

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
NAAR AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSUITVOERING 2022
ECONOMIE, WETENSCHAP EN
INNOVATIE**

Ingediend door

Jo Brouns

Vlaams minister van

Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw

I. INHOUDSOPGAVE	
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	5
III. SAMENVATTING.....	7
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	9
1. Transversale, horizontale doelstellingen.....	9
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	10
a. Transversale strategische doelstellingen	10
1. Lokaal ondernemerschap laten bloeien.....	10
2. Een duurzaam industriebeleid voor de toekomst	11
3. Regionale specialisatie in streken en provincies.....	13
4. Succesvol ondernemen in een digitale samenleving	13
5. Innovatie voor klimaatneutrale oplossingen in de industrie	16
6. Duurzaam groeien via een kennisgedreven circulaire economie.....	18
7. Een kwaliteitsvolle zorg economie.....	19
b. Overkoepelende doelstellingen	20
1. Een laagdrempelige en klantvriendelijke overheid voor bedrijven en onderzoekers.....	20
2. Optimaal inspelen op Europees en internationaal beleid	20
3. Een beleid gedreven door feiten en cijfers.....	22
V. BELEIDSVELD: ECONOMIE.....	23
1. ISE 1: Financiering Ondernemingen	23
1.1. Strategische doelstellingen	23
1.2. Operationele doelstellingen.....	23
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	24
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	25
1.3.2. Overige entiteiten onder gezag	32
2. ISE 2: Groei-ondersteuning kmo's en groeibedrijven.....	33
2.1. Strategische doelstellingen - Veerkrachtige bedrijven en sectoren	33
2.2. Operationele doelstellingen.....	33
2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	35
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	36
3. ISE 3: Bevorderen van ondernemerschap	42
4. ISE 4: Ruimtelijke Economie.....	44
5. ISE 5: Innovatiesteun	45
5.1. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	49
5.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	49
VI. BELEIDSVELD: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	51
1. ISE 1: Algemeen fundamenteel wetenschappelijk onderzoek	51

1.1. Strategische doelstellingen - Excelleren in nieuwsgierigheid gedreven fundamenteel wetenschappelijk onderzoek	51
1.2. Operationele doelstellingen	51
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	52
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	52
2. ISE 2: Domeinspecifiek fundamenteel wetenschappelijk onderzoek	59
2.1. Strategische doelstellingen - Excelleren in specifieke kennisdomeinen en ondersteunen van excellente domeinspecifieke onderzoeksinstellingen	59
2.2. Operationele doelstellingen	59
2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	60
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	60
2.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	66
3. ISE 3: Strategisch basisonderzoek	66
3.1.1. Overige entiteiten onder toezicht	66
4. ISE 4: Onderzoeksinfrastructuur	67
4.1. Strategische doelstellingen - Excellente en internationaal verbonden onderzoeksinfrastructuur in Vlaanderen	67
4.2. Operationele doelstellingen	67
4.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	68
4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	68
4.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	73
5. ISE 5: Post-initieel onderwijs	74
5.1. Strategische doelstellingen – Onderzoek voor toonaangevende business schools in Vlaanderen	74
5.2. Operationele doelstellingen	74
5.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	74
5.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	75
VII. BELEIDSVELD: INNOVATIE	77
1. ISE 1: Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek ...	77
1.1. Strategische doelstellingen – Onderzoekscentra als brugfunctie tussen wetenschap en toepassing in strategische wetenschapsdomeinen	77
1.2. Operationele doelstellingen	77
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	77
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	78
2. ISE 2: Valorisatie Onderzoeksresultaten	82
2.1. Strategische doelstellingen - Tot de internationale top behoren in het valoriseren van kennis	82
2.2. Operationele doelstellingen	82
2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	83
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	83

3. ISE Zonder ISE	85
3.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	85
VIII. BELEIDSVELD IV: WETENSCHAPSCOMMUNICATIE.....	86
1. ISE 1: Wetenschapscommunicatie	86
1.1. Strategische doelstellingen - Informeren over wetenschap en dialogeren met en betrekken van burgers bij de wetenschap.	86
1.2. Operationele doelstellingen.....	86
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	87
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	87
1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	91
1.4. Stimuleren van STEM-studiekeuze en -loopbanen	91
IX. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	93
1. Apparaatskredieten	93
1.1. PROGRAMMA EA - EB0 – DEPARTEMENT EWI	93
1.2. PROGRAMMA EA - EC0 – AGENTSCHAP INNOVEREN & ONDERNEMEN	97
1.3. PROGRAMMA EB - EB0 – DEPARTEMENT EWI	102
X. LIJST MET AFKORTINGEN	110
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	111
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	114
XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	122
XIV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE''	128

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Het jaar 2022 diende zich aan als het jaar waarin we de covid- en andere crises achter ons zouden laten en het economische herstel duurzaam zouden doorzetten. Deze hoop bleek al snel ijdel door de uitbraak van de oorlog in Oekraïne. Vanuit het beleidsdomein EWI werd evenwel snel en doelgericht op deze nieuwe crisis ingespeeld zonder de doelstellingen voor de versterking en verduurzaming van onze economie door onderzoek en innovatie uit het oog te verliezen. Er werden dan ook belangrijke bijkomende middelen voor innovatie ingezet om onze toppositie inzake O&O-bestedingen te bestendigen.

De energieprijzen, die al in 2021 aan een klim begonnen waren, piekten in de zomer van 2022 op ongekende hoogtes, wat natuurlijk niet zonder impact op de reële economie bleef. Verschillende ondernemingen kwamen in nauwe schoentjes en/of moesten de productie terugschroeven of stilleggen. De Overbruggingslening werd als nieuw crisisinstrument uitgerold in het voorjaar en verruimd in de zomer. In totaal werd in 2022 aan meer dan 1.750 ondernemingen een overbruggingslening verstrekt, goed voor een bedrag van zo'n 220 miljoen euro.

Tegelijkertijd werden in het najaar de krijtlijnen van de Energiesteun door de Vlaamse Regering uitgetekend, die in 2023 uitbetaald zal worden. De mantra was daarbij dat de steun tijdelijk, doelgericht en effectief moest zijn. De energieprijzen daalden sterk na de piek in de zomer, zodat we tegen het einde van het jaar aan prijsniveaus kwamen die mogelijks voor de komende jaren als nieuw normaal moeten gaan beschouwen.

Ook zagen we in 2022 de verwachte stijging van het aantal faillissementen, een inhaalbeweging na 2 jaren waarin de Vlaamse economie al het ware onder een stolp geplaatst werd. De faillissementen lagen meer dan 50% hoger dan in 2021, en ook zo'n 7,5% hoger dan in het pre-coronajaar 2019.

Ondanks de economische moeilijkheden – of zeggen we uitdagingen – deed het Vlaamse ondernemerschap het verre van slecht. Het aantal startende ondernemingen steeg tot nieuwe en ongekende hoogten. De btw-registraties in Vlaanderen lagen in 2022 zo'n 12% hoger dan in 2021, een bijna een kwart hoger dan in 2019 en 2020. Het is tekenend voor het economisch dynamisme en het oplevende ondernemerschap in Vlaanderen, ook in moeilijke economische tijden.

2022 was ook het jaar waarin het relanceplan Vlaamse Veerkracht volledig op kruissnelheid kwam. De laatste budgetten moesten tegen het eind van het jaar worden vastgelegd. Qua innovatiesteun werd binnen groeiondersteuning niet minder dan 260 miljoen euro vastgelegd voor verschillende VV-projecten: bio-economie, blue-deal- en waterstofonderzoek, O&O-bedrijfssteun en versterking van het onderzoeksveld, circulaire economie, digitaal transformatie van de mediasector... Dit zijn stuk voor stuk investeringen in de toekomst waarvan de impact in de komende jaren zal doorwerken.

Het uitbreken van de Oekraïne-oorlog en de energiecrisis toonden eens te meer het belang aan van de energietransitie en van een strategisch duurzaam klimaat- en grondstoffenbeleid. De waterstofstrategie werd vormgegeven en uitgerold, in partnerschap met het waterstofnet. Er werd een convenant afgesloten met EnergyVille en aan het convenant met VITO werd een addendum toegevoegd om de wijkrenovatietool vorm te geven. Bij VLAIO krijgt het aspect klimaat een grotere impact bij de Strategische Transformatiesteun en ook bij O&O-projecten van grote en/of energie-intensieve bedrijven. Samen met VEKA werd de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten (EBO) voorbereid. Vlaanderen Circulair werd verder opgevolgd, en het vernieuwde steunpunt Circulaire Economie werd opgestart, met invulling van de onderzoeksagenda en werkagenda bio-economie.

Een actieplan voor energiemaatregelen in bedrijven werd opgestart. Dit zal ook een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen voor de (niet-ETS-)industrie.

Ook bleven we in 2022 volop inzetten op digitale innovatie en de digitalisering van onze economie. De nieuwe convenant met imec gaat gepaard met een forse verhoging van de dotatie. Tevens werd aan het convenant met imec een addendum rond eHealth toegevoegd. De European Digital Innovation Hubs werden uitgerold. Ook kregen imec en ILVO cofinanciering voor de deelname aan *Test & Experimentation Facilities* (TEF's) binnen het *Digital Europe Program* (DEP). Onder de koepel van het Smart Region Office stonden we mee in voor de verdere ondersteuning van lokale besturen bij de voorbereiding en uitwerking van hun projecten in het kader van Gemeente zonder Gemeentehuis (GzG) en City of Things (CoT). Dit leidde tot meer dan 20 GzG- en CoT-projecten waarbij VLAIO actief betrokken is.

Het Vlaamse biotech-ecosysteem werd verder ontwikkeld via de nieuwe convenant met het VIB. Dit moet ons in staat stellen het wereldklasse niveau van deze instelling te versterken.

Ook op het vlak van financiering werd mooie stappen vooruit gezet. Zo werd een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen het Vlaamse Gewest en PMV-groep voor de periode 2022–2027, alsook de beheerovereenkomst voor PMV Standaardinstrumenten. Voor de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) werd beslist in een kapitaalsverhoging van 30 miljoen euro ter realisatie van het product 'doorbraakkapitaal' om de duurzame energietransitie te faciliteren.

Voorts vroegen en kregen de Europese en internationale dossiers in 2022 de nodige aandacht. Europese dossiers die in 2022 hoog op onze agenda stonden, waren de 'Digital Services Act', de 'Digital Markets Act', de 'Data Governance Act', kennisveiligheid CBAM, de Europese 'Chips Act' en meer algemeen het Europese Industriebeleid. Last but not least werd de voorbereiding opgestart van het Belgische voorzitterschap van de EU in het voorjaar van 2024. Deze voorbereiding zal in 2023 volop op kruissnelheid komen. Als speerpunten voor het beleidsdomein EWI werd gekozen voor een sterke aandacht voor de groene en digitale transitie van industrie en economie, het verder inzetten op een robuust en proactief EU-Industriebeleid dat de competitiviteit van onze bedrijven moet versterken en een focus op een verbeterde valorisatie van onderzoeksresultaten om de innovatiekloof te verkleinen.

Op 4 oktober 2022 lanceerde de Vlaamse Regering op voorstel van de Minister-President en mijzelf het initiatief Flanders Technology & Innovation (FTI), een grootschalig project rond technologie en innovatie dat zal culmineren in een reeks publieksevenementen in maart 2024. Flanders Technology & Innovation wil bruggen bouwen tussen mensen en kennis.

Ten slotte bleef Vlaanderen ook in 2022 een sterkhouder inzake O&O&I mede door de aanzienlijke bijkomende budgetten voor O&O in het kader van Vlaamse Veerkracht. Nadat Vlaanderen in 2019 de 3%-norm voor O&O-bestedingen doorbrak, maakte ECOOM in het Vlaamse Indicatorenboek van 2022 bekend dat de Vlaamse O&O-intensiteit in 2020 gestegen was tot 3,6% van het BBP. Hiermee staan we aan de Europese top! Het onderstreept de ambitie die Vlaanderen ook in de toekomst moet aanhouden.

In 2022 werden belangrijk bouwstenen gelegd waarop het economische beleid in Vlaanderen in 2023 en de jaren nadien zal verderbouwen; met ook volop aandacht voor lokaal ondernemerschap. Om de uitdagingen van de 21ste eeuw aan te pakken, moeten innovatie, duurzaamheid en digitalisering hand in hand gaan. We willen en zullen aan de Europese top blijven. Het koersdoel hebben we helder voor ogen.

III. SAMENVATTING

De globale budgetevolutes worden in de tabellen hieronder weergegeven en verder toegelicht.

TOTAAL – ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	82.097	26.519	0	2.099.938	1.881.186
2e BA-JR	82.097	26.519	0	2.100.054	2.096.316
BU	71.625	11.104	0	2.025.516	2.026.857

PROGRAMMA EC – ECONOMIE

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	81.990	26.519	0	906.183	760.357
2e BA-JR	81.990	26.519	0	960.912	960.762
BU	71.494	11.104	0	898.961	898.100

Economie (Programma EC) heeft betrekking op de middelen van het Fonds Innoveren & Ondernemen. Dit fonds wordt beheerd door het Agentschap Innoveren & Ondernemen en wordt ingezet voor maatregelen gericht op:

- Het stimuleren van ondernemerschap (bespreking onder strategische doelstelling: Meer en sterkere ondernemers).
- Het verhogen van het groeipotentieel en het innoverend vermogen van de Vlaamse ondernemingen (bespreking onder strategische doelstellingen: *Veerkrachtige sectoren en bedrijven* en *Impactvol innoveren in bedrijven en clusters en optimale kennisverspreiding in het beleidsveld Innovatie*),
- Het creëren van stimulerende omgevingsfactoren voor het ondernemen (bespreking onder strategische doelstelling: *Duurzame en innovatieve ruimte om te ondernemen*).

PROGRAMMA EE – WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	796.609	726.857
2e BA-JR	0	0	0	741.996	741.570
BU	0	0	0	729.409	735.326

Met de middelen rond wetenschappelijk onderzoek (Programma EE) wordt er geïnvesteerd in grensverleggend fundamenteel onderzoek gedreven door de nieuwsgierige onderzoeker. Doel is investeren in de kennisbasis van onderzoekers en ondernemingen om voorop te kunnen lopen in de economie van morgen, en in excellent onderzoek van onderzoekscentra en universiteiten. De daling van de VAK is een gevolg van de techniek van de meerjarige oproepen bij FWO. In 2022 werden er minder van dergelijke oproepen uitgevoerd. Per saldo noteren we daarom een lager VAK.

PROGRAMMA EF – INNOVATIE

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	107	0	0	386.673	383.073
2e BA-JR	107	0	0	386.673	383.085
BU	131	0	0	386.673	383.084

Met innovatie (Programma EF) wordt er een brug geslagen tussen het wetenschappelijk onderzoek en de praktische toepassing ervan. Hierbij worden dotaties gegeven aan strategische onderzoekscentra met het oog op innovatieve economische en maatschappelijke valorisatie van excellent onderzoek op gebied van micro- & nano-elektronica, biotechnologie, duurzame ontwikkeling, digitalisering en maakindustrie. De toename van de VAK voor innovatie is in hoofdzaak het resultaat de van geschetste verhogingen van de dotaties aan de SOC's in het kader van de nieuwe convenanten en voor O&O-infrastructuur.

PROGRAMMA EG – WETENSCHAPSCOMMUNICATIE

(duizend euro)					
2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	10.473	10.899
2e BA-JR	0	0	0	10.473	10.899
BU	0	0	0	10.473	10.347

Wetenschapscommunicatie (Programma EG) heeft betrekking op de middelen die het Departement EWI aanwendt om het brede publiek en jongeren te informeren over – en te sensibiliseren voor het belang van wetenschap, en technologische innovatie en zo het maatschappelijk draagvlak voor deze domeinen te versterken. Acties rond STEM, creativiteit en ondernemerschap worden (ook) ontwikkeld binnen het programma EC door het VLAIO.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale, horizontale doelstellingen

Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan

In 2022 bracht het departement EWI, in samenwerking met VLAIO, acties van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024 ten uitvoer. Deze acties legden de focus op ondernemend onderwijs en jong maatschappelijk ondernemerschap, het verbreden van het STEM-actieplan en de STEM-academies, mediawijsheid en digitalisering. Er werd hierbij bijzondere aandacht besteed aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Horizontaal integratie- en gelijke kansen beleidsplan

Binnen ons beleidsdomein hebben wij ook de nodige aandacht voor gelijke kansen voor alle burgers.

Zo wordt in de regelgeving van de Vlaamse subsidie voor de "Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) en interfaceactiviteiten voor de Vlaamse associaties", de subsidie voor de "Bijzondere Onderzoeksfondsen" (BOF) en de subsidie voor de "omkadering van jonge onderzoekers" (OJO) engagement gevraagd voor een gender- en diversiteitsbeleid (zie bespreking structurelementen "algemeen fundamenteel wetenschappelijk onderzoek" en "valorisatie onderzoeksresultaten"). Daarbij verwachten we dat diversiteit versterkt wordt in drie aspecten van de academische omgeving, nl. in management- en evaluatieraden, in de samenstelling van de onderzoeksgroepen én in de inhoud van het gevoerde onderzoek.

In de convenanten van de structurele partners wetenschapscommunicatie zijn eveneens doelstellingen ingeschreven inzake gelijke kansen en diversiteit (zie bespreking structurelement "wetenschapscommunicatie"). Binnen het

ondernemerschap worden drempels weggewerkt voor starters en pré-starters die wat verder afstaan van het ondernemerschap. In de STEM-agenda 2030 is tevens "een inclusieve benadering" opgenomen als een van de uitgangspunten, waardoor dit doorheen de uitrol van de verschillende doelstellingen verweven zal worden.

Vlaams actieplan armoedebestrijding

Zelfstandige ondernemers die in moeilijkheden zijn of kunnen komen, kunnen gebruik maken van de nodige begeleiding bij de vzw Dyzo. Deze vzw ontvangt daarvoor financiële ondersteuning vanuit VLAIO. Hierdoor helpen we het risico voor deze ondernemers om in armoede terecht te komen te beperken. Het aantal nieuwe hulpvragen steeg opnieuw in 2022 t.o.v. 2021 en ook het aantal lopende dossiers neemt jaarlijks toe.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

a. Transversale strategische doelstellingen

1. Lokaal ondernemerschap laten bloeien

Lokale economie en detailhandel

Conform de mededeling aan de Vlaamse Regering uit 2020 "Bedrijvige Kern, werk aan de winkel" werd in 2022 verder gewerkt aan de 3 verschillende sporen: innovatie in de sector bewerkstelligen, het regelgevend kader voor handelsactiviteiten aanpassen en flankerende maatregelen om de gemeenten werk te laten maken van een bedrijvige kern.

Innovatie in de sector bewerkstelligen

Na de evaluatie van de e-commercecampagne "Het Internet. Ook uw zaak" is besloten die campagne te verlengen maar ook in te zetten op meer segmentatie met doelgroepen zoals starters, 50-plussers of ambulante handelaars.

Aanpassing van het regelgevende kader

De Vlaamse Regering keurde wijzigingen aan het decreet integraal handelsvestigingsbeleid principieel goed. In 2023 zullen deze decreetswijzigingen, na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering, in het Vlaams Parlement behandeld worden.

Flankerende maatregelen

In 2022 werden in de context van vlaamse-veerkrachtproject VV102, investeren in kernversterking, een aantal maatregelen gelanceerd om steden en gemeenten te ondersteunen bij een het voeren van een kernversterkend beleid:

- Een oproep 'Aankoop en/of transformatie van handelspanden en bedrijfsruimten',
- Aanbesteding 'Profploeg': professionele ondersteuning van steden en gemeenten voor concrete aanpak van uitdagingen handelskernversterking,
- Aanbesteding 'Vitrine': begeleiding van ervaringsuitwisseling tussen gemeenten en het documenteren en verspreiden van goede praktijken,
- Oproep Duurzame bereikbaarheid kernen: investeringen openbaar domein en ondersteunend studiewerk,

- Oproep cofinanciering gemeentelijke premies: verduurzaming en verfraaiing handelspanden (gericht op eigenaars en exploitanten handelspanden),
- Oproep subsidiëring verordeningen en RUP's: meer toepassing van (plan)concepten integraal handelsvestigingsbeleid,
- Oproep collectieve begeleiding gemeenten door experts: ondersteuning bij implementatie acties n.a.v. profploef.

Er werden 33 aankoop- en transformatiedossiers van leegstaande panden gesubsidieerd, 34 projecten die de bereikbaarheid van de kernen moeten verbeteren, ook voor fietsers en voetgangers en die kernen moeten vergroenen, 27 dossiers waarbij de gemeentelijk premies aan eigenaars/exploitanten ter verduurzaming en verfraaiing van handelspanden worden gefinancierd en ten slotte 3 planningsinitiatieven om via een RUP of stedenbouwkundige verordening de kern af te bakenen. 93 gemeenten kregen begeleiding via de profploef. In totaal werd op deze manier 24.987.233 miljoen euro geïnvesteerd in kernversterking bij lokale besturen.

Smart Cities

Met de collega's bevoegd voor Digitalisering en voor Binnenlandse Aangelegenheden bouwen we aan de Slimme Regio Vlaanderen. Vanuit het economische en het innovatiebeleid verenigen we het bedrijfsleven en verhogen we de aankoopkracht en de kennis van de gemeenten voor slimme toepassingen. De nadruk ligt op toepassingen binnen het veld Smart Economy. Belangrijk daarbij is de gedeelde kennis- en competentie-opbouw tussen (lokale) besturen en bedrijfsleven.

Om onze steden en gemeenten te stimuleren om slimme toepassingen te testen, maar vooral aan te kopen, te implementeren en op te schalen werden in 2021 en 2022 twee oproepen gelanceerd met middelen Vlaamse Veerkracht. De goedgekeurde projecten binnen deze oproepen werden vastgelegd in 2022. In april 2022 werden 10 projecten vastgelegd uit de oproep 2021, in december 2022 werden de 12 goedgekeurde projecten uit de oproep 2022 vastgelegd. In totaal werd voor acties op het terrein van smart cities in 2022 voor 19.375 keuro vastgelegd in uitvoering van het project VV055 – Smart Cities.

2. Een duurzaam industriebeleid voor de toekomst

We rollen beleid uit dat erop gericht is om de productiviteit en de competitiviteit van de Vlaamse industrie te verhogen en tegelijkertijd de duurzaamheid ervan, radicaal te verbeteren. Om deze dubbele doelstelling te realiseren bestaat het industriebeleid enerzijds uit Vlaamse initiatieven, op maat gemaakt van de Vlaamse belanghebbenden en industrie. Anderzijds wordt er volop ingespeeld op Europese beleidsontwikkelingen.

Industrieforum

Het Vlaams Industrieforum, dat de dialoog tussen de industrie en het beleid dient te versterken, staat in voor de opvolging van het industriebeleid. Het charter, ondertekend door de betrokken Vlaamse ministers en de vier sectorfederaties, bevat de belangrijkste doelstellingen en prioritaire beleidsthema's van het Industrieforum.

Voor wat economie en innovatie betreft, werd in 2022 verder gewerkt rond de thema's die reeds in 2021 op de agenda stonden. De meeste aandacht binnen de rollende agenda is echter gegaan naar het versterken van de communicatie over de maatschappelijke baten van innovatie. Hiervoor werd in samenwerking met de

betrokken industriefederaties verschillende acties uitgewerkt. Verder werd er nog gewerkt rond de IPCEI's, sensibilisering en informering rond IP, en flipped TTO.

Europees industriebeleid

Vlaanderen heeft actief bijgedragen aan het debat over de toekomst van de Europese industrie en de uitvoering van de Europese Industriestrategie.

Deze strategie wordt grotendeels gedreven door de zogenaamde dubbele transitie of "twin transition", de transitie naar een groene en digitale economie en industrie. Het Vlaams beleid rond deze transities – dat elders wordt besproken – sluit zich aan op de Europese beleidsontwikkelingen.

In een context van toenemende (oneerlijke) concurrentie op wereldvlak is het beleid van de Europese Unie er eveneens op gericht om de strategische autonomie van de Europese industrie te versterken en de strategische afhankelijkheden van de Europese Unie te verminderen. De Vlaamse inbreng is gebaseerd op een gedegen analyse van de eigen Vlaamse sterktes op vlak van innovatie en industriële specialisatie.

In februari 2022 heeft de Europese Commissie de Europese halfgeleiderwet gepubliceerd. Dit wetgevend voorstel bestaat uit drie pijlers: een pijler om de onderzoeks- en innovatiecapaciteit te versterken, een pijler om de productiecapaciteit in de EU uit te breiden en ten slotte een pijler die een crisismechanisme opzet. Het Europees onderzoek met betrekking tot halfgeleiders behoort tot de top van de wereld. Imec, als wereldvermaard onderzoekscentrum in het domein van nanotechnologie, speelt hier een centrale rol die naar de toekomst toe nog versterkt moet worden. Tijdens 2022 heeft het departement EWI actief bijgedragen aan de onderhandelingen over het wetsvoorstel, amendementen op de tekst voorgesteld in de raads werkgroepen industrie en onderzoek, wat uiteindelijk resulteerde in een algemene benadering van de Raad eind december 2022.

Vlaanderen was ook in 2022 lid van het Vanguard Initiative en nam deel aan de zeven interregionale pilootprojecten. Ook heeft Vlaanderen het co-leiderschap van het pilootproject 3D-Printing verdergezet en een rol opgenomen in het Bestuur van de vzw Vanguard Initiative. Op deze manier creëerden we kansen voor interregionale samenwerking in het kader van industriële modernisatie.

Beleid rond ruimtevaart en luchtvaart en defensie.

Vlaanderen steunt zijn ruimtevaart-economie via het impulsprogramma Ruimtevaart-economie. Dat programma kwam in 2022 op kruissnelheid.

Voor luchtvaart en defensie worden we geconfronteerd met Europese uitdagingen en de vraag naar deelname aan Europese en NAVO-programma's. Dit wordt nauwlettend opgevolgd.

IPCEI: belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang

Vlaanderen neemt via VLAIO deel aan vijf IPCEI's: IPCEI batterijen, IPCEI waterstof, IPCEI micro-elektronica, IPCEI cloud en IPCEI gezondheid:

- IPCEI waterstof: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2020. Er werd in 2022 173 M€ vastgelegd in 2022 waarvan 125 miljoen via relancemiddelen Vlaamse Veerkracht.
- IPCEI micro-elektronica: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2021. Er werden in 2022 2

- O&O-projecten vastgelegd voor een totaal bedrag van 16 miljoen euro. Deze projecten worden gefinancierd via middelen Vlaamse Veerkracht.
- IPCEI cloud: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2021. De vastlegging geraamd op ca. 2 miljoen euro is voorzien in 2023 nadat het Beslissingscomité bij FIO (HBC) een positieve beslissing heeft genomen over de steunbaarheid van de O&O-projecten.

3. Regionale specialisatie in streken en provincies

In overleg met de provincies, de kennisinstellingen en andere stakeholders werd een overzicht gemaakt van de ideeën rond incubatoren, innovatiehubs, demoplants, enz. Om te zorgen voor een optimale doorverwijzing naar de financieringskanalen werd een gerichte structuur uitgewerkt.

Een cruciaal instrument in de versterking van de regionale specialisatie is het nieuwe EFRO-programma. EFRO ondersteunt naast EFRO Vlaanderen ook de Interreg-programma's. Op vrijdag 16 december 2022 gaf de Europese Commissie haar officiële goedkeuring aan het Vlaamse EFRO-programma voor de periode 2021-2027. Voor de uitvoering van dit programma ontvangt Vlaanderen van Europa een budget van 276 miljoen euro. Op 14 september 2022 werden de eerste 8 oproepen in het EFRO-programma voor de periode 2021-2027 gelanceerd, waar de klemtoon ligt op de thema's Smart en Green.

De projectoproepen worden geïnitieerd door de Beheersautoriteit. Elke projectoproep bevat een duidelijke omschrijving van de inhoudelijke focus de specifieke doelstellingen en een overzicht van de beoogde projecten/acties vermeld, zodat de potentiële indiener zelf al een duidelijke afweging omtrent de inpasbaarheid kan maken op basis van de oproeptekst. Tevens wordt vermeld of investeringsprojecten dan wel werkingsprojecten (of een combinatie van beide) beoogd worden. Ook wordt het belang van begeleiding door Beheersautoriteit en contactpunten bij de opmaak van het projectvoorstel benadrukt. Projectvoorstellen moeten zich in eerste instantie aanmelden via een vooraanmelding (korte projectomschrijving die per e-mail aan de Beheersautoriteit wordt overgemaakt). De deadline voor projectselectie ligt op 2,5 maanden na de indiendeadline. Ieder jaar zijn er twee oproeprondes voorzien, in februari en in september. Ingediende projectvoorstellen worden beoordeeld aan de hand van vooraf vastgelegde objectieve ontvankelijkheids- en selectiecriteria, welke algemeen van toepassing zijn voor alle projectoproepen, en eventuele bijkomende selectiecriteria, specifiek voor de betrokken oproep.

In totaal werden 54 projecten ingediend (en 2 projecten teruggetrokken), waarbij het gevraagde budget (in totaal 107,6 miljoen euro) het voorziene budget (70 miljoen euro) ruim overschreed. Dit toont de populariteit van het instrument. De EFRO-middelen zullen zo de komende jaren een aanzienlijke hefboom vormen om een slim, innovatief en duurzaam Vlaanderen op het terrein te realiseren.

4. Succesvol ondernemen in een digitale samenleving

Vlaanderen moet de wereldreferentie zijn voor een aantal innovatieve digitale technologieën en sectoren en moet een voortrekkersrol spelen in digitaal ondernemerschap. Digitalisering is een belangrijke hefboom om de productiviteitsgroei aan te wakkeren.

Artificiële Intelligentie en Cybersecurity

We voeren de Vlaamse beleidsplannen Artificiële Intelligentie en Cybersecurity uit om Vlaamse onderzoekers, bedrijven en burgers maximaal rugwind te bieden in deze cruciale, innovatieve domeinen. De plannen in alle onderdelen, die in 2021 op kruissnelheid zijn gekomen, werden doorgetrokken naar 2022. Voor beide plannen werden indicatoren uitgewerkt, zodat we op geregelde tijdstippen de impact van de programma's kunnen beoordelen. Het werk daarvoor gebeurt door ECOOM/STORE, dat jaarlijks een AI- en Cybersecurity-Barometer uitwerkt die het gebruik van deze technologieën bij Vlaamse bedrijven op een wetenschappelijk representatieve manier onderzoekt.

De Vlaamse Beleidsagenda's voor Artificiële Intelligentie en Cybersecurity zijn telkens opgebouwd aan de hand van 3 luiken: gericht op top strategisch basisonderzoek, op het begeleiden van bedrijven en op flankerende maatregelen.

Binnen AI gaat er 12.185 k euro naar strategisch basisonderzoek gericht op specifieke uitdagingen. Het begeleiden van bedrijven inzake AI wordt beheerd door VLAIO en betreft circa 15.000 keuro. Hierbij wordt een aanpak gevolgd die niet enkel koplopers en technologie-aanbieders maar ook volgers tracht te bereiken met als doel de AI-adoptie in alle sectoren en alle bedrijfsniveaus te versnellen.

De ondersteuning van bedrijven bij hun digitalisering is noodzakelijk om de verspreiding en toepassing te versnellen. Naast de onderzoeksmiddelen die voorzien zijn via de beleidsagenda's AI en Cybersecurity worden een aantal belangrijke verbredende initiatieven uitgerold. In de eerste plaats hebben een aantal dienstverleners aangeduid via het contract ondernemerschap die een belangrijke focus op digitalisering leggen.

Met de opstart van een Digihub in elke Vlaamse provincie, onder coördinatie van VOKA, laten we bedrijven in samenwerking met kennispartners experimenten en kennis maken met mogelijke digitale toepassingen (in het bijzonder AI en de transitie naar een datagedreven onderneming). Dit initiatief geeft invulling aan bij de in de beleidsnota geformuleerde ambitie om in Vlaanderen laagdrempelige Digital Experience Labs te installeren.

Eind 2021 werd het Digital Europe Programme opgestart . Een van de acties daarin is het opzetten van European Digital Innovation Hubs. In Vlaanderen zijn 3 kandidaten geselecteerd: één rond de maakindustrie onder leiding van Flanders Make, één rond energie in de bebouwde omgeving onder leiding van EnergyVille en één gefocust op AI onder leiding van imec. Deze hubs zullen een internationale component toevoegen aan het Vlaamse netwerk van kenniscentra inzake digitalisering.

De flankerende maatregelen bevatten de initiatieven die de eerste twee luiken ondersteunen, zoals het voorzien van opleidingen via de Vlaamse AI-Academie, het Kenniscentrum Data & Maatschappij en initiatieven rond Wetenschapscommunicatie en burgerwetenschap. In 2020 is er voor wetenschapscommunicatie het programma 'AMAI' opgestart dat aan de hand van een intensief consultatietraject bij burgers en middenveld in 2021 leidde tot 4 geselecteerde projecten die werden uitgevoerd in 2022. Eind 2022 werden voor het programma opnieuw werkingsmiddelen toegekend voor een jaar en werden projecten geselecteerd die in 2023 uitgevoerd zullen worden.

Binnen het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity gaat er 8 miljoen euro naar toponderzoek, ook binnen een beperkt aantal onderzoekslijnen. Door VLAIO wordt gewerkt aan het verhogen van de cybersecurity-maturiteit bij de Vlaamse bedrijven. Dit gebeurt via sensibiliseren en informeren, maar ook door het geven van steun voor de versterking van de cybersecurity in de bedrijven. Via de kmo-

portefeuille, waar voor deze projecten een verhoogd steunpercentage wordt toegepast, zetten we de bedrijven aan om actie te ondernemen. Via een speciaal programma kunnen bedrijven een gespecialiseerde externe consultant inschakelen voor een grondigere analyse en de opmaak van een plan. In 2022 maakten 43 ondernemingen gebruik van dergelijke cybersecurity-verbetertrajecten voor een steunequivalent van 667.649 euro. Daarnaast zijn er middelen om ondernemingen te ondersteunen voor innovatie richting cyberveilige innovatieve producten, processen of diensten.

Het Flankerend Beleid CS betreft 3 miljoen euro. Het outreach- en communicatieprogramma zorgt voor een goede kennisverspreiding tussen de onderzoeksgemeenschap en de verschillende belanghebbenden. Voor beide programma's worden er meermaals per jaar open oproepen gelanceerd. De Vlaamse kennisinstellingen kunnen hieraan deelnemen en zo bijdragen tot de doelstellingen van het Flankerend Beleid CS.

Ter ondersteuning van digitale competenties in het onderwijs werd in het kader van de beleidsagenda's AI/CS ook samengewerkt met het beleidsdomein Onderwijs.

Ondersteuning van digitalisering in andere beleidsdomeinen

Het programma Mobilidata (2019-2023) realiseerde in 2022 de operationalisering voor de opschaling van slimme verkeerslichten (iVRIs) op de Vlaamse wegen en een aantal O&O-usecases gebaseerd op cloudapplicaties om mobiliteit vlotter, duurzamer, inclusief en veiliger te maken voor weggebruikers. Ook de implementatie van beleidsondersteunende applicaties voor monitoring hiervan loopt.

Het i-Learn-programma wil de drempel voor het gebruik van educatieve technologie zo veel mogelijk wegnemen en gepersonaliseerd leren stimuleren. In 2022 werd een studie uitgevoerd door Deloitte in opdracht van het i-Learn-initiatief om de verduurzaming van het project te onderzoeken.

Twee kleinere projecten "Internet of Water" en "Stressy" zijn enerzijds gericht op het bouwen van een sensornetwerk dat de waterkwaliteit in Vlaanderen kan monitoren, en anderzijds inzicht kan geven in factoren die stress beïnvloeden in een stedelijke omgeving. De uitvoering van deze projecten wordt opgevolgd.

In afstemming met de Vlaamse minister voor Media rollen we het Transformatie- en Innovatieplan voor de mediasector uit. Daarvoor wordt een totaalbudget voorzien van 35 miljoen euro, waarvan 10 miljoen euro onder de bevoegdheid valt van de minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en landbouw.

Top-digitale infrastructuur: 5G

Terwijl ons land een hoge graad van vaste breedbandverbinding kent, is het aandeel van de glasvezel- en mobiele breedbandabonnementen nog relatief klein.

De veiling van de frequentiebanden die voor 5G aangewend zullen worden, valt onder de verantwoordelijkheid van de federale overheid. Het BIPT (Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie) leidde namens de federale overheid de veiling in 2022 in goede banen. De inzet van 5G zal zowel de trigger als de oplossing zal zijn om de uitdagingen van de industrie aan te gaan. In Vlaanderen is vrij vroeg door het Departement Omgeving de nodige regelgeving aangepast waardoor enkele testomgevingen van start zijn kunnen gaan, dit heeft de huidige uitrol enorm versneld.

Tot nu toe voert de Vlaamse overheid geen bijzonder 5G-beleid maar ze volgt de ontwikkelingen nauw op de voet op. De Vlaamse overheid staat er voor open om in samenwerking met een nutsbedrijf een "Tower Company" op te richten. Het doel is om infrastructuur te delen tussen telecomoperatoren en het nutsbedrijf zodat kosten bespaard kunnen worden en de uitrol van 5G in landelijke gebieden interessanter en versneld kan worden.

5. Innovatie voor klimaatneutrale oplossingen in de industrie

We hebben vanuit de EWI-bevoegdheden bijgedragen aan de uitvoering van het Vlaamse en het geïntegreerd Nationaal energie- en klimaatplan 2021-2030 (VEKP/NEKP) en de lange-termijnklimaatstrategie 2050. Aan de voorbereidingen van de update van het VEKP/NEKP in 2024 werd ook actief deelgenomen. We zorgen ervoor dat in deze plannen op korte en lange termijn economische, sociale en ecologische belangen optimaal met elkaar sporen. We willen een toekomstgericht beleid voeren inzake klimaatverandering en zullen de inspanningen op het gebied van onderzoek en innovatie versterken. Alleen op die manier kunnen er klimaatneutrale oplossingen komen die economisch haalbaar en maatschappelijk gedragen zijn.

We willen zo niet alleen een antwoord bieden op de klimaatuitdaging, maar onze bedrijven ook koploper maken in innovatieve technologieën op dit vlak en hen in een sterke positie plaatsen om deze innovaties internationaal te vermarkten. Naast onderzoek en innovatie zetten we ook in op effectieve ecologische investeringen in bedrijven.

Tevens leveren we vanuit het beleidsdomein EWI een bijdrage aan het Luchtbeleidsplan 2030.

Onderzoek en innovatie door bedrijven

De moonshot 'Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO₂-arm tegen 2050' is het innovatieprogramma met als doelstelling het identificeren en gericht ondersteunen van onderzoek en innovatie voor een koolstofslimme en CO₂-arme industrie in 2050. Via projecten in dit kader ondersteunen we kennisinstellingen die onderzoek verrichten naar technologieën en versnelde opschaling van projecten die substantieel kunnen bijdragen tot het CO₂-neutraal maken van onze industrie. Het moonshotprogramma werd in het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid decretaal verankerd. In 2022 werden in het kader van het moonshotprogramma 12 projecten goedgekeurd voor een totaal bedrag van 17.569.150 €. Deze projecten werden vastgelegd op begrotingsartikel ECH-1EFB5NA-WT -Onderzoek door bedrijven en samenwerkingsverbanden bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

Project Klimaatsprong

Het project Klimaatsprong heeft tot doel de transitie van de Vlaamse basisindustrie te faciliteren. Dit project werd in 2022 decretaal verankerd. Er werd een Permanent Overlegorgaan opgericht, waarin de administratie en industrie vertegenwoordigd zijn en dat instaat voor de coördinatie van het initiatief.

Vergroening energiedragers

Begin 2022 werd in overleg met de stakeholders, voornamelijk de bedrijfsfederaties Essenscia, Fevia, Fedustria en Agoria een economische potentieelstudie afgerond die de hinderpalen om de vergroening van de energiedragers in Vlaanderen te realiseren in kaart bracht. De focus van deze studie en van het daaropvolgende project ligt op de niet-ETS-industrie.

In 2022 werd op basis van de uitgevoerde potentieelstudie een actieplan opgesteld, dat de vergroening van de energiedragers, in hoofdzaak om warmte op te wekken, zal stimuleren.

Waterstof

Een essentieel onderdeel van een duurzame economie is waterstof. Daarom implementeren we de Vlaamse waterstofvisie die volop inzet op onderzoek en innovatie over de gehele waardeketen van waterstof in Vlaanderen verder. We steunen hierbij vernieuwende initiatieven zoals deze die uitgewerkt worden door de havens in Vlaanderen. Voor de implementatie van de Vlaamse waterstofvisie wordt nauw samengewerkt met WaterstofNet, als het Vlaamse kennis en netwerkplatform in Vlaanderen en coördinator van de Waterstof Industrie Cluster. Zo wordt elk jaar een Statusrapport "Waterstof in Vlaanderen" en een onderzoeksinventaris "Hydrogen Research in Flanders" gepubliceerd.

In nauwe samenwerking met regionale partners en netwerken (speerpuntclusters Catalisti, Flux50, de Blauwe Cluster en WaterstofNet) en sterk ingebed in het Europese en internationale samenwerkingskader voor onderzoek en innovatie, streeft Vlaanderen naar een maximale valorisatie van de onderzoeks- en innovatie-expertise in en buiten Vlaanderen.

Vlaanderen participeert in het Europese IPCEI-initiatief voor waterstof (Important Projects of Common European Interest) via Vlaamse doorbraakprojecten. De Vlaamse projecten dragen op deze manier bij tot de totstandkoming van Europese waardeketens in het domein van waterstof en helpen mee de ambitie te realiseren om een Europese topospositie te bereiken, zoals verwoord in de Vlaamse Waterstofvisie. In dit kader werd in 2022 een investeringsbudget van 173 miljoen euro vastgelegd waarvan 125 miljoen euro vanuit de relanceprovisie.

Het is tevens de bedoeling onze Vlaamse industrie te ondersteunen bij de uitbouw van een innovatief, duurzaam en toekomstgericht waterstofproductieapparaat, dat aan de strenge eisen met betrekking tot het klimaat zal voldoen. Dit soort projecten kunnen dan ook helpen in het kader van CCU (Carbon Capture and Utilization) waarbij opgevangen CO₂ met behulp van waterstof kan omgezet worden in nieuwe producten.

Bedrijven stimuleren om te investeren voor het klimaat

Ondernemingen die projecten plannen waarbij ze investeren in milieuvriendelijke of energiezuinige technologieën of duurzame energie die beter presteren dan de geldende normen en/of verplichtingen kunnen worden ondersteund via ecologiesteun. Enerzijds is er de Ecologiepremie Plus voor investeringen in niet-bedrijfsspecifieke technologie. Anderzijds is er de Strategische Ecologiesteun (STRES) voor investeringen in technologieën met een uniek bedrijfsspecifiek karakter. In 2022 werden in 207 projecten Ecologiepremie Plus goedgekeurd voor een totale subsidie van 13.995 keur. Daarnaast werden ook 5 projecten strategische ecologiesteun goedgekeurd voor een bedrag van 4.795 keur.

In het kader van het relancebeleid werd ook gebruik gemaakt van maatregelen ecologiesteun om bij te dragen aan het actieplan Blue Deal. Dit gebeurde onder andere door de inzet van de Ecologiepremie Plus, strategische ecologiesteun, specifieke oproepen gericht op waterbesparende technologieën en een overheidsopdracht gericht op het uitvoeren van waterscans. Voor dit Vlaamse Veerkrachtproject (VV027) werd in totaal 9.946 keuro vastgelegd voor meer dan 100 waterbesparende projecten.

Competitiviteit energie-intensieve bedrijven

In 2020 werden de Europese richtsnoeren gepubliceerd die de compensatie voor indirecte koolstoflekage in de nieuwe handelsperiode vanaf emissiejaar 2021 toelaten. De Europese Commissie verleende in 2022 haar goedkeuring aan het voorstel van het Vlaams gewest. Rekening houdend met de resultaten van de impactstudie die in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging werd uitgevoerd, werd nieuwe Vlaamse regelgeving uitgewerkt om de Europese richtsnoeren om te zetten. Hierbij werd ook ingezet op een kader met voorwaarden om de impact van compensatie ten behoeve van transitie te versterken.

De budgettaire toelichting werd opgenomen onder inhoudelijk structurelement 'Vergroening en klimaat'.

6. Duurzaam groeien via een kennisgedreven circulaire economie

Op basis van de conceptnota voor de Vlaamse Regering (VR 2020 1007 MED.0240/1BIS) is een transversale aanpak van circulaire economie in Vlaanderen georganiseerd, met samenwerking tussen de beleidsdomeinen EWI en OMG. Naast de vernieuwde organisatie van Vlaanderen Circulair, is een werking opgezet met de focus op concrete werkagenda's en ondersteunende hefboomen.

EWI neemt het trekkerschap op van twee werkagenda's, nl. bio-economie en de circulaire maakindustrie (elektronica, textiel, ...) en werkt intensief mee aan de uitvoering van de andere werkagenda's. Dit gebeurt in afstemming met het departement WSE. Hierbij wordt het steuninstrumentarium van VLAIO ingezet voor de realisatie van projecten circulaire economie, met aandacht voor het faciliteren van de ontsluiting van Europese steunprogramma's.

Via diverse oproepen werd in 2021 en 2022 een bedrag van 24,7 miljoen euro toegekend aan 92 projecten die inzetten op circulair bouwen en circulaire maakindustrie.

Begin 2021 werd het beleidsplan bio-economie voorgesteld. Hiermee willen we meer biomassa beter gaan gebruiken in onze industrie. Zo willen we biologisch afval en biomassa gebruiken, als grondstof om circulair en duurzame producten te maken in onze industrie.

In de loop van 2022 werd dit plan verder uitgewerkt. Het FWO werkte twee thematische oproepen uit die resulteerden in twaalf SBO-projecten voor de bio-economie. VLAIO is erin geslaagd tijdens de economische crisis ten gevolge van de oorlog in Oekraïne en in overleg met bedrijven, sectororganisaties en clusters zo'n 27 projecten te ontwikkelen die de bio-economie in de praktijk brengen.

Het B2BE-platform, dat ook werd opgericht onder het beleidsplan, heeft de activiteiten verdergezet, en heeft thematische sectortrajecten ontwikkeld voor vernieuwing in de waardeketens rond vlas en rond groenloof.

Het Departement EWI is eind 2021 een studie gestart om de wetenschappelijke excellentie van de Vlaamse onderzoeksinstituten in het domein van de bio-economie in kaart te brengen. Deze studie werd opgeleverd in 2022 en heeft aangetoond dat de Vlaamse instellingen aan de Europese top zitten. In samenspraak met de onderzoekswereld werden ook zes beloftevolle domeinen in de bio-economie geïdentificeerd, en de Vlaamse sterktes hierin bepaald.

In het kader van de werkagenda bio-economie van Vlaanderen Circulair, heeft Departement EWI een ambitietraject opgestart. Hierin worden de Vlaamse

sectoren en bedrijven bevroegd. Dit heeft geleid tot zes concrete ambitiepaden die het meest relevant zijn voor bio-economische ontwikkeling in Vlaanderen in de nabije toekomst.

Het Departement EWI heeft ten slotte ook de door het Departement LV getrokken Vlaamse Voedselstrategie mee ondersteund. De Voedselstrategie werd eind november 2022 gepubliceerd en werd gealigneerd met de Europese Green Deal ("Farm to Fork strategy") en het Food2030-initiatief. Een van de basisdocumenten voor het schrijven van de strategie was onder meer de onderzoeksagenda voor een duurzaam Vlaams voedselsysteem, die werd voorbereid door het Departement EWI en LV in het kader van het Fit4Food-project (publicatie juni 2021). Het departement EWI heeft samen met verschillende stakeholders en andere departementen de tekst voor de strategie helpen schrijven. Een 10-tal concrete deals worden nu geïmplementeerd. De eerste deal, Vlaanderen als innovatieve voedsel- en landbouwhub, wordt onder ander getrokken door het Departement EWI. Het is de bedoeling om vanaf 2023 additionele middelen vrij te maken voor het ondersteunen en stimuleren van onderzoek en innovatie voor een gezonde en duurzame voeding in Vlaanderen. Hiervoor zullen vooral bestaande kanalen gebruikt worden zoals een FWO-oproep voor Strategisch Basisonderzoek (SBO), de LA-trajecten van VLAIO, de Proefcentra, maar ook via de expertise van ILVO. Minister Brouns zal hiervoor een plan van aanpak uitwerken.

7. Een kwaliteitsvolle zorg economie

Impulsprogramma

Via een impulsprogramma worden de nodige middelen geïnvesteerd in nieuw onderzoek en kennisverspreiding voor technologieën voor een kwaliteitsvolle zorg economie. Deze initiatieven sluiten aan op de biomedische en klinische onderzoeksprogramma's bij FWO en het doorbraak onderzoek rond regeneratieve geneeskunde. Het impulsprogramma zal in 2022 nog deels met relance-middelen (6 miljoen euro) en deels vanuit de O&O-provisie (6 miljoen euro) gefinancierd worden.

Nieuwe speerpuntcluster MEDVIA Flanders Health Tech

Een centrale pijler in het impulsprogramma is de speerpuntcluster MEDVIA. De ambitie is om uit te groeien tot één van de meest performante health-tech-ecosystemen in Europa. In 2022 werden in het kader van de werking van de speerpuntcluster MEDVIA 5 projecten vastgelegd voor een totaal bedrag van 2.922.638 €.

Onderzoeksinfrastructuur voor onderzoek in gezondheidszorg.

Binnen de relancemiddelen 'Vlaamse Veerkracht' voor onderzoeksinfrastructuur werd de nodige ruimte voorzien voor strategisch belangrijke infrastructuren voor onderzoek in levenswetenschappen en zorg bij de Vlaamse kenniscentra.

De projecten met betrekking tot het gezondheidsstelsel versterken de O&O&I-roadmaps van de Vlaamse onderzoeksactoren die binnen het gezondheidsdomein tot de academische (wereld)top behoren (de Vlaamse universiteiten en universitaire ziekenhuizen, het VIB, het ITG) en zijn ingebed in het bredere Vlaamse (en Europese) ecosysteem waardoor de O&O&I-infrastructuurinvestering steeds een cluster van actoren in Vlaanderen ten goede komt en ook de attractiviteit voor buitenlandse samenwerkingen en/of investeringen verhoogt.

b. Overkoepelende doelstellingen

1. Een laagdrempelige en klantvriendelijke overheid voor bedrijven en onderzoekers

Aanspreekpunt voor ondernemingen

We organiseren via VLAIO de toegang tot de steun- en dienstverlening van de Vlaamse overheid voor bedrijven zo eenvoudig mogelijk, en zetten (nieuwe innovatieve) technologieën in om deze dienstverlening te verbeteren. De medewerkers van het VLAIO Contact Center van het agentschap vormen samen met Team Bedrijfstrajecten vzw de kern van de frontoffice. Het VLAIO-contactcenter is bereikbaar via mail, telefoon (0800 20 555) en whatsapp. In totaal beantwoordde het contactcenter in 2022 bijna 30.000 vragen waarvan meer dan 40 procent over steunmaatregelen.

Voor de vzw Team Bedrijfstrajecten werd een nieuw convenant goedgekeurd dat voor de periode 2023–2027 jaarlijks 5,9 miljoen euro voorziet om innovatieve bedrijven te versterken en Vlaanderen toekomstbestendig te maken met nadruk op beleidsthema's zoals duurzaamheid en digitalisering.

De werking van FlandersDC werd bijgestuurd worden zodat de organisatie in Vlaanderen het voornaamste aanspreekpunt wordt voor toekomstgericht ondernemen en innoveren in en met de design- en modesector. Een nieuwe convenant werd goedgekeurd door de Vlaamse regering waarbij de organisatie doorstart met een scherper profiel.

Digitaal Eerst met minder administratieve lasten

VLAIO beheert e-loketondernemers.be, een overkoepelend digitaal platform dat ondernemers toelaat om overheidsdossiers vanop één centraal portaal te beheren. Het e-loketondernemers.be werd in 2022 verder uitgebreid met nieuwe maatregelen van Vlaamse agentschappen, departementen en lokale besturen. In totaal zijn intussen 391 producten van 41 partners ontsloten via het e-loket. Ook het aantal gebruikers nam in 2022 toe tot 395.000 gebruikers.

2. Optimaal inspelen op Europees en internationaal beleid

Opvolgen en beïnvloeden van Europees beleid

Naast het Europese industriële beleid krijgen belangrijke initiatieven voortkomend uit andere Raadsformaties met potentieel significante invloed op de competitiviteit van de Vlaamse economie de nodige aandacht. In 2022 werd, met succes, uitzonderlijk veel aandacht besteed aan de Europese halfgeleiderwet, gezien de aanwezigheid van belangrijke spelers binnen Vlaanderen.

Via het Vlaams Europaplatform van het Departement EWI bleven we intensief inzetten op het informeren en consulteren van belanghebbenden. We maakten ook werk van een nieuwe Vlaamse steunkaart voor de regionale steun vanaf 2022.

Vlaanderen streeft naar het verder verbeteren van de Europese Onderzoeksruimte (ERA) en coördineert de Vlaamse European-Research-Area-roadmap. We hanteren dit als eens strategisch instrument om structurele hervormingen in het O&I-landschap door te voeren inzake ERA-thema's.

In 2022 kwamen de werkzaamheden rond het EU-Voorzitterschap op gang. We trokken tijdelijke medewerkers aan om ons voorzitterschap in de eerste jaarhelft van 2024 voor te bereiden.

Meer ondernemers en onderzoekers in EU-programma's

De Vlaamse deelname aan het nieuwe Kaderprogramma Horizon Europe is sterk begonnen met de goedkeuring van 421 projecten die in 2021 werden ingediend, voor een totaal van 308 miljoen euro. De Vlaamse innovatieactoren hebben deze activiteit verdergezet in 2022. De data over goedgekeurde projecten zijn voor 2022 nog niet volledig beschikbaar. Op basis van gedeeltelijke resultaten – minder dan drie-vierde beschikbaar – zijn al 333 projecten goedgekeurd die in 2022 zijn ingediend voor 238 miljoen euro. Dit wijst op een stijgende evolutie.

National Contact Point Flanders – Enterprise Europe Network

FWO en VLAIO nemen de taak als National Contact Point (NCP) voor Vlaamse bedrijven en onderzoeksinstituten gezamenlijk op. Middels het Enterprise Europe Netwerk begeleiden VLAIO en FIT kmo's bij de internationalisering van hun businessactiviteiten, met EU-regelgeving en bij het zoeken naar strategische partners voor innovatie. Een nieuw EEN-contract met duurtijd van 1/1/2022 tot en met 30/6/2025 ging in 2022 in.

Gezamenlijke chemiestrategie met Nederland en Noordrijn-Westfalen

De overheden van Vlaanderen, Nederland en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen werken verder rond de uitvoering van de trilaterale chemiestrategie, ondertekend op 27 september 2019. Met de industrie en de academische wereld werken we rond de duurzame omvorming van de chemische sector die de motor kan zijn voor de succesvolle klimaattransitie in Europa. In 2022 was het departement EWI voorzitter.

Brexit opvangen en de nieuwe relatie met het Verenigd Koninkrijk vorm geven

Als gevolg van de Europese Verordening m.b.t. de Brexit Adjustment Reserve werd de implementatie hiervan toevertrouwd aan VLAIO. Het agentschap fungeert als managementautoriteit voor dit EU fonds dat operationeel blijft tot eind 2023. Alle uitgaven voor Brexitactiviteiten en met betrekking tot de taken van de BAR-managementautoriteit worden verhaald op de Europese Unie en zijn bijgevolg buiten begroting. Eind 2022 werden onderstaande uitgaven vastgelegd op het Brexit Adjustment reserve:

VLAM – VV 107	1.990.000,00 €
FIT – VV 108	4.860.000,00 €
VLAIO – VV 109	4.145.026,06 €
Visserij & Kustgemeenschappen	11.077.997,54 €
Algemene Thema's	18.460.089,16 €
Technische bijstand	540.669,24 €

Het Europese Open Science Beleid

Sinds 2019 is de Flemish Open Science Board (FOSB) actief. De evolutie van het Vlaamse Open Science Beleid werd gemonitord op basis van KPI's die gerapporteerd worden via de Flanders Research Information Space (FRIS). De meting in 2022 over het jaar 2021 liet alvast een groei zien; voor de KPI ORCID (Open Researcher and Contributor ID) werd gemeten dat 66% van de onderzoekers aan Vlaamse onderzoeksinstituten een ORCID hebben, de KPI Open Access gaf aan dat peer-reviewed publicaties die afgeleid zijn uit Vlaams gefinancierde projecten voor 72% in open access gepubliceerd werden, 55% van de Vlaams gefinancierde projecten hebben een Data Management Plan en wat de KPI Open Data betreft, werd gemeten dat 24% van onderzoeksdata vrij beschikbaar is.

3. Een beleid gedreven door feiten en cijfers

In 2022 heeft het Departement EWI systemische en impactelementen, nog meer dan voorheen, opgenomen in de evaluatieprocessen. Hierbij wordt eveneens ingespeeld op de conclusies in het kader van de Vlaamse Brede Heroverwegingen.

Eind 2022 werd ECOOM belast met de uitvoering van een bijkomend onderzoeksvoorstel rond student-ondernemerschap in Vlaanderen.

De samenwerking tussen de Vlaamse Statistische Autoriteit, ECOOM en het Departement EWI rond de productie van economische en O&O&I-statistieken werd waar nodig verder afgestemd.

Om de monitoring van het beleid te optimaliseren dienen we een optimaal beeld te krijgen van al het publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen. Daarom werd het Flanders Research Information Space (FRIS) aangevuld met data over budgetten, octrooien, datasets en onderzoeksinfrastruturen van Vlaamse onderzoekscentra. Dit met aandacht voor administratieve vereenvoudiging.

Het beleidsdomein EWI werkte actief mee aan de werkgroep "VO data-gedreven beleidsondersteuning", ingebed in het Stuurorgaan Informatie en ICT.

V. BELEIDSVELD: ECONOMIE

Economie (Programma EC) heeft in hoofdzaak betrekking op de middelen van het Fonds Innoveren & Ondernemen. Dit fonds wordt beheerd door het Agentschap Innoveren & Ondernemen en wordt ingezet voor maatregelen gericht op:

- het stimuleren van ondernemerschap (bespreking onder strategische doelstelling: Meer en sterkere ondernemers);
- het verhogen van het groeipotentieel en het innoverend vermogen van de Vlaamse ondernemingen (bespreking onder strategische doelstellingen: *Veerkrachtige sectoren en bedrijven* en *Impactvol innoveren in bedrijven en clusters en optimale kennisverspreiding in het beleidsveld Innovatie*);
- het creëren van stimulerende omgevingsfactoren voor het ondernemen (bespreking onder strategische doelstelling: *Duurzame en innovatieve ruimte om te ondernemen*).

1. ISE 1: Financiering Ondernemingen

1.1. Strategische doelstellingen

We stroomlijnen de Vlaamse financieringsondersteuning en stemmen deze af op de concrete noden van ondernemingen, die (nog) niet gelenigd worden door de markt. Met het economisch overheidsinstrumentarium voeren we een investeringsbeleid dat Vlaanderen en het Vlaamse economische weefsel versterkt.

Onder dit ISE valt onder andere:

- Het aanbieden van verschillende financieringsformules en investeringsmogelijkheden door de Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV) en de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM),
- Toegang vergemakkelijken tot het Europese InvestEU-financiering.

1.2. Operationele doelstellingen

- Beleidsvoorbereiding en monitoring met betrekking tot financiering van de ondernemingen. Het economisch overheidsinstrumentarium voor kapitaalverstrekkingen, leningen en waarborgen, speelt een belangrijke rol in het beantwoorden van de financieringsnood.

In 2022 werd de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst met PMV afgesloten. Daarbij werden nieuwe klemtonen gelegd in de investeringsstrategie van het Vlaamse economische overheidsinstrumentarium met onder andere meer nadruk op duurzaamheid. Daarnaast is in 2022 werk gemaakt van de heroriëntering en doorstart van het FFTF, wat leidde tot de eerste investeringen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

FINANCIERING ONDERNEMINGEN, MVG excl. DAB**DAB**

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
2022	2e aanpassing BA	BU	2e aanpassing BA	BU	2e aanpassing BA	BU
ESR-ont- vangsten OW	1 203	2 520	26 519	11 104	0	0
Toe- lagen OI	39 193	39 193	0	0	0	0
Overige OL,OP, andere	30 544	19 290	0	0	0	0
Totaal	70 940	61 003	26 519	11 104	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De uitvoering van de ontvangsten ligt onder de raming van het voorziene budget:

- Bij de Algemene Ontvangsten (AO) wordt dit verklaard doordat er een grotere terugbetaling verwacht werd van de handelshuurleningen. Daarnaast werden de terugbetalingen van de heropstartleningen ook hoger ingeschat dan wat er werkelijk werd ontvangen (-11.254 keuro). De interestontvangsten van de handelshuurleningen en de heropstartleningen daarentegen waren uiteindelijk wel hoger dan verwacht (+1.317 keuro).
- De Toegewezen Ontvangsten (TO) worden enerzijds positief beïnvloed doordat de ontvangen premies en recuperaties rond de verliesfinanciering waarborgregeling van PMV +5.443 keuro hoger zijn geëindigd dan ingeschat maar anderzijds negatief door de jaarlijkse boeking van waardeverminderingen van oninbare ontvangsten (-20.858 keuro).

FINANCIERING ONDERNEMINGEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	51.007	54.961	25.378	51.007	54.961	25.360
Toe-lagen IS	3.083	2.938	2.938	3.083	2.938	2.838
Overige LE, PA, andere	100.000	200.000	168.052	100.000	200.000	168.052
Totaal	154.090	257.899	196.368	154.090	257.899	196.250

Inhoudelijke toelichting:

De stijging van het VAK/VEK-budget wordt veroorzaakt door een stijging in voorziene opstartleningen waarvan er uiteindelijk voor 168.052 keuro aan leningen werd verstrekt. Dat de uiteindelijke uitvoering onder het voorziene budget ligt, werd verder ook veroorzaakt doordat er nog geen verliezen geboekt werden voor de handelshuurleningen en heropstartleningen (-4.981 keuro), doordat de schadegevallen voor de nv Waarborgbeheer wat lager liggen dan verwacht (-5.347) en door een boekhoudkundige aanpassing op de netto verliesfinanciering van de NV PMV Standaardwaarborgen(-19.252 keuro).

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten**EB0-9ECBTBA-OW – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel landt de winstuitkering van LRM.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	10.000	0
BU	0	10.000	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werd door de Algemene Vergadering van LRM beslist om een dividend uit te keren van 10.000 keuro.

De LRM-dividenden komen via het Vlaams Gewest bij de Stichting LSM terecht, dat op haar beurt maatschappelijke projecten ondersteunt in Limburg. LRM zet op die manier niet enkel economisch, maar ook maatschappelijk de schouders onder Limburg.

ECO-9ECBABC-OP – HANDELSHUURLENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het begrotingsartikel voor de kapitaal terugbetalingen van de handelshuurleningen, afgesloten in het kader van de coronacrisis, en voor de heropstartleningen in 2021.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	30.544	0	0
BU	19.290	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd voor de handelshuurlening 10.939 keuro aan terugbetalingen verwacht, maar in realiteit was dit een beetje lager met een bedrag van 9.809 keuro. Voor de heropstartleningen was een bedrag aan terugbetalingen van 19.605 keuro voorzien terwijl voorlopig slechts voor 9.481 keuro aan terugbetalingen werd geboekt. De terugbetalingen hiervan startten pas in de 2^e helft van 2022, waardoor er nog veel onzekerheid was bij de BO en BA 2022.

ECO-9ECBABC-OW – HANDELSHUURLENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het begrotingsartikel voor de intrest-terugbetalingen van de handelshuurleningen (2020) en van de heropstartleningen (2021) t.g.v. de corona crisis.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	1.203	0	0
BU	2.520	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De intrestontvangsten zijn hoger dan verwacht, vnl. door hoger dan verwachte rente-ontvangsten van de heropstartleningen (2.358 keuro versus 1.039 keuro voorzien). Voor de handelshuurlening lagen de ontvangsten (162 keuro) in het verlengde van de raming (164 keuro).

ECO-9ECBABX-OI – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit betreft de terugvorderingen van door FIO onterecht toegekende coronasteun. Conform de begrotingsinstructies worden die recuperaties door FIO naar de algemene middelen doorgestort.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	39.193	0	0
BU	39.193	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De voorziene 39.193 keuro werd zoals voorzien teruggestort naar de Algemene Middelen.

ECO-9ECBTBA-OW – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het artikel voor de verliesfinanciering waarborgregeling van PMV. Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van premies (van de bedrijven die een waarborg ontvangen) en de ontvangsten van recuperaties op schadegevallen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	16.519	0
BU	0	21.962	0

Inhoudelijke toelichting:

Zowel de ontvangen premies (7.165 keuro effectief ontvangen versus 4.674 keuro budget) als de recuperaties (14.797 keuro versus 11.845 keuro) lagen hoger dan verwacht.

EC0-9ECBTBA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel dient om waardeverminderingen op ontvangsten van Waarborgbeheer te boeken. Het betreft het deel van al de afgeroepen en al uitbetaalde waarborgen sinds de start van de waarborgregeling waarvoor geen recuperaties meer kunnen verwacht worden. De jaarlijkse waardevermindering wordt geboekt op basis van berekeningen van PMV.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
BU	0	-20.858	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd voor 20.858 keuro aan waardeverminderingen (oninbaar) geboekt. Het betreft een verschuiving van het uitgavenartikel EC0-1ECB2BA-WT naar het ontvangstenartikel EC0-9ECBTBA-WT (met een negatief bedrag). Dit komt door de aangepaste boekhoudkundige verwerking van gestandaardiseerde waarborgen, overeenkomstig VABN-advies 2021/1. 2022 is in deze een overgangsjaar. Vanaf 2023 zal dit volledig overeenkomstig het VABN-advies verwerkt worden.

Uitgaven

EBO-1ECB2BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de volgende dossiers aangerekend:

- PMV wordt belast met het fiduciair beheer van het Flanders Future Tech Fund.
- Beheersvergoedingen aan PMV in kader van het nieuwe InvestEU-programma (2021-2027). Het InvestEU-programma bouwt voort op het EFSI-plan (European Fund for Strategic Investments).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	255	415	412	255	415	394

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werd 168 keuro VAK/VEK herverdeeld waarvan 145 keuro VAK/ VEK vanuit EB0-1ECB2BY-WT naar EB0-1ECB2BA-WT. Daarnaast was er nog een indexering van de vergoedingen voor PMV voor het fiduciair beheer van Flanders Future Tech Fund van 1 keuro. Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1ECB2BY-IS – FLANDERS FUTURE TECH FUND**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Flanders Future Techfund beoogt een brede vermarkting van Vlaamse technologie door financiering te verstrekken technologieplatformen. Op dit begrotingsartikel wordt de vergoeding voor PMV voor het operationeel beheer van FFTF aangerekend. Daarnaast worden ook de kosten verbonden aan het operationeel beheer van het FFTF (vergoedingen raad van bestuur, vergoedingen investeringscomité, erelonen van experts, juridische kosten, ...) hierop aangerekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	734	589	589	734	589	489

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werd 145 keuro VAK/VEK herverdeeld van EB0-1ECB2BY-IS naar EB0-1ECB2BA-WT. Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1ECB4BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Subsidie aan Limburg Sterk Merk (LSM).

Dit is de uitgavenzijde van het Fonds Winstuitkering LRM. De bijhorende toegewezen ontvangst staat op begrotingsartikel EB0-9ECBTBA-OW van de middelenbegroting van het departement EWI.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Inhoudelijke toelichting:

In 2022 werd een dividend van 10.000 keuro uitgekeerd. De LRM-dividenden komen via het Vlaams Gewest bij de Stichting LSM terecht, dat op haar beurt maatschappelijke projecten ondersteunt in Limburg. LRM zet op die manier niet enkel economisch, maar ook maatschappelijk de schouders onder Limburg.

EC0-1ECB2BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het begrotingsartikel voor de netto verliesfinanciering van de NV PMV Standaardwaarborgen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	19.252	19.252	0	19.252	19.252	0

Inhoudelijke toelichting:

Het betreft een verschuiving van het uitgavenartikel EC0-1ECB2BA-WT naar het ontvangstenartikel EC0-9ECBTBA-WT (met een negatief bedrag). Dit komt door de aangepaste boekhoudkundige verwerking van gestandaardiseerde waarborgen, overeenkomstig VABN advies 2021/1. 2022 is in deze een overgangsjaar. Vanaf 2023 zal dit volledig overeenkomstig het VABN advies verwerkt worden.

EC0-1ECB2BC-PA – HANDELSHUURLENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het begrotingsartikel voor de handelshuurleningen, uitgegeven in 2020 n.a.v. de coronacrisis, en voor de heropstartleningen in 2021.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	100.000	200.000	168.052	100.000	200.000	168.052

Inhoudelijke toelichting:

Er was in totaal voor 200 miljoen voorzien voor heropstartleningen. In 2022 werden hiervoor voor ruim 168 miljoen leningen verstrekt.

ECO-1ECB2BC-WT – HANDELSHUURLENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het begrotingsartikel voor de verliezen op de handelshuurleningen, uitgegeven in 2020 n.a.v. de coronacrisis, en voor de verliezen van de heropstartleningen van 2021.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	4.981	4.981	0	4.981	4.981	0

Inhoudelijke toelichting:

Voorlopig werden nog geen verliezen geboekt voor de handelshuurleningen en heropstartleningen.

ECO-1ECB2BV-IS – WAARBORGBEHEER NV**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het artikel voor de beheervergoeding Waarborgregeling.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	2.349	2.349	2.349	2.349	2.349	2.349

Inhoudelijke toelichting:

De beheersvergoeding voor de nv Waarborgbeheer werd betaald zoals voorzien.

ECO-1ECB4BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het artikel voor de uitgaven voor de verliesfinanciering waarborgregeling van PMV Standaardwaarborgen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	16.519	20.313	14.966	16.519	20.313	14.966

Inhoudelijke toelichting:

Het betreft de schadegevallen voor de nv Waarborgbeheer, die lager liggen dan verwacht.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

- LRM groep
- PMV groep
- Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)

LRM-groep:

De begroting omvat volgende vennootschappen van de LRM groep:

- LRM nv : investeringsmaatschappij.
- Mijnen nv : investeringsmaatschappij + ontwikkeling industrieterreinen + verplichting uit mijnverleden.
- KMOFIN2 nv : investeringsmaatschappij Arkimedes regeling.
- MBLM : operationele uitvoering van verplichtingen rond mijnschade en bemaling.
- H.W.P. nv : ontwikkeling en verkoop van industrieterreinen.
- Greenville nv : dienstencentrum (incubator).
- LRM Beheer nv : bestuurders vergoedingen.
- Be-Dive : eigenaar duiktoren Beringen.
- Excico Group nv : geen activiteit meer- enkel nog IP in eigendom.
- Immo Schurhoven.

PMV groep

PMV financiert beloftevolle ondernemingen van bij de prille start tot en met de groei en internationalisering. Met en voor de overheid, en andere partners, realiseert zij projecten die belangrijk zijn voor de welvaart en het welzijn in Vlaanderen.

Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)

De Vlaamse Participatiemaatschappij is een investeringsmaatschappij van de Vlaamse Overheid. VPM heeft als enige opdracht de 27% van de aandelen die het Vlaamse Gewest aanhoudt in de GIMV, te beheren. De ontvangsten bestaan voornamelijk uit de ontvangen dividenden van GIMV terwijl de uitgaven vooral het uit te keren dividend aan het Vlaamse Gewest omvatten. Zie begrotingsartikel EB0-9ECBAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN.

2. ISE 2: Groei-ondersteuning kmo's en groeibedrijven

2.1. Strategische doelstellingen - Veerkrachtige bedrijven en sectoren

We stimuleren ondernemingen in het Vlaamse Gewest om te investeren en kennis te verwerven via opleiding en advies. Zo kunnen ze duurzamer worden, hun concurrentiepositie verbeteren en zich ten volle ontplooiën in het economisch landschap. We voorzien hiervoor generieke instrumenten waarvan met name kmo's gebruik kunnen maken maar ook een aantal specifieke instrumenten gericht op bepaalde doelgroepen van bedrijven of thema's.

2.2. Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen zijn:

- De professionalisering van kmo's via de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie.
- Het stimuleren van transformaties via strategische transformatiesteun
- Het ondersteunen van specifieke sectoren via Screen Flanders en de Hinderpremie bij openbare werken.
- Optimaal gebruik maken van de Europese structuurfondsen (EFRO & Interreg).

We stimuleren ondernemingen in het Vlaamse Gewest om te investeren en kennis te verwerven via opleiding en advies. Zo kunnen ze duurzamer worden, hun concurrentiepositie verbeteren en zich ten volle ontplooiën in het economisch landschap. We voorzien hiervoor generieke instrumenten waarvan met name kmo's gebruik kunnen maken maar ook een aantal specifieke instrumenten gericht op bepaalde doelgroepen van bedrijven of thema's.

Professionalisering kmo's

De kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie zijn twee instrumenten die gericht zijn op het verhogen van de professionaliteit en de competitiviteit van de Vlaamse kmo's. Door het subsidiëren van het inkopen van extern advies of het volgen van opleidingen, worden bedrijven aangemoedigd om blijvend te investeren in het versterken van hun ondernemerschapscompetenties.

Met de kmo-groeisubsidie worden kmo's aangemoedigd om zich strategisch te heroriënteren. De kmo-groeisubsidie kan ingezet worden voor het verwerven van de kennis die nodig is tijdens dit traject. Met de kmo-groeisubsidie worden strategische heroriënteringen in het kader van digitalisering, duurzaamheid, internationalisering en innovatie gesteund.

In 2022 werd de kmo-portefeuille hervormd. Het instrument zal vanaf 2023 een sterkere inhoudelijke focus krijgen door het toepassingsgebied te beperken tot een brede, maar limitatieve lijst toekomstgerichte thema's. Daarnaast wordt een kwaliteitskamer ingericht om de controle op de kwaliteit van de gesubsidieerde dienstverlening te versterken.

Het stimuleren van investeringen via Strategische Transformatiesteun

Met Strategische Transformatiesteun (STS) steunen we ondernemingen die zich door innovatie transformeren om hun internationale concurrentiële positie te versterken. De Strategische Transformatiesteun maakt opleidings- en investeringssteun mogelijk.

In 2021 werd de maatregel bijgesteld waarbij STS evolueerde tot nog een meer gericht instrument, dat zeer selectief ingezet kan worden om bij te dragen aan de versterking van de strategische internationale competitiviteit en de duurzaamheid van de Vlaamse economie.

Ondersteunen van specifieke sectoren via Screen Flanders en de Hinderpremie bij openbare werken

Screen Flanders

Screen Flanders is een instrument voor de economische ondersteuning van de audiovisuele sector in Vlaanderen. Er worden terugbetaalbare voorschotten verstrekt aan Belgische producenten voor zover ze uitgaven doen in het Vlaamse Gewest. VLAIO werkt hiervoor samen met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). In 2022 werden twee oproepen gedaan.

Hinderpremie openbare werken

Met de hinderpremie openbare werken kennen we steun toe aan kleine ondernemingen die hinder wegens openbare werken ondervinden. Dat gebeurt op een geautomatiseerde wijze met gebruik van data voor de hindergegevens uit het GIPOD (Generiek Informatieplatform Openbaar Domein) en ondernemingsgegevens uit de VKBO (Verrijkte Kruispuntbank van Ondernemingen). Zodra het nieuwe GIPOD-decreet en de uitvoeringsbesluiten worden goedgekeurd, wordt de regelgeving van de hinderpremie openbare werken hierop gealigneerd.

Optimaal gebruik maken van de Europese structuurfondsen (EFRO & Interreg)

Op vrijdag 16 december 2022 gaf de Europese Commissie haar officiële goedkeuring aan het Vlaamse EFRO-programma voor de periode 2021-2027. Het Vlaamse EFRO programma 2021-2027 subsidieert projecten in Vlaanderen die de doelstellingen voor een slim en duurzaam Vlaanderen naar de praktijk vertalen. Voor de realisatie van deze doelstellingen ontvang Vlaanderen van Europa een budget van 276 miljoen euro.

Op 14 september 2022 werden de eerste oproepen in het EFRO-programma voor de periode 2021-2027 gelanceerd, waar de klemtoon ligt op de thema's Smart en Green. Vanuit het Fonds voor Innoveren en Ondernemen zal ook een gedeeltelijke cofinanciering worden verstrekt.

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

GROEI-ONDERSTEUNING KMO'S EN GROEIBEDRIJVEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	10.364	10.364	9.944	10.364	10.214	9.201
Toe-lagen IS	741.729	692.649	692.649	595.903	692.649	692.649
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	752.093	703.013	702.593	606.267	702.863	701.850

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

EC0-9ECBADC-OW – STIMULEREN VAN GROEI, TRANSFORMATIE EN INNOVATIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het begrotingsartikel voor de ESR-neutrale verwerking van met BAR-ontvangsten gefinancierde uitgaven.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	1.050	0	0
BU	491	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Dit artikel is opgezet voor de verwerking van de ESR-neutraliteit van Europese uitgaven (BAR).

De ESR-neutraliteit moet gerealiseerd worden door de Europese ontvangsten te vergelijken met de uitgaven die door die Europese ontvangsten gedekt worden.

Uitgaven

EC0-1ECB2DA-WT – BELEIDSVOORBEREIDING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de beleidsgelateerde werkingsuitgaven van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	9.129	9.129	9.099	9.129	8.979	8.383

Inhoudelijke toelichting:

Het betreft de uitgaven voor vnl. IT, communicatie, HR-dienst, VLAIO Netwerk en voor Interregionale samenwerking. De VAK besteding lag in lijn met het budget. De VEK was wat lager dan verwacht door enkele uitgaven die later dan verwacht (pas in 2023) werden gedaan.

ECO-1ECB2DC-LO – STIMULEREN VAN GROEI, TRANSFORMATIE EN INNOVATIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Technische bijstand BAR.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	695	695	649	695	695	646

Inhoudelijke toelichting:

Het betreft de uitgaven voor wedden van medewerkers die voor het Europese BAR-programma werken. Er werd 649 keuro uitgegeven, wat lichtjes lager ligt dan begroot.

ECO-1ECB2DC-WT – STIMULEREN VAN GROEI, TRANSFORMATIE EN INNOVATIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Werkingskosten in kader van technische bijstand BAR.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	540	540	196	540	540	172

Inhoudelijke toelichting:

Het betreft de werkingskosten in het kader van de technische bijstand BAR, dewelke wat lager lagen dan verwacht.

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft de kredieten van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	741.729	692.694	692.649	595.903	692.649	692.649

Inhoudelijke toelichting:

De VAK-dotatie bij BA2022 bedroeg 741.729 keuro (incl de 137.966 uit het Klimaatfonds voor de indirecte emissiekosten carbon leakage). De totale VAK (incl VAK op eigen ontvangsten) van FIO bedroeg bij BA2022 784.740 keuro. In uitvoering bedroeg de VAK-besteding 1.103.703 keuro, waarvan 39.199 keuro op basis van eigen ontvangsten. De VAK-uitvoering op basis van de FIO-dotatie bedroeg 1.064.504 keuro. Hiervan was 330,4 miljoen euro afkomstig van relancemiddelen die in de loop van 2022 werden herverdeeld. De VAK in bovenstaande tabel is technische VAK, die gelijkgesteld is aan de VEK. Deze VAK is geen weerspiegeling van de effectieve vastlegging door FIO zelf.

Aan VEK-zijde bedroeg de dotatie 595.903 keuro. De totale VEK-uitgaven bedroegen 774.964 keuro, waarvan 40.911 keuro op basis van eigen ontvangsten en waarvan 84.418 keuro voor relanceprojecten, waarvoor de VEK in de loop van 2022 werd herverdeeld.

**Ontvangstenartikelen
ECH-9ECBAZZ-OW**

Terugbetalingen door de ondernemingen en stortingen uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen

Er werden voor 41.818 keuro terugvorderingen geboekt voor economische steuninstrumenten. De corona-terugvorderingen (incl. evenementensector waarvoor 20 miljoen aan terugvorderingen was begroot) ad 39.545 keuro zitten hierin vervat en zijn de voornaamste verklaring voor het hoge bedrag aan terugvorderingen. Het budget van 4.000 keuro was gebaseerd op 10.000 keuro aan verwachte terugvorderingen, waarvan klassiek 40% wordt gerecupereerd. In realiteit werd 2.273 keuro teruggevorderd (excl. corona).

Inkomsten researchpark Zellik en inkomsten uit verkoop bestaande gebouwen

De ontvangsten bedroegen 431 keuro (t.o.v. 405 keuro gebudgetteerd).

Inkomsten e-loket ondernemers

Er werden voor 297 keuro aan ontvangsten vanuit het e-loket voor ondernemers geboekt.

ECH-9ECBAZZ-OI

COMPENSATIE VANUIT HET KLIMAATFONDS (9EC310 en 9EC311)

Dit betreft de ontvangst vanuit het Klimaatfonds voor Indirecte Carbon Leakage (ICL) voor een bedrag van 137.090 keuro en voor de cofinanciering van de ecologiepremie plus van 1.000 keuro. Het gebudgetteerde bedrag bedroeg in totaal 138.966 keuro.

ECH-9EFBANA-OW

Bedr. – Terugbetalingen bedrijven (9EF361) en Europese Ontvangsten (9EF383). Er waren 1.800 keuro ontvangsten gebudgetteerd en er werden voor 7.755 keuro ontvangsten geboekt.

Het betreft vnl. terugvorderingen van bedrijfssteun (6.682 keuro) en in mindere mate ontvangsten van AAL, Eurostars en de Eranetten (in totaal 1.073 keuro).

ECH-9EFBANV-OI

Ontvangsten (terugbetalingen) Hoger Onderwijs

Er werd voor 171 keuro aan ontvangsten geboekt vanuit terugvorderingen van steun die gegeven was aan het Hoger Onderwijs.

Uitgavenartikelen

ECH-1ECB5DC-WT : Groei-ondersteuning van kmo's en groeibedrijven – stimuleren van groei, transformatie en innovatie

Professionalisering kmo's

KMO-portefeuille

Met de KMO-portefeuille kunnen kleine en middelgrote ondernemingen en beoefenaars van vrije beroepen met steun van de Vlaamse overheid opleidingen en adviezen aankopen.

In 2022 werd er 43,5 miljoen euro vastgelegd, wat 3,5 miljoen meer is dan aanvankelijk was voorzien.

In 2022 werden in totaal 138.720 projecten voor opleiding en 4.207 projecten voor advies gesteund. Dit is een afname van het aantal projecten met resp. 12% en 15%.

KMO Groeiusubsidie

Er was 12.500 keuro VAK voorzien, maar er werd in 2022 slechts 8.375 keuro effectief vastgelegd. Deze onderbenutting werd bijna volledig gecompenseerd door meeruitgaven op de KMO-portefeuille. Er werden 304 dossiers gesteund.

Stimuleren van investeringen

Strategische transformatiesteun

De Strategische Transformatiesteun voorziet opleidings- en investeringssteun voor ondernemingen die een transformatie doormaken op het vlak van innovatie, duurzaamheid en internationalisering.

Het VAK werd op 1EC327 op 14.800 keuro begroot en er werd 20.710 keuro vastgelegd.

Het totaal aantal gesteunde projecten bedroeg 20 (t.o.v. 23 in 2021).

Ondersteunen van specifieke sectoren

Hinderpremie openbare werken

Deze maatregel biedt financiële ondersteuning aan ondernemingen die lijden onder de hinder van openbare werken.

Er was 10.000 keuro VAK voorzien en er werd 10.403 keuro vastgelegd.

In 2022 werd aan 4.768 verschillende ondernemingen een hinderpremie uitbetaald. De totaal toegekende steun bedroeg 9.548 keuro. Van de groep van ondernemingen die de hinderpremie gekregen hebben, hebben 158 verschillende ondernemingen ook een beroep gedaan op de sluitingspremie. Hier bedroeg de steun 1.039 keuro. In totaal hebben 9 verschillende ondernemingen gebruik gemaakt van de afzonderlijke sluitingspremie, waarvoor in totaal 77 keuro steun werd toegekend.

Screen Flanders

De steunmaatregel Screen Flanders is een economische maatregel voor de audiovisuele sector. Er wordt steun gegeven aan Belgische producenten voor zover ze uitgaven doen in het Vlaamse Gewest.

Er was 4.500 keuro VAK voorzien en er werd 4.500 keuro effectief vastgelegd.

- De eerste oproep 2022 liep van 2 februari tot en met 11 maart 2022. De budgetenveloppe bedroeg 2.000 keuro. Er werden 19 aanvragen ingediend en hiervan werden 11 projecten goedgekeurd.
- De tweede oproep liep van 11 maart tot en met 9 september 2022. De budgetenveloppe bedroeg 1.500 keuro. Gezien het grote gevraagde bedrag ten opzichte van de slechts 1.500 keuro beschikbaar budget voor de tweede oproep, werd eind 2022 1.000 keuro toegevoegd aan het budget van de tweede oproep. Er werden 16 aanvragen ingediend en hiervan konden 9 projecten worden goedgekeurd.

Optimaal gebruik maken van de Europese structuurfondsen (EFRO & Interreg)

Vlaamse cofinanciering voor EFRO-projecten

Dit betreft de cofinanciering van economische en innovatieve projecten binnen de programma's EFRO Vlaanderen en EFRO Interreg.

Bij BA2022 was 8.300 keuro VAK voorzien en er werd voor 4.966 keuro vastgelegd.

Voor EFRO werden in 2022 twee projectoproepen gelanceerd. Daarbij werden 2 projecten goedgekeurd voor een totale EFRO-steun van 288.885 euro.

Hiervan werd 1 EFRO-project gefinancierd. Daarenboven werd ook cofinanciering verleend vanuit de EFRO-FIO-allocatie aan het project FacThory voor 1,8 miljoen euro.

De Interreg-programma's ("Europese Territoriale Samenwerking"), waarvan er 9 in totaal zijn voor Vlaanderen, zijn het internationale luik van EFRO en ondersteunen internationale samenwerking met het oog op de transformatie van onze regionale economie in lijn met de EU2020-doelstellingen.

Er werden in 2022 in totaal 5 nieuwe FIO-Interreg-steundossiers vastgelegd als cofinanciering voor goedgekeurde Interreg-projecten.

Investeringssteun in toepassing van het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid (ecologiesteun) (aard 5)

De ecologiesteun is een financiële tegemoetkoming aan ondernemingen die hun productieproces willen vergroenen door te investeren in milieuvriendelijke of energiezuinige technieken.

Er werden in het kader van de subsidiemaatregel Ecologiepremie Plus 278 steunaanvragen goedgekeurd.

De Strategische Ecologiesteun heeft dezelfde doelstelling als de Ecologiepremie Plus. In dit geval gaat het over grotere geïntegreerde investeringsprojecten op maat van het bedrijf. Er werden zes steunaanvragen goedgekeurd.

Het VAK budget bedroeg 27.482 keuro (incl. 1 miljoen euro dat werd herverdeeld uit het Klimaatfonds). Er werd finaal voor 42.708 keuro vastgelegd voor projecten ecologiesteun binnen aard 5.

Compensatie Indirecte Emissiekosten

De steunmaatregel compensatie indirecte emissiekosten (CIE) moet gezien worden in het licht van het Europese emissiehandelssysteem (EU-ETS). Hierbij wordt er van uit gegaan dat de elektriciteitssector de CO₂-kost volledig kan doorrekenen aan de elektriciteitsverbruikers. Deze indirecte CO₂-kost in de elektriciteitsprijs stelt bepaalde elektriciteitsintensieve bedrijfstakken bloot aan een risico op delokalisatie (indirecte carbon leakage).

De compensatie voor indirecte emissiekosten is een tijdelijke compensatiesteunregeling voor emissiejaren 2013 tot 2021.

Er was 80.908 keuro VAK begroot en dit bedrag werd ook vastgelegd via een bestelaanvraag. De daadwerkelijke vastleggingen op dossierniveau vinden Q2 2023 plaats. Het betreft 37 ingediende dossiers voor uitgaven in 2021.

Provisies

Provisie voor investeringen in O&O en het bedrijfsleven

Er was 8.798 keuro VAK voorzien op de investeringsprovisie. Er werd voor 8.702 keuro vastgelegd op de basisallocatie.

Hiermee werden de volgende projecten gefinancierd :

- innovOcean VLIZ-ILVO-gebouw 1.643 keuro
- Belnet 1.579 keuro
- 100 Gigabyte readiness 5.500 keuro
- Port of Antwerp/Bruges 40 keuro

Daarnaast is er voor 2.979 keuro vastgelegd op het begrotingsartikel voor de investeringsprovisie Hoger Onderwijs.

Hiermee werden de volgende vastleggingen gedaan voor ecologie-gerelateerde projecten:

- Luchtwassers 979 keuro
- Onderzoekserres 2.000 keuro

Overige programma's

Werkingsuitgaven, gedeeltelijk ter cofinanciering van Europese uitgaven derden

In deze begrotingspost worden allerlei werkingsuitgaven voorzien ter ondersteuning van het economisch ondersteuningsbeleid.

Er was 2.254 keuro VAK voorzien en er werd 2.822 keuro vastgelegd.

CCS projecten hefboomfinanciering

Dit betrof 2,5 miljoen euro begrote VAK voor CCS-projecten vanuit de hefboomfinanciering van het Klimaatfonds (de ontvangst vond plaats in 2019). Daarnaast was er 12 miljoen voorzien via eigen middelen voor CCS/CCU. De vastleggingen werden in 2022 gepland, maar zijn nog niet geland.

De eerste vastleggingen zullen in 2023 plaatsvinden.

Relancemaatregelen binnen groei-ondersteuning bedrijven

Er werd binnen groei-ondersteuning 9.710 keuro vastgelegd voor de volgende projecten binnen de Vlaamse Veerkracht :

- VV27 : Blue Deal economie 8.319 keuro
- VV109 : Brexit helpdesk, communicatiekosten en IT, post-Brexit veerkrachtsubsidie in kader van groeiusubsidie 1.391 keuro

Tegemoetkoming Indexaties en Energiekosten

Er werd voor 4.142 keuro vastgelegd voor een extra vergoeding van een aantal entiteiten voor gestegen loonkosten in 2022, alsook 7.000 keuro voor een gedeeltelijke tegemoetkoming in de gestegen energiekosten bij enkele wetenschappelijke instellingen met energie-intensieve activiteiten.

ECH-1ECB5DH-IS

Vergoeding aan VAF voor taken i.k.v. Screen Flanders

Voor de taken van het VAF voor de maatregel Screen Flanders werd een jaarlijks bedrag van 165 keuro voorzien voor de dossierbehandeling. Daar is jaarlijks een bedrag van 85 keuro aan toegevoegd voor de communicatie en promotie.

Er werd in totaal ook voor effectief 250 keuro vastgelegd.

ECH-1ECB5DQ-IS

Overdrachten aan VITO – strategische ecologieprojecten

Er was 1.301 keuro voorzien voor VITO voor het beoordelen van de investeringen opgenomen in de strategische ecologieprojecten (101 keuro voorzien) en voor een aantal éénmalige IT uitgaven bij VITO (1200 keuro voorzien).

Er werd uiteindelijk 1.243 keuro in totaal vastgelegd hiervoor.

ECH-1ECB2DC-WT

1EC370 Investeringssteun in toepassing van het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid (ecologiesteun) (aard 2).

De voorziene VAK van 2.000 keuro werd niet vastgelegd. De middelen worden overgedragen naar 2023.

3. ISE 3: Bevorderen van ondernemerschap

Ontvangsten:

Geen ontvangstenartikelen

Uitgaven:

ECH-1ECB5CA-WT : Bevorderen van ondernemerschap

De middelen voor het bevorderen van ondernemerschap worden aangerekend op onderstaande rubrieken van het Fonds Innoveren & Ondernemen:

Initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap - overheidsopdrachten

(1EC361)

Op deze rubriek worden de vastleggingen en uitbetalingen gedaan voor de aangeduide dienstverleners in het bestek ondernemerschap.

Bij BA2022 werd 25.722 keuro aan VAK voorzien en de VEK werd geraamd op 24.281 keuro. Finaal werd 28.119 keuro vastgelegd en 17.401 keuro vereffend. Er werd meer vastgelegd dan verwacht omdat er een stuk prefinanciering voor de vastlegging van de steun aan dienstverleners in 2023 gebeurde.

Initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap - subsidies

(1EC313)

Op deze rubriek worden alle vastleggingen en betalingen aan de structurele partners gegroepeerd en worden ook de ad hoc projecten vastgelegd en uitbetaald. Tevens worden op deze rubriek nog oude oproepen uitbetaald.

Er werd 6.549 keuro vastgelegd (4.438 keuro was voorzien) en 4.739 keuro vereffend (4.388 keuro voorzien).

STEM

Er was 2.500 keuro VAK voorzien en er werd 865 keuro vastgelegd. Tevens werd 657 keuro vastgelegd voor STEM op begrotingsartikel ECH-1ECB5CW-IS (Hoger Onderwijs). Het voorbije jaar werd voor de focus van de oproep +14-jarigen en lagere bedragen om kleinschaligere projecten toe te laten. Er werden voor dit luik van de STEM-budgetten minder projecten ingediend dan verhoopt.

Kennisdiffusie Hogescholen

In 2019 werd Blikopener in het leven geroepen; de opstart van een structureel kennisdiffusie-instrument dat moet leiden tot kennisdiffusie en valorisatie van de aanwezige kennis binnen de hogescholen naar de Vlaamse ondernemingen en social profit. Sinds 2020 behartigen de hogescholen tevens de noden van de steden en gemeenten, alsook het leerplichtonderwijs. Het geheel wordt gecoördineerd vanuit de Vlaamse Hogescholenraad die inzet op verbinding van het hogescholennetwerk met het VLAIO-netwerk als ook professionalisering van de onderzoekers voor een nog vlottere valorisatie van de aanwezige kennis.

De VAK behoefte werd geraamd op 7.500 keuro en er werd 5.811 keuro effectief vastgelegd op begrotingsartikel ECH-1ECB5CX-IS (Hoge Scholenraad).

Overige programma's

Artificiële intelligentie en cybersecurity

Op deze rubriek worden projecten voor sensibilisering, begeleiding en kennisdeling in kader van de actieplannen AI (Artificial Intelligence) en CS (Cybersecurity) aangerekend.

Er was voor 2.650 keuro VAK voorzien binnen ISE Ondernemerschap, waarbij voor 506 keuro werd vastgelegd. Er was 1.945 keuro aan VEK voorzien en in realiteit werd 1.771 keuro (incl. AI/CS op interne stromen). De lage VAK-vastlegging is te verklaren door het feit dat in 2021 geen ESF-oproepen meer werden gedaan. De alternatieve oproepen rond opleiding betreffende data, AI en CS gebeurden op middelen voor ondernemersvorming. De vastlegging hier betreft de middelen voor de oproep 'digitale school'.

Fiscale minderinkomsten federale overheid in het kader van de win-winlening

Dit is de rubriek voor de fiscale minderinkomsten in het kader van de winwinlening.

Er was zowel 8.319 keuro VAK en VEK in de begroting als in de uitvoering.

E-loket en validata

Er was 3.006 keuro VAK en 3.810 keuro VEK voorzien voor E-loket en validata, waarbij 2.118 keuro werd vastgelegd en 1.385 keuro werd vereffend. Het saldo werd voor andere basisallocaties binnen het begrotingsartikel gebruikt.

Beheersvergoedingen aan derden voor verschillende maatregelen (Participatiefonds Vlaanderen)

Er was 3.640 keuro VAK voorzien en er werd 3.935 keuro vastgelegd voor deze beheersvergoedingen. Deze extra vastlegging had te maken met een extra vergoeding omwille van gestegen loonkosten (cf. stijging gezondheidsindex).

Vzw Team Bedrijfstrajecten

Team Bedrijfstrajecten heeft als kerntaak invulling te geven aan de frontoffice werking van Agentschap Innoveren & Ondernemen.

Er was 5.737 keuro VAK voorzien en er werd 5.814 keuro effectief vastgelegd. De extra vastlegging had te maken met een extra vergoeding omwille van gestegen loonkosten (cf. stijging gezondheidsindex).

Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO)

Voor het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) was 3.780 keuro voorzien qua VAK. De uiteindelijke vastleggingen bedroegen 1.803 keuro (incl. vastleggingen op interne stromen).

Toegewezen Trajecten Syntra en Ondernemingstrajecten Syntra

In totaal was 46.982 keuro voorzien. Er werd uiteindelijk 48.931 keuro vastgelegd. De extra vastlegging had te maken met een extra vergoeding omwille van gestegen loon- en energiekosten (cf. stijging gezondheidsindex).

Relanceprojecten binnen Ondernemersbevordering

Er werd voor 36.936 keuro vastgelegd binnen de Vlaamse Veerkracht voor de volgende projecten :

- VV109 : uitbreiding contract ondernemerschap 35 keuro
- VV55 : smart cities 18.852 keuro
- VV123 : circulair bouwen 7.348 keuro (incl. interne stromen VITO en Hoger Onderwijs)
- VV23 : onderzoeksinfrastructuur Hogescholen 10.701 keuro (incl. Hoger Onderwijs).

ECH-1ECB5CY-IS : Ondernemerschap stimuleren – Interne Stromen Flanders DC

Flanders District of Creativity

Er was 1.232 keuro VAK voorzien, waarbij 1.270 keuro effectief werd vastgelegd. De extra vastlegging had te maken met een extra vergoeding omwille van gestegen loonkosten (cf. stijging gezondheidsindex).

4. ISE 4: Ruimtelijke Economie

Ontvangsten:

Geen ontvangstenartikelen

Uitgaven:

ECH-1ECB2FA-WT

Beheer Researchpark Zellik

Er was 18 keuro VAK voorzien voor in hoofdzaak uitgaven betreffende groenonderhoud, onroerende voorheffing en website hosting van het Research Park Zellik.

Finaal werd voor 6 keuro vastgelegd voor deze uitgaven.

ECH-1ECB5FA-WT

Uitgaven voor de aanleg van bedrijventerreinen

Er was 19.030 keuro VAK voorzien voor de aanleg van bedrijventerreinen.

Uiteindelijk werd in totaal voor 12.066 keuro vastgelegd voor bedrijventerreinen.

Er werd steun voor 21 projecten gegeven in 2022.

Overheidsopdrachten in functie van continuering beleidsgericht onderzoek inclusief opdrachten en samenwerkingsovereenkomsten met de POM's

Er was 500 keuro VAK voorzien en er werd uiteindelijk voor 275 keuro vastgelegd. investeringen in doelmatigheid van beheerinstrumenten (beheer gebiedsontwikkelingen en toplocaties)

Projecten in het kader van gebiedsgerichte partnerschappen en/of het Vlaams ruimtelijk-economisch beleid

Er was 2.000 keuro VAK voorzien voor projectoproepen ter ondersteuning van de bedrijvige kern en/of in het kader van het toplocatiebeleid.

Finaal werd er voor 1.467 keuro vastgelegd.

Daarnaast werd er 1.020 keuro vastgelegd voor het project 'ondernemingsvriendelijke gemeente', waarvoor geen middelen begroot waren in 2022.

Relancemaatregelen binnen ruimtelijke economie

Er werd binnen ruimtelijke economie 23.131 keuro vastgelegd voor de volgende projecten binnen de Vlaamse Veerkracht :

- VV102 : investeren in kernversterking via projectoproepen 17.131 keuro
- VV101 : Inhaalbeweging vernieuwing bedrijventerreinen 6.000 keuro

ECH-1ECB2FX-IS

STEUN AAN DE SCHEEPVAART (De Vlaamse Waterweg) IN KADER VAN SANERING EN INTERNE STROMEN (aard2)

Voor de herontwikkeling van de Ford site in Genk was er geen VAK voorzien op het aard 2 krediet 1EC378 en op het aard 5 krediet 1EC365.

Er werden geen vastleggingen meer gedaan.

Er was wel 44 keuro VEK voorzien op 1EC378 en 5.986 keuro op 1EC365. Er werd effectief 411 keuro VEK vereffend op 1EC378 en 3.611 keuro op 1EC365.

ECH-1ECB5FX-IS

STEUN AAN DE SCHEEPVAART (De Vlaamse Waterweg) IN KADER VAN SANERING EN INTERNE STROMEN (aard5)

Zie hierboven voor de verantwoording.

5. ISE 5: Innovatiesteun

Uitgavenartikelen

ECH-1EFB5NA-WT - WERKING EN TOELAGEN - ONDERZOEK DOOR BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN

Stimuleren van samenwerking tussen onderzoekers en bedrijven

Baekelandmandaten

Met Baekelandmandaten worden individuele onderzoekers de kans geboden een doctoraat uit te voeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. We voorzien in cofinanciering van de personeels- en werkingskosten die gepaard gaan met de projectuitvoering.

Er was 16.800 keuro VAK gebudgetteerd en er werd voor 12.504 keuro vastgelegd. Er werden 48 projecten gesteund.

Innovatiemandaten

De Innovatiemandaten (IM) zijn een steuninstrument voor postdoctorale onderzoekers die verder basisonderzoek willen uitvoeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, met het oog op een transfer van resultaten naar hetzij een bestaand bedrijf, hetzij een nieuw op te richten spin-off bedrijf met een industriële activiteit in Vlaanderen.

Er was voor 5.800 keuro VAK gebudgetteerd en er werd voor 3.927 keuro vastgelegd. Er werden 18 projectvoorstellen gesteund.

Steun voor innoverende en transformerende ondernemingen

Onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten

In O&O-bedrijfssteun wordt directe steun gegeven aan bedrijven actief in Vlaanderen. Het betreft projecten gericht op kennisverwerving via onderzoek en ontwikkeling, met het oog op innovatie. De activiteiten worden uitgevoerd door de bedrijven zelf, al dan niet in samenwerking met andere bedrijven en/of kennisinstellingen.

Het agentschap beschikt over 2 instrumenten in dit programma, onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten.

Daarnaast kunnen bedrijven steun krijgen voor O&O-activiteiten in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties (ICON-projecten).

Er was in totaal voor alle instrumenten (= alle onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten, waaronder ook 2 miljoen voor innovatieve starterssteun) 204.774 keuro VAK voorzien, maar er werden voor 210.358 keuro vastgelegd. Dit bedrag is incl. 3.325 keuro voor innovatieve starterssteun en incl. een bestelaanvraag van 108 miljoen voor begin 2023 te beslissen projecten. Eind 2021 bedroeg de bestelaanvraag 19 miljoen euro. Door enkele herverdelingen binnen het begrotingsartikel voor innovatiesteun werden middelen overgeheveld voor deze extra onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten.

Daarnaast werd ook nog 66.358 keuro vastgelegd binnen VV22 voor extra onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten (infra). In totaal werden dus bijna 277 miljoen euro aan onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten gesteund.

Er werden 68 projecten voor innovatieve starterssteun goedgekeurd, 76 onderzoeksprojecten, 231 ontwikkelingsprojecten en 69 haalbaarheidsstudies.

Voor ICON-projecten werden in 2022 oproepen georganiseerd door imec en Flanders Make. In totaal werd daarbij 9,4 miljoen gespreid over 13 projecten goedgekeurd.

Samenwerking in clusters

Clusterbeleid

Binnen het clusterbeleid maken we onderscheid tussen de speerpuntclusters, de innovatieve bedrijfsnetwerken en het moonshot-onderzoeksprogramma in het kader van de 'Klimaatsprong'.

In 2022 waren 6 speerpuntclusters actief: Catalisti, SIM, VIL en FLUX50, die startten in 2017 en Flanders' Food en De Blauwe cluster, die van start gingen in 2018. In augustus 2021 werd een zevende speerpuntcluster opgericht, Flander.healthTech.

Samen bereiken de speerpuntclusters 1715 ondernemingen. Het gaat hierbij om een goede mix van grote, middelgrote en kleine Vlaamse ondernemingen. De innovatieve bedrijfsnetwerken bereiken 1115 Vlaamse ondernemingen.

Er was 101.700 keuro VAK voorzien (waarvan 20 miljoen voor moonshots) en er werd 54.591 keuro vastgelegd, waarvan 15.571 keuro voor moonshots. Het saldo werd gebruikt voor de vastlegging van bijkomende onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten (supra).

In 2022 hebben de speerpuntclusters samen 43 samenwerkingsprojecten beslist. Het gaat om een mix van projecten die gespreid zijn over de TRL-levels: strategisch basisonderzoek, ICON, Coöperatieve bedrijfssteun en collectieve projecten.

Verder werden er nog 7 interclusterprojecten gesteund.

De moonshot heeft tot doel om tegen 2040 technologische doorbraken te realiseren, zowel in producten als processen, die op hun beurt tegen 2050 kunnen bijdragen tot het behalen van de klimaatdoelstellingen in een economische leefbare context.

In totaal werden in 2022 12 Moonshot-projecten goedgekeurd voor in totaal 15.571 keuro.

Innovatieve ecosystemen

Met het innovatief bedrijfsnetwerk Space 4.0 werd een stevige basis gelegd waarbinnen het ecosysteem van de Vlaamse ruimtevaartsector vorm gegeven werd. Via het impulsprogramma Vlaamse Ruimtevaarteconomie kon dit initiatief verder doorgroeien tot de structuur Flanders Space, ingebed bij VRI vzw. Er werd in 2022 voor 2.518 keuro vastgelegd voor het impulsprogramma Ruimtevaart.

Kennisverspreiding aan ruimere groepen van ondernemingen en organisaties

COOCK

De doelstelling van het programma Collectief O&O en Collectieve Kennisverspreiding (COOCK) is het valoriseren van (basis)onderzoeksresultaten door het versnellen van de introductie van technologie en/of kennis bij een ruime groep ondernemingen.

In 2022 werd de 4de oproep voor de indiening van COOCK-projecten gelanceerd. Een deel van de jaarlijkse budgettaire enveloppe voor COOCK (9,6 miljoen euro), wordt ingezet voor COOCK-projecten in Europees samenwerkingsverband CORNET.

Er werden 5 projecten voor steun geselecteerd. Er werd in totaal voor 3.437 keuro vastgelegd.

TETRA

TETRA staat open voor onderzoeksgroepen van Vlaamse hogescholen en Vlaamse universiteiten, die actief bezig zijn met praktijkgericht onderzoek. TETRA-projecten beogen om in 2 jaar tijd recent beschikbare kennis te vertalen naar bruikbare innovatieve concepten of prototypes die nieuwe marktopportunities bieden aan een collectief van ondernemingen en/of non-profit-organisaties.

Een deel van de budgettaire enveloppe voor TETRA, wordt ingezet voor TETRA-projecten in Europees samenwerkingsverband CORNET.

Er was 9.586 keuro VAK voorzien en er werd uiteindelijk 9.625 keuro vastgelegd. In de oproep TETRA 2022 werden 40 projecten gesteund.

LANDBOUWTRAJECTEN

Het doel van landbouwtrajecten is om vanuit een concrete vraag van de land- en tuinbouwsector innovatieve oplossingen aan te bieden.

Er waren vastleggingen voor een totaalbedrag van 10.299 keuro. Er werden 21 projecten goedgekeurd. Het VAK budget bedroeg 10.299 eveneens keuro.

Overige programma's Proeftuinen

De transitie naar industrie 4.0 is één van de zeven transitie die Vlaanderen moeten leiden naar een duurzame, veerkrachtige en inclusieve maatschappij in 2050 (VISIE 2050). VLAIO vervult sinds 2018 de rol van transitie manager industrie 4.0. In 2022 hebben we verder ingezet op de vijf actielijnen zoals voorgesteld in het actieplan. Het doel blijft bij te dragen tot gunstig omgevingsvoorwaarden voor de ontwikkeling van een industrie 4.0 omgeving in Vlaanderen en zoveel mogelijk bedrijven stappen te laten zetten in hun transformatie.

Sinds 2017 zet VLAIO via verschillende kanalen ook in op smart cities. Hiervoor was een budget voorzien van 3.603 keuro. Er werd 1.158 keuro effectief vastgelegd.

Beleidsagenda Artificiële Intelligentie en Cybersecurity

In 2019 werd beslist jaarlijks respectievelijk 32 miljoen euro en 20 miljoen euro te investeren in de beleidsagenda's artificiële intelligentie (AI) en cyberveiligheid (CS). VLAIO en EWI beheren deze samen. EWI beheert telkens het luik onderzoek, VLAIO beheert het luik implementatie en beide samen coördineren de flankerende acties.

In totaal was binnen het programma economisch beleid 2.850 keuro VAK voorzien en werd er 506 keuro vastgelegd.

Binnen het programma innovatiesteun was er 15,9 miljoen euro voorzien en werd er voor 3.832 keuro vastgelegd in kader van AI en CS.

Waardeketen waterstof

Er werd voor 42,5 miljoen euro vastgelegd in het kader van waterstofonderzoek voor het project van ArcelorMittal.

Thorsite

Er werd voor 1.806 keuro vastgelegd voor de Thorsite voor het project FacThory.

Werking

Er was 433 keuro voorzien voor werking maar er werd finaal voor 315 keuro vastgelegd (vnl. expertkosten).

Relancemaatregelen binnen innovatiesteun

Er werd binnen groei-ondersteuning 260.707 keuro vastgelegd voor de volgende projecten binnen de Vlaamse Veerkracht :

- VV20: bio-economie 12.500 keuro
- VV22 : versterking O&O bedrijfssteun, extra middelen O&O projecten : 69.926 keuro
- VV23 : versterking onderzoeksveld en versnelling O&O : 27.138 keuro
- VV25 : Blue Deal Onderzoek 3.777 keuro
- VV47 : Waterstofonderzoek 124.998 keuro
- VV116 : Elektronisch patiëntendossier 1.000 keuro

- VV124 : Circulaire Economie 13.649 keuro
- VV133 : Digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse Mediasector : 2.499 keuro
- VV134 : Digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse Mediasector – Tetra : 5.220 keuro

ECH-1EFB2NA-WT : WERKING EN TOELAGEN - ONDERZOEK DOOR BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN

Het betreft de subsidies op basis van eigen ontvangsten binnen innovatiesteun van het Hermesfonds.

Er was voor 1.800 keuro VAK voorzien maar er werden geen projecten vastgelegd. De middelen werden daardoor overgeheveld naar 2023.

5.1. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Zonder ISE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
	2e aanpassing BA	BU	2e aanpassing BA	BU	2e aanpassing BA	BU
2022						
ESR-ont- vangsten OW	10 000	10 000	0	0	0	0
Toe- lagen OI	0	0	0	0	0	0
Overige OL,OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	10 000	10 000	0	0	0	0

5.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

EB0-9ECBAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel landt de dividenduitkering van VPM.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	10.000	0	0
BU	10.000	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er was een dividenduitkering van 10.000 keuro in 2022.

Uitgaven

Geen uitgavenartikelen

VI. BELEIDSVELD: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Met de middelen rond wetenschappelijk onderzoek (Programma EE) wordt er geïnvesteerd in grensverleggend fundamenteel onderzoek gedreven door de nieuwsgierige onderzoeker. Doel is investeren in de kennisbasis van onderzoekers en ondernemingen om voorop te kunnen lopen in de economie van morgen, en in excellent onderzoek van onderzoekscentra en universiteiten.

1. ISE 1: Algemeen fundamenteel wetenschappelijk onderzoek

1.1. Strategische doelstellingen - Excelleren in nieuwsgierigheid gedreven fundamenteel wetenschappelijk onderzoek

Het belang van blijvende investeringen in excellent fundamenteel onderzoek kan niet overschat worden. De nood aan dergelijke basis hebben we in de voorbije "Corona-periode" maar al te goed ondervonden.

De Europese Commissie is de concrete invulling van de vernieuwde ERA (European Research Area) aan het uitwerken. Ook Vlaanderen heeft in 2022 zijn accenten in het eigen onderzoeksbeleid -passend binnen deze vernieuwde ERA- verder in samenwerking met de belanghebbenden bepaald.

In 2022 werden een aantal wijzigingen, gestart inzake de BOF-besluitwijziging in 2019, voltooid. Zo werd de financiële rapportering formeel via de nieuwe rapporteringsfiche gebaseerd op FRIS gedaan.

Onder dit ISE valt onder andere:

- de financiering van onderzoeksmandaten en -projecten die door het FWO gesubsidieerd worden
- de financiering van Bijzondere Onderzoeksfondsen: fondsen die door de universiteiten intern verdeeld worden voor fundamenteel onderzoek.
- financiering 'Omkadering Jonge Onderzoekers'
- de financiering van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB),

1.2. Operationele doelstellingen

- Vlaanderen zal verder zijn accenten in het eigen onderzoeksbeleid -passend binnen de vernieuwde ERA- bepalen.
- Subsidie aan het FWO voor fundamenteel onderzoeksprojecten en -mandaten.
- Subsidie aan universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap die partner zijn bij een associatie in het kader van het programma "Omkadering van Jonge Onderzoekers"
- Subsidie aan de universiteiten voor hun Bijzondere Onderzoeksfondsen voor de uitbouw van eigen onderzoeksbeleid (BOF Algemeen incl. BOF ZAP, BOF Methusalem en BOF Tenure Track).
- Subsidie aan VLIR voor administratieve ondersteuning van Gezaghebbend Panel van VABB-SHW.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar
ALGEMEEN FUNDAMENTEEL WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
2022	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	0	0	0	0	0	0
Toe-lagen IS	737.333	667.575	666.441	662.126	667.600	667.572
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	737.333	667.575	666.441	662.126	667.600	667.572

Inhoudelijke toelichting:

De daling in het VAK (-69.758 keuro wordt hoofdzakelijk verklaard doordat er bij het begrotingsartikel EB0-1EEB5GT-IS met het concept van een vastleggingsmachtiging gewerkt wordt. Dit houdt in dat in Orafin het VAK cijfer van de 2de BA-JR technisch foutief gelijk gesteld wordt aan het VEK bedrag. Dit geeft in geen geval de boekhoudkundige realiteit weer. Het VEK cijfer doet dat dan weer wel.

Voor verdere toelichting zie bij het begrotingsartikel EB0-1EEB5GT-IS (beleidskrediet FWO)

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenartikelen.

Uitgaven

EBO-1EEB2GM-IS – VLIR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Subsidie aan VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) voor de ondersteuning van het Gezaghebbend Panel van VABB-SHW. Vanaf 2019 is dit structureel geregeld via een convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VLIR. Dit convenant loopt van 2019 t.e.m. 2022.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	118	118	118	118	118	118

Inhoudelijke toelichting:

Gezien het convenant tussen de VLIR en de Vlaamse overheid 2019-2022, eind 2022 ten einde liep, werd dit convenant in de loop van 2022 grondig geëvalueerd. Op basis van dit evaluatierapport werd er in de tweede jaarhelft van 2022 een nieuw convenant met de VLIR voorbereid en begin 2023 ook effectief ondertekend. Dit nieuw convenant 2023-2027 omvat eveneens 2 luiken met name de ondersteuning van het Gezaghebbend Panel van VABB-SHW en het luik Nagoya.

EBO-1EEB2GR-IS – KVAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aan de Koninklijk Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) aangerekend.

Tussen het Vlaams Gewest en de KVAB werd een convenant afgesloten met looptijd 2018-2023. In 2022 werd de evaluatie van dit convenant opgestart.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

EBO-1EEB2GS-IS – HOGER ONDERWIJS - OJO, BOF METHUSALEM EN TENURE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de volgende subsidies aangerekend:

- Vlaanderen heeft in 2022 haar accenten kunnen leggen in het eigen onderzoeksbeleid, passend binnen de vernieuwde ERA- bepalingen.
- Subsidie aan universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap die partner zijn bij een associatie in het kader van het programma "Omkadering van Jonge Onderzoekers".
- Onderzoek via universiteiten: Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF), BOF in het kader van het Methusalemprogramma en BOF voor de financiering van een Tenure Track stelsel.
- Ad hoc financiering KUL VIVES Onderzoeksproject inventieve katalyse voor verminderde uitstoot verbrandingsmotoren (CleanEngine).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	239.746	239.746	239.743	239.771	239.771	239.743

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd uitgevoerd zoals voorzien.

De verdeling per universiteit gebeurde in 2022 als volgt:

Leverancier Naam	Bedrag
Katholieke Universiteit te Leuven	95.739.991
Universiteit Gent	77.022.028
Universiteit Antwerpen	31.857.999
Vrije Universiteit Brussel	25.368.806
Universiteit Hasselt	9.754.043
Eindtotaal	239.742.866

EBO-1EEB2GT-IS – FWO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage voor de werkingskosten (apparaat) van het FWO aangerekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	16.636	16.636	16.636	16.636	16.636	16.636

Inhoudelijke toelichting:

Bij de laatst goedgekeurde begroting werd een bedrag (VAK=VEK) van 16.636 keuro toegekend.

Het beschikbare budget werd volledig benut.

EBO-1EEB2GU-IS – ITG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen (ITG), België, bevordert de vooruitgang van de wetenschap en gezondheid voor iedereen, door middel van innovatief onderzoek, geavanceerd onderwijs, professionele dienstverlening en capaciteitsopbouw van partnerinstellingen in het Zuiden. Het Instituut combineert wetenschappelijke excellentie met maatschappelijke relevantie. ITG ontvangt vanaf 2022 een verhoging van haar dotatie met 1 miljoen euro.

De volgende kerntaken worden door het ITG voor ogen gehouden: wetenschappelijk onderzoek, academische opleidingen, medische en wetenschappelijke dienstverlening.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	5.248	5.248	5.248	5.248	5.248	5.248

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1EEB5GT-IS – FWO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden het vastleggingskrediet en de hieruit voortvloeiende vereffeningen aangerekend voor de onderzoeksprojecten-en mandaten van het FWO. In 2020 werden de kredieten voor FWO blijvend versterkt met 10 miljoen euro aan O&O-investeringsmiddelen en in 2021 nog eens met 15 miljoen aan O&O-investeringsmiddelen. Nu voor 2022 werden 7,9 miljoen euro extra O&O-middelen toegevoegd.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	474.419	404.661	403.530	399.187	404.661	404.661

Inhoudelijke toelichting:

- Aandachtspunt bij de aard van het krediet:
 - o Bij het begrotingsartikel EB0-1EEB5GT-IS wordt het concept van een vastleggingsmachtiging gehanteerd. Sinds het gebruik van het VCO valt dit soort van kredieten onder de gewone VAK/VEK regeling maar het principe blijft behouden.
 - o Vastleggingsmachtigen worden toegekend aan Vlaamse rechtspersonen en verlenen aan deze Vlaamse rechtspersoon een machtiging om voor een bepaald jaar en tot een bepaald bedrag verbintenissen aan te gaan. De uiteindelijke vereffening van de zowel tijdens het jaar als in de loop van de vorige jaren aangegane

verbintenissen zal gebeuren via de begroting van de Vlaamse rechtspersoon die hiertoe de nodige budgetten vanuit de algemene uitgavenbegroting ontvangt waarbij het VAK steeds gelijkgesteld wordt aan het VEK. Het VAK is hier immers louter administratief aangezien de verbintenissen reeds op basis van de vastleggingsmachtigingen werden aangegaan door de Vlaamse rechtspersonen

- o Het VAK cijfer van de 2de BA-JR wordt Orafin-technisch gelijk gesteld aan het VEK bedrag maar geeft in geen geval de boekhoudkundige realiteit weer. Het VEK cijfer doet dat dan weer wel.
- BBT BO 2022 VAK 440.139 keuro, VEK 396.672 keuro.
- Na BA 2022 en herverdelingen komen we op een 2021 budget van VAK van 486.395 keuro en VEK van 406.919.

De begroting voor 2022 inclusief alle herverdelingen die nog na BA 2022 plaatsvonden, ziet er als volgt uit:

EBO-1EEB5GT-IS	Basisallocatie	VAK-budget	VEK-budget	VEK-uitvoering
Fundamenteel onderzoek	1EE177 & 1EE161	256.615	265.019	274.224
Domeinspecifiek fundamenteel onderzoek	1EE179	18.727	17.778	17.778
Strategisch basisonderzoek	1EE178 &1EE188	83.649	82.595	73.507
Onderzoeksinfrastructuur	1EE180	127.403	38.138	38.020
RELANCE BUDGET 20 - BIO-ECONOMIE FWO	1EE190	1.131	1.131	1.131
Totaal		487.525	404.661	404.661

Algemeen fundamenteel onderzoek:

Dit is de grootste pijler binnen het FWO en omvat fundamentele mandaten (zowel pre-als postdoctoraal) en (grotendeels) meerjarige onderzoeksprojecten.

Voor wat betreft het VAK (vastleggingskrediet) is er 92.386 keuro beschikbaar voor de mandaten (inclusief 148 keuro voor verlengingen omwille van COVID) en 164.229 keuro voor onderzoeksprojecten. Uiteindelijk werd er in 2022 voor 155.998 keuro steun toegekend voor onderzoeksprojecten. Het grootste deel hiervan gaat naar de fundamentele onderzoeksprojecten, nl. 142.657 keuro (inclusief Weave-projecten). In totaal werden hierbij 289 projecten goedgekeurd.

Langs VEK-zijde (vereffeningskrediet) bedragen de effectieve kosten voor mandaten 80.282 keuro (na aftrek van de federale middelen) t.o.v. een begroting van 86.512 keuro. Er zijn twee verklaringen voor dit overschot: enerzijds liggen de federale ontvangsten ca. 2.800 keuro hoger dan verwacht, anderzijds stellen we uit een interne analyse vast dat een aantal postdoctorale mandaten bij het begin van hun mandaat een onderzoeksopdracht buitend de onthaalinstelling starten om dan nadien hun mandaat niet meer op te nemen. Dit zorgt voor een overschot van 5.636 keuro. Eventueel moet hiervoor gecorrigeerd worden in de toekomstige begrotingen na verdere analyse.

Voor wat betreft de fundamentele projecten is er ook een budgettaire overschot van iets meer dan 6.343 keuro. Omdat dit saldo het resultaat is van heel wat delta's, worden hieronder enkel de belangrijkste verschillen toegelicht:

- de grootste overschotten worden geboekt op de fundamentele onderzoeksprojecten (3.684 keuro) en de bilaterale projecten (2.268 keuro), niet toevallig omdat beide programma's in 2022 respectievelijk 5.000 keuro en 2.500 keuro extra middelen ontvingen, die voor wat betreft het VEK slechts geleidelijk aan ingroeien conform de betaalkalender zoals bepaald in het FWO- reglement;
- op de rubriek 'internationale mobiliteit voor onderzoekers', een programma dat vooral reiskredieten, kredieten voor het bijwonen van congressen en dergelijke meer omvat is er ook een overschot van 1.089 keuro. Ook hier speelt corona (eerste kwartaal 2022) nog een rol. Bovendien wordt hoe langer hoe meer ook online congressen aangeboden, waardoor reiskosten lager komen te liggen;
- het grootste budgettaire tekort is voor Lead Agencies (=voortaan Weave) met 1.302 keuro;
- ook de EOS-projecten tekenen een tekort op van ca. 600 keuro doordat de effectieve verdeling over de toekenningsjaren van de oproep 2021 iets anders lag dan verwacht, waardoor er tijdens het eerste betaajaar wat meer betaald moest worden.

Relancebudget 20 – Bio-economie:

In 2022 werd er voor 1.131 keuro vastgelegd in het kader van de oproep Bio-economie.

Bespreking van de ESR-uitvoeringsrekening (VEK):

Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen kort besproken:

Ontvangstenzijde:

- De federale ontvangsten in het kader van fiscale en parafiscale maatregelen rond tewerkstelling van onderzoekers liggen wel wat hoger dan verwacht voornamelijk voor wat betreft de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers (+1.100 keuro) en de bevordering van de tewerkstelling in fundamenteel onderzoek door vrijstelling van werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid ('Wetenschappelijke' Maribel) (+1.278 keuro). Dit bedrag wordt gecompenseerd door minder dan verwachte steun voor FGWO (1.459 keuro) (Fonds voor Geneeskundig wetenschappelijk onderzoek) door een juridisch geschil. Dit juridische geschil leidde in 2022 tot de ontvangst van een schadevergoeding van 1.474 keuro, geboekt op ESR 16.
- Op ESR 7 wordt de meerwaarde geboekt (1.021 keuro) n.a.v. de verkoop van het FWO-gebouw (Egmontstraat 5, 1000 Brussel). Op ESR 8 staat het bedrag (9.400 keuro) van de termijnbeleggingen die in 2022 werden terugbetaald door het departement Financiën en Begroting (cf. decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten).

Uitgavenzijde:

- Voor wat betreft ESR11 (lonen en algemene werkingskosten) kunnen we vaststellen dat er een budgettaire overschot is van 3.819 keuro voornamelijk door de lagere terugval van onderzoeksmandaten die niet meer doorgerekend worden tijdens de begrotingsaanpassing. Daarnaast vertonen

ook de postdocs een groter overschot dan verwacht doordat een stijgend aantal onderzoekers zijn/haar mandaat finaal niet opneemt. Ook ESR 12.11 vertoont een positief saldo (406 keuro).

- De grootste uitgavenrubriek van het FWO betreffen ESR3 en ESR4, waarop alle aanrekeningen gebeuren in het kader van onderzoeksprojecten. Het is dan ook het meest logische om deze rubrieken samen te bespreken. Er is een batig saldo van 7.583 keuro. Het is onmogelijk om alle delta's te bespreken, maar de voornaamste zijn:
- Op de pijler van de infrastructuurprojecten (waar onder meer de middelzware en zware infrastructuurprojecten, de IRI-projecten en VSC-projecten onder ressorteren) bedroegen de uitgaven 41.342 keuro terwijl er 40.278 keuro voorzien was. Ook hier geldt dat dit opgevangen wordt binnen de totale begroting van het FWO. Zo zijn er overschotten gerealiseerd op de pijler strategisch basisonderzoek (SBO) voor 417 keuro en op de klinische pijler (i.e. TBM en Fundamenteel Klinische Mandaten) voor 1.333. Het grootste overschot is evenwel de fundamentele pijler van bijna 6.900 keuro o.a. doordat de kredieten voor internationale mobiliteit voor onderzoekers, congressen, uitwisselingsbeurzen e.d. lager uitvielen dan verwacht door de pandemie. Ook zijn er overschotten op de projecten fundamenteel onderzoek en de bilaterale onderzoeksprojecten doordat de extra middelen wel meteen zorgen voor extra toekenningen, maar de betaling hiervan gespreid wordt over de meerdere jaren. Het duurt m.a.w. enkele jaren voor die betalingen op kruissnelheid zijn.
- De investeringen op ESR7 liggen in 2022 hoger dan de afgelopen jaren door de verhuis naar het nieuwe gebouw begin 2022.
- Het ESR vorderingensaldo tenslotte verbetert met 986 keuro. Dit komt enerzijds doordat de ESR-ontvangsten 5.107 keuro hoger liggen dan begroot, voornamelijk door de extra federale ontvangsten en de schadevergoeding n.a.v. het juridische geschil rond FGWO (Fonds voor Geneeskundig Wetenschappelijk onderzoek). Anderzijds liggen de ESR-uitgaven 4.121 keuro hoger dan voorzien. Het overschot op de lonen (ESR 11 voor een bedrag van -4.225 keuro) en een stuk van de overschot op onderzoeksprojecten (ESR 3 voor een bedrag van -530 keuro) worden negatief gecompenseerd door de investeringen (ESR 7 ten belope van 8.939 keuro).

2. ISE 2: Domeinspecifiek fundamenteel wetenschappelijk onderzoek

2.1. Strategische doelstellingen - Excelleren in specifieke kennisdomeinen en ondersteunen van excellente domeinspecifieke onderzoeksinstellingen

Deze doelstelling betreft de ondersteuning van grensverleggend fundamenteel onderzoek met een thematische afbakening (toegepast biomedisch onderzoek, Plantentuin Meise, Instituut Tropische Geneeskunde,...).

2.2. Operationele doelstellingen

- KMDA: implementatie van het nieuwe strategisch plan en de doelstellingen en KPI's uit het nieuw convenant voor de periode 2022-2026 (eind 2021)
- Orpheus Instituut: internationaal leiderschap in artistiek onderzoek in muziek

- VLIZ: beleefde in 2022 de start van de implementatie van het nieuwe strategisch plan en de doelstellingen en KPI's uit het nieuw afgesloten convenant voor de periode 2022-2026 ; VLIZ kende ook een vlotte verhuis in september 2022 naar de nieuwbouw InnovOcean Campus waar ook ILVO Oostende nu gevestigd is.
- Agentschap Plantentuin Meise: de implementatie van het Masterplan in de Plantentuin
- Alamire: implementatie van het strategisch plan en de doelstellingen van de KPI's uit het convenant
- ITG: implementatie van het convenant 2020-2024
- Het FWO heeft in 2022 8 nieuwe fundamenteel klinische mandaten (FKM), 10 hernieuwing FKM en 14 nieuwe projecten toegepast biomedisch onderzoek (TBM) toegekend

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DOMEINSPECIFIEK FUNDAMENTEEL WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	2.764	2.764	2.763	2.764	2.764	2.763
Toe-lagen IS	30.099	41.792	30.351	32.757	33.932	30.313
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	32.863	44.556	33.114	35.521	36.696	33.076

Inhoudelijke toelichting:

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenartikelen.

Uitgaven

EBO-1EEB2HA-WT – ALAMIRE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt momenteel enkel nog de subsidies voor de ALAMIRE Foundation aangerekend.

De Alamire Foundation ontvangt vanaf 2018 een recurrente subsidie toegekend voor het voeren en het coördineren van musicologisch onderzoek, meer in het bijzonder het muziekleven in de lage landen tijdens het Ancien Regime. Met de Alamire Foundation is een convenant afgesloten voor een periode van 5 jaar: van juli 2018 tot en met eind juni 2023.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	867	867	866	867	867	866

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd uitgevoerd zoals voorzien.

De Alamire Foundation werd in 2022 uitgebreid geëvalueerd door het Departement EWI, onder andere met behulp van een panel van internationale experts. Naar aanleiding van de positieve resultaten wordt nu gekeken op welke manier in de toekomst de samenwerking met Alamire kan verder gezet worden (bv. verlenging convenant tot eind 2023 en start nieuw convenant vanaf 2024).

EBO-1EEB2HB-WT – ONDERZOEK DOOR AGENTSCHAPPEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het wetenschappelijk onderzoek bij de Koninklijke maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA) wordt uitgevoerd door het "Centre for Research and Conservation" (afgekort KMDA-CRC). Het KMDA-CRC heeft tot doel wetenschappelijk onderzoek uit te voeren ter ondersteuning van het dagelijkse werk van de Zoo en ter bescherming van dieren in de natuur en hun leefomgeving. De subsidie aan de KMDA gebeurt op basis van het convenant 2022-2026 tussen de Vlaamse Regering en KMDA dat eind 2021 werd afgesloten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.175	1.175	1.175	1.175	1.175	1.175

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1EEB2HC-WT – ORPHEUS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Orpheus Onderzoekscentrum of Orpheus Research Centre, werd gelanceerd in 2007. Haar missie is het produceren en bevorderen van het hoogste kwaliteit onderzoek naar muziek, de processen van het maken van muziek en het begrijpen van deze processen. De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt het Orpheus Instituut op heden via een convenant lopende van 2022 tot en met 2026.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	722	722	722	722	722	722

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1EEB2HO-IS – EV ILVO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de werkingskosten bij het ILVO te financieren.

Het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) is een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoeksinstituut van de Vlaamse overheid. Via

praktijkgericht onderzoek werkt het mee aan de verduurzaming van de landbouw, visserij en agrovoedingssector..

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	0	0	0	13	13	13

Inhoudelijke toelichting:

Er werd tijdens 2022 13 keuro aan VEK herverdeeld voor de betaling van dossiers van voorgaande jaren.

EBO-1EEB2HQ-IS – VLIZ

Korte inhoud begrotingsartikel:

De missie van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw is het versterken van de mariene kennisopbouw en de excellentie van het marien onderzoek in Vlaanderen. De doelgroepen voor kennisopbouw zijn zowel de mariene onderzoeksgemeenschap als het onderwijsveld, het grote publiek, de beleidsverantwoordelijken en de industrie (in het bijzonder de blauwe economie).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	10.608	10.608	10.608	10.608	10.857	10.753

Inhoudelijke toelichting:

Strategische projecten waar VLIZ in 2022 op focuste zijn: AI en Big data, technologische innovatie, Open Science en Citizen Science.

De instelling herdefinieerde haar onderzoeksstrategie, rekening houdend met de nieuwe convenant en de uitkomst van de in 2021 ondernomen evaluatie.

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

EBO-1EEB2HU-IS – APM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het Agentschap Plantentuin Meise aangerekend. Het Agentschap Plantentuin Meise is een internationale wetenschappelijke onderzoeksinstituting en een botanische tuin met unieke plantencollecties.

Het onderzoek spitst zich toe op de plantkunde om de kennis over planten te vergroten en te verspreiden en zo bij te dragen aan de bescherming van de biodiversiteit in het kader van de Conventie van Biologisch Diversiteit. Het domein is publiek toegankelijk en is een belangrijke toeristische attractie in de Groene Gordel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	14.491	14.547	14.547	13.991	14.547	14.547

Inhoudelijke toelichting:

Aan Plantentuin Meise (KBO-nummer 0540.708.286) wordt een toelage toegekend van 88.000 euro in het kader van de uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022, en de toekenning van eco-cheques.

EBO-1EEB4HU-IS – APM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Subsidies aan APM.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	0	20	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De 20 keuro die nog op dit begrotingsartikel staat betreft een onbenut overgedragen budget uit 2015 aangaande het houtmuseum (DOSOP 2948).

EBO-1EEB5HU-IS – APM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de FFEU middelen voor het agentschap Plantentuin Meise aangerekend voor de uitvoering van het Masterplan voor de renovatie van de gebouwen in de Plantentuin.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	5.000	16.617	5.196	8.145	8.515	5.000

Inhoudelijke toelichting:

- Aandachtspunt bij de aard van het krediet;
 - o Bij het begrotingsartikel EBO-1EEB5HU-IS wordt het concept van een vastleggingsmachtiging gehanteerd. Sinds het gebruik van het VCO valt dit soort van kredieten onder de gewone VAK/VEK-regeling maar het principe blijft behouden.
 - o Vastleggingsmachtigen worden toegekend aan Vlaamse rechtspersonen en verlenen aan deze Vlaamse rechtspersoon een machtiging om voor een bepaald jaar en tot een bepaald bedrag verbintenissen aan te gaan. De uiteindelijke vereffening van de zowel tijdens het jaar als in de loop van de vorige jaren aangegane verbintenissen zal gebeuren via de begroting van de Vlaamse rechtspersoon die hiertoe de nodige budgetten vanuit de algemene uitgavenbegroting ontvangt waarbij het VAK steeds gelijkgesteld wordt aan het VEK. Het VAK is hier immers louter administratief aangezien de verbintenissen reeds op basis van de vastleggingsmachtigen werden aangegaan door de Vlaamse rechtspersonen
 - o Het VAK cijfer van de 2de BA-JR wordt Orafin-technisch gelijk gesteld aan het VEK bedrag maar geeft in geen geval de boekhoudkundige realiteit weer. Het VEK cijfer doet dat dan weer wel.
- BBT BO 2022 VAK 5.000 keuro, VEK 8.145 keuro.
- Na BA 2022 en herverdelingen komen we op een 2022 budget van VAK van 5.000 keuro VAK en 8.515 VEK
- Naast de Orafin-technisch fout waarbij VAK gelijk gesteld wordt aan VEK (in principe 8.515 keuro) wordt er een VAK bedrag van 8.102 keuro (de niet-afgeboekte ruiter voor deze FFEU-middelen) bijgeteld zodat het VAK op 16.617 keuro komt terwijl dit in realiteit slechts 5.000 keuro zou moeten zijn

- 196.000 euro werd eind december 2022 toegekend aan APM voor maatregelen in het kader van het actieplan Energie-efficiëntie en Klimaatimpact Vlaamse overheid (zie ook VR 2022 0912 DOC.1355/2)

2.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- *Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)*

Omschrijving

Voor het FWO omvat dit onderzoeksmandaten en -projecten, meer specifiek de fundamenteel klinische mandaten (FKM) en het TBM-programma (toegepast biomedisch onderzoek).

Operationele doelstelling - beleidszijde:

Het TBM-programma richt zich op toegepast onderzoek dat zal leiden tot een betere gezondheidszorg in Vlaanderen.

Domeinspecifiek fundamenteel onderzoek:

Het voorziene vastleggingskrediet van 18.727 keuro bestaat uit de som van de fundamentele klinische mandaten (FKM) en toegepaste biomedische (TBM) onderzoeksprojecten voor respectievelijk 5.865 keuro en 12.862 keuro. Het TBM-vastleggingskrediet werd volledig benut om 14 nieuwe projecten mee te ondersteunen. Ook de begrotingsruiter van 502 keuro werd volledig aangewend zodat er geen ruiter meer is voor de TBM-call 2023. Voor FKM werd 5.511 keuro vastgelegd waarmee in 2022 99 mandaten gefinancierd werden.

Langs VEK-zijde werd op dit ISE een overschot gerealiseerd van 1.333 keuro, waarvan 979 keuro op rekening komt van TBM. Dit is voornamelijk het gevolg van enkele negatieve afrekeningen en een vroegtijdig stopgezet project. Het overschot op FKM is een gevolg van de onderbenutting van de bench fees.

3. ISE 3: Strategisch basisonderzoek

3.1.1. Overige entiteiten onder toezicht

- **Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)**

Omschrijving

Onder dit inhoudelijk structurelement ressorteren zowel de aspiranten strategisch basisonderzoek als de SBO-onderzoeksprojecten. Deze laatste rubriek kan opgesplitst worden in SBO met maatschappelijke finaliteit, SBO met economische finaliteit en tot slot SBO in het kader van ERANET. Ook de relancemiddelen in het kader van de oproepen rond 'Bio-economie' vallen onder dit ISE.

Voor wat betreft de aspiranten SB bedroeg de totale loonkost 2.200 keuro meer dan voorzien. Binnen de totale begroting wordt dit meer dan gecompenseerd door minderuitgaven op andere kostenposten. In november 2022 startten er 199 nieuwe aspiranten bovenop de reeds lopende mandaten. Gemiddeld worden er zo jaarlijks ca. 800 aspiranten gesteund.

Voor het SBO-programma (inclusief SBO-ERANET) was oorspronkelijk een VAK beschikbaar van 40.478 keuro, te vermeerderen met een begrotingsruiter van 2.085 keuro. Uiteindelijk werden er 19 SBO-projecten goedgekeurd plus '9 SBO-ERANET-projecten', voor respectievelijk 39.838 keuro en 1.038 keuro. Dit betekent dat er 1.687 keuro zal overgedragen worden naar de volgende SBO-oproep.

Dankzij de relancemiddelen (3.000 keuro) konden er ook nog 6 projecten toegekend worden in het kader van de tweede Bio-economie oproep samen goed voor 2.948 keuro. De betalingen van deze tweejarige projecten zullen vanaf 2023 plaatsvinden.

Langs VEK-zijde is er zoals hierboven vermeld een globaal tekort van 1.792 keuro dat veroorzaakt wordt door de aspiranten SB (cf. supra). Op het SBO-programma zelf is een klein overschot van 418 keuro. Het tekort op VEK en VAK van dit ISE wordt meer dan gecompenseerd door het overschot op ISE fundamenteel onderzoek dat ook tot hetzelfde begrotingsartikel behoort.

4. ISE 4: Onderzoeksinfrastructuur

4.1. Strategische doelstellingen - Excellente en internationaal verbonden onderzoeksinfrastructuur in Vlaanderen

De Vlaamse onderzoekswereld uitrusten met state of the art onderzoeksinfrastructuur is prioritair en noodzakelijk wil Vlaanderen aan de top blijven en zijn positie versterken in excellent wetenschappelijk onderzoek. Zowel middelzware als zware onderzoeksinfrastructuur ter beschikking stellen van Vlaamse onderzoekers, evenals de Vlaamse deelname aan top internationale onderzoeksinfrastructuren maken hier deel van uit.

Het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC) is een virtueel samenwerkingsverband tussen de vijf Vlaamse universiteiten en hun associaties. Dit consortium huisvest infrastructuur in vier hubs: UAntwerpen, VUB, UGent en KU Leuven.

Ook de uitbouw van een Open-Science-Beleid is belangrijk voor Vlaanderen.

Daarnaast zal de verdere uitbouw van de Flanders Information Space bijdragen om meer zicht te krijgen op het publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen.

Onder dit ISE valt onder andere:

- FOSB middelen op Lissabonlijn.
- Investerings in zware/middelzware onderzoeksinfrastructuur.
- Investerings in internationale onderzoeksinfrastructuur voor Vlaamse wetenschappers.
- Investerings in de Vlaamse Super Computer.
- financiering en samenwerking met Belnet (glasvezelnetwerk voor onderzoeksdoeleinden).
- EU 2020 - Lissabonlijn.
- Investerings in verdere uitbouw van de Flanders Research Information Space.

4.2. Operationele doelstellingen

- Via een selectie gebaseerd op excellentie de Vlaamse kennisinstellingen uitrusten met hoogwaardige middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur
- De evaluatie en het ondersteunen van de deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren.
- De investeringen in de Vlaamse supercomputer.
- Ondersteunen van de FOSB voor de implementatie van Open Science.

4.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ONDERZOEKSINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	12.670	12.074	12.072	9.067	10.671	10.396
Toe-lagen IS	12.553	16.601	16.592	18.953	25.413	23.092
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	25.223	28.675	28.664	28.020	36.084	33.488

Inhoudelijke toelichting:

4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Geen ontvangstenartikel.

Uitgaven

EB0-1EEB2JA-WT – LISSABONSTRATEGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

- De Lissabonstrategie, voorheen enkel op het begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT, werd bij de BA 2021 opgesplitst in twee begrotingslijnen. Voor BO 2022 bedraagt het Lissabonbudget;
 - o EB0-1EEB2JA-WT: VAK: 12.670 keuro
 - o EB0-1EEB2JY-IS: VAK: 18.000 keuro

In het algemeen draagt dit budget bij aan het realiseren van het overheidsaandeel bij het bestendigen van de 3% O&I-intensiteit; de zgn. Lissabonstrategie. Op dit begrotingsartikel wordt deels uitvoering gegeven aan het Vlaams beleidsplan Cybersecurity en het Vlaams beleidsplan Artificiële Intelligentie.

De kredieten worden tevens aangewend voor de verdere uitbouw van een instrumentarium om het gebruik van ICT als innovatiehefboom. De kredieten zijn aangewend voor volgende dossiers:

- Het onderhoud en de verdere uitbouw van de FRIS-onderzoeksruimte. Wat FRIS betreft, werd er in 2022 gestart met het verzamelen van informatie over publiek gefinancierde onderzoeksinfrastructuren. Metadata over zware, middelzware en internationale onderzoeksinfrastructuren werden aangeleverd door de begunstigde onderzoeksinstellingen opdat in FRIS een volledig overzicht bestaat over deze infrastructuren. In de toekomst zullen deze uiteraard verder aan gevuld worden.
- Subsidies cybersecurity aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen: zie Vlaams Beleidsplan Cybersecurity (VR 2019 2203 doc. 0371/1 quater).
- Subsidies artificiële Intelligentie aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen: zie Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie (VR 2019 2203 DOC.0318/1 quater).
- Flankerende maatregelen cybersecurity en flankerende maatregelen artificiële intelligentie.
- Open science (afgekort FOSB: Flanders Open Science Board) financiering van data-infrastructuur en bijkomende ontwikkeling bij zowel onderzoeksinstellingen als bij de overheid (FRIS-platform) en RDM data stewards en opleidingen.

Daarnaast werden de volgende dossiers op dit begrotingsartikel aangerekend:

EnergyVille :

Op 8 juli 2022 werd op de Vlaamse Regering een eerste convenant tussen het Vlaams Gewest en Stichting EnergyVille goedgekeurd voor de periode 2022-2026. Stichting EnergyVille coördineert de onderzoekssamenwerking, in het domein van duurzame energie en intelligente energiesystemen, tussen de onderzoeksinstellingen (de Stichters) Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven), Interuniversitair Micro-Electronica Centrum (IMEC) en Universiteit Hasselt (UHasselt). EnergyVille ontvangt in dit kader een jaarlijkse subsidie van 3 miljoen euro.

Voor 2022 werd deze subsidie aangerekend op het begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT (basisallocatie 1EC102). In 2023 zal hiervoor een nieuw begrotingsartikel worden aangemaakt.

WaterstofNet :

WaterstofNet, als Vlaams kenniscentrum in het domein van waterstof, ondersteunt de Vlaamse overheid bij de implementatie van de Vlaamse Waterstofvisie. In het kader hiervan werd een meerjarensubsidie 2022-2024 goedgekeurd op de Vlaamse Regering van gekoppeld aan een actieplan voor de ondersteuning. In het kader hiervan ontvangt WaterstofNet een jaarlijkse subsidie van 319.600 euro, aangerekend op het begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT (basisallocatie 1EC102).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	12.670	12.074	12.072	9.067	10.671	10.396

Inhoudelijke toelichting:

Wat FRIS betreft werden in 2022 de noodzakelijke uitbreidingen gerealiseerd om te evalueren naar een onderzoeksplatform voor open science en open data. Hiervoor werd het object "publicaties" uitgebreid met het open access label, het object "project" uitgebreid met het DMP-label en werd het volledig nieuwe object "datasets" en daarbij horende attributen ontwikkeld. Dit maakt dat de KPI's van Open Science via FRIS kunnen gemeten worden.

EBO-1EEB2JB-IS – KENNISCENTRUM DATA EN MAATSCHAPPIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Kenniscentrum Data & Maatschappij bouwt expertise op omtrent de ethische, juridische en maatschappelijke impact van artificiële intelligentie en datagedreven toepassingen, vertaalt deze naar praktische richtlijnen en deze laat doorstromen naar diverse belanghebbenden in Vlaanderen. Het is een samenwerking tussen de VUB (imec-SMIT), KU Leuven (CiTiP) en UGent (imec-Mict).

Zij bouwen ook een dienstenaanbod op voor intermediaire en overheidsorganisaties om hen te begeleiden in correct gebruik van artificiële intelligentie en datagedreven toepassingen. Het betreft een belangrijk flankerend initiatief bij de O&O-investeringen voor AI.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	750	750	750	750	750	750

Inhoudelijke toelichting:

Het voorziene bedrag en beleid werd ongewijzigd uitgevoerd volgens de bepalingen in het convenant.

EBO-1EEB2JW-IS – VIB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is een afsplitsing van begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT (Lissabon) voor de aanrekening van een AI-subsidie met interne-stroom-begunstigde. Bij BA 2021 werd er een speciaal begrotingsartikel EB0-1EEB2JY-IS geschapen voor dergelijke specifieke IS-aanrekeningen waardoor deze begrotingslijn niet meer gebruikt zal worden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	102	102	101	102	102	101

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1EEB2JX-IS – VITO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel was een afsplitsing van begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT voor de aanrekening van een subsidie met interne-stroom-begunstigde.

Het budget hiervoor dient voor een aantal bijkomende onderzoeksprojecten rond artificiële intelligentie binnen VITO.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	204	204	196	204	204	196

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

EB0-1EEB2JY-IS – HOGER ONDERWIJS - LISSABONSTRATEGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

- De Lissabonstrategie, voorheen enkel op het begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT, werd bij de BA 2021 opgesplitst in twee begrotingslijnen. Voor BO 2022 bedraagt het Lissabonbudget;
 - o EB0-1EEB2JA-WT: VAK: 12.670 keuro
 - o EB0-1EEB2JY-IS: VAK: 18.000 keuro

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	11.497	15.545	15.545	17.897	24.357	22.045

Inhoudelijke toelichting:

De kredieten zijn aangewend voor volgende dossiers:

- de uitbouw van de FRIS-onderzoeksruijnte. Het ombouwen naar een dienstengeoriënteerde architectuur, het verruimen van de informatie naar outputs van onderzoek en van het verbreden van de leveranciers naar alle publieke innovatieactoren en het voorzien van impulsen om die omschakeling te faciliteren;
- subsidies cybersecurity aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen: zie Vlaams Beleidsplan Cybersecurity (VR 2019 2203 doc. 0371/1 quater);
- subsidies artificiële Intelligentie aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen: zie Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie (VR 2019 2203 DOC.0318/1 quater);
- flankerende maatregelen cybersecurity: opleidingen;
- flankerende maatregelen artificiële intelligentie (afgekort AI):
 - o MOOC-public outreach;
 - o WECOM;
 - o AI-opleidingen;
- Open science (afgekort FOSB: Flanders Open Science Board) financiering van data-infrastructuur en bijkomende ontwikkeling bij zowel onderzoeksinstellingen als bij de overheid (FRIS-platform) en RDM data stewards en opleidingen.

4.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- **Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)**

Omschrijving

Dit ISE behelst investeringen in de Vlaamse supercomputer, middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur en het programma internationale onderzoeksinfrastructuur (IRI) die de Vlaamse deelname aan en/of subsidiëring van internationale onderzoeksinfrastructuren regelt. Daarnaast bevat dit ook een luik voor de Flemish Open Science Board en enkele Europese ad-hoc-infrastructuurprojecten.

Het vastleggingskrediet van 127.403 keuro voor onderzoeksinfrastructuur is opgebouwd als volgt:

- Vlaams Supercomputer Centrum 1.0 (VSC): 6.501 keuro
- Eenmalige investeringsenveloppe: 15.000 keuro
- Recurrente opstap voor O&O-onderzoeksinfrastructuur: 10.000 keuro
- Index: 895 keuro
- IRI: 38.290 keuro
- Impactstudie Einsteintelecoop: 140 keuro
- VSC-Lumi: 400 keuro
- VSC 2.0 supercomputer: 19.200 keuro
- Middelzware en zware infrastructuur: 36.977 keuro waarvan 8.977 keuro relancemiddelen

Hiervan werd het VSC-budget 1.0 bijna volledig benut (6.191 keuro). Er werd iets minder uitgegeven dan voorzien voor de kosten in het kader van de 'outreach' naar de industrie. De raad van bestuur keurde in december 2022 ook het nieuwe strategische plan en budget goed voor VSC 2.0 (supercomputer). Dit betreft een vastlegging van 19.200 keuro, waarvan de betalingen gespreid zullen worden over de periode 2023-2025.

In 2022 beschikte het FWO over een éénmalige investeringsenveloppe van 15.000 keuro waarvan 10.000 keuro ingezet werd voor de oproep middelzware infrastructuur. De resterende 5.000 keuro werd toegevoegd aan IRI (cf. infra). In het kader van de middelzware en zware infrastructuur werd globaal 46.015 keuro vastgelegd, gespreid over 39 middelzware (investeringen tussen 150 keuro en 1.000 keuro) en 10 zware infrastructuurprojecten (>1000 keuro). Ook hier was er een overdracht vanuit 2020 van 230 keuro (ruiter). Uiteindelijk resteert er nog een saldo van 1.192 keuro dat overgedragen wordt naar de volgende oproep (2024).

De éénmalige middelen voor de impactstudie rond de Einsteintelecoop worden volledig aangerekend terwijl het budget voor VSC Lumi zal overgedragen worden naar 2023. De ruiter voor de FOSB-middelen (Open Flemish Science Board) die in 2020 gecreëerd werd voor 1.625 keuro werd integraal vastgelegd zodat betalingen konden plaatsvinden in het kader van het nieuwe IT-architectuurplan.

Voor de IRI-call tenslotte geldt dat er 13 internationale infrastructuren voor (meestal) 4 jaar kunnen ondersteund worden. Bovenop de hierboven al vermelde 5.000 keuro werd ook 10.000 keuro benut vanuit de ruiter én vanuit de recurrente opstap voor O&O. Daarnaast werd nog de helft aangewend van het gebruikelijke vastleggingskrediet voor IRI (38.289 keuro) doordat dit een vierjaarlijks krediet betreft, terwijl er tweejaarlijkse oproepen zijn. De andere helft wordt doorgeschoven naar de volgende call met toekenningen in 2024. Uiteindelijk

bedraagt de vastlegging 42.256 keuro. De resterende middelen i.e. 21.930 keuro zullen overgedragen worden naar de volgende IRI-call met toekenningen in 2024.

Langs VEK-zijde werd een bedrag voorzien van 40.278 keuro, terwijl de aanrekeningen 41.342 keuro bedroegen. Dit is het resultaat van een aantal bewegingen waarvan de belangrijkste zijn:

- VSC: tekort van 1.586 keuro doordat éénmalig een ander uitbetalingsritme gehanteerd werd dan begroot;
- Middelzware en zware infrastructuur: overschot van 1.466 keuro doordat de af te rekenen projecten meer terugval kenden dan ingeschat;
- IRI: tekort van 1.503 keuro doordat een aantal voorschotten voorzien in 2021 pas in 2022 betaald werden doordat de contracten laattijdig teruggestuurd werden;
- VSC Lumi: 400 keuro overschot. Hierop werd reeds geanticipeerd tijdens de begrotingsopmaak 2023 en is voorzien als een intering in 2023.

Voor wat betreft de interrelatie met het FIO ter financiering van de supercomputer Tier1 werd 7.000 keuro ontvangen en doorgestort naar de begunstigen.

5. ISE 5: Post-initieel onderwijs

5.1. Strategische doelstellingen – Onderzoek voor toonaangevende business schools in Vlaanderen

Vlaanderen ondersteunt de werking van Vlerick Business School en Antwerp Management School (AMS) zodat deze instellingen opleidingen kunnen opzetten met een sterk academische onderbouw gecombineerd met de recentste inzichten uit de dagelijkse praktijk. De post-initiële instellingen krijgen een niet-gereguleerde subsidie voor wetenschappelijk onderzoek naast een subsidie voor onderwijs. De overeenkomsten (convenanten, beheersovereenkomsten) met deze instellingen met enerzijds het Departement OV en anderzijds het Departement EWI werden/worden op elkaar afgestemd in het kader van de administratieve vereenvoudiging en betere financiële opvolging.

5.2. Operationele doelstellingen

Financiering van academisch onderzoek aan instellingen waarvan inschrijvingen primair open staan voor personen reeds in bezit van graad van master.

Dit houdt in:

- De subsidiëring van academisch onderzoek aan Vlerick Business School (VBS) en Antwerp Management School (AMS).

5.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

POST INITIEEL ONDERWIJS, MVG excl. DAB

		(duizend euro)
	VAK	VEK

2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

5.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Geen ontvangstenartikels.

Uitgaven

EBO-1EEB2KA-WT – VLERICK - AMS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aangerekend aan de business-schools.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190	1.190

Inhoudelijke toelichting:

Het voorziene bedrag en beleid werd ongewijzigd uitgevoerd volgens de bepalingen van de convenanten.

VII. BELEIDSVELD: INNOVATIE

Met innovatie (Programma EF) wordt er een brug geslagen tussen het wetenschappelijk onderzoek en de praktische toepassing ervan. Hierbij worden dotaties gegeven aan strategische onderzoekscentra met het oog op innovatieve economische en maatschappelijke valorisatie van excellent onderzoek op gebied van micro- & nano-elektronica, biotechnologie, duurzame ontwikkeling, breedbandtechnologie en maakindustrie.

1. ISE 1: Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek

1.1. Strategische doelstellingen – Onderzoekscentra als brugfunctie tussen wetenschap en toepassing in strategische wetenschapsdomeinen.

Strategische Onderzoekscentra (imec, VIB, VITO en Flanders Make) die de brug leggen tussen fundamenteel en strategisch basisonderzoek met als finaliteit het vermarkten van kennis. Onder dit ISE valt onder andere het geven van subsidies aan de 4 strategische onderzoekscentra.

1.2. Operationele doelstellingen

Opvolgen van de doelstellingen en KPI's die worden geformuleerd in de nieuwe convenanten tussen de Vlaamse Regering en VIB respectievelijk imec en NERF die zullen worden afgesloten eind 2021 op basis van de positieve evaluaties uitgevoerd in 2021.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BRUGFUNCTIE FUNDAMENTEEL EN TOEGEPAST ONDERZOEK, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	185.248	185.214	185.214	185.248	185.214	185.214
Toe-lagen IS	141.657	141.691	141.691	138.057	138.103	138.102
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	326.905	326.905	326.905	323.305	323.317	323.316

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Geen ontvangstenartikelen.

Uitgaven

EB0-1EFB2LA-WT – STRATEGISCHE ONDERZOEKSCENTRUM IMEC

Korte inhoud begrotingsartikel:

Imec is het grootste strategisch onderzoekcentrum in Vlaanderen. De Strategische Doelstellingen van imec zijn:

1. Het verrichten van grensverleggend strategisch onderzoek inzake nano-elektronica en digitale technologie om de bouwblokken te ontwikkelen die bijdragen tot een beter leven in een duurzame maatschappij.
2. Nieuwe ontwikkelingen via partnerships of startups naar de markt brengen en bedrijven en universiteiten helpen om toegang te krijgen tot de nieuwe technologieën.

Imec ontvangt in het kader van het convenant 2022-2026 jaarlijks een werkingssubsidie. In 2022 werd ook een subsidie voor investeringen van 2.000.000 euro toegekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	134.723	135.791	135.791	134.723	135.791	135.791

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid en de subsidie werd uitgevoerd zoals voorzien en bepaald in het convenant.

Vanuit het artikel EB0-1EFB2LC-WT – REGENERATIEVE GENEESKUNDE werd 1.102k VAK/VEK verdeeld naar imec. Dit budget werd proportioneel herverdeeld naar de consortiumpartners binnen het AI- en CS-programma.

EBO-1EFB2LB-WT – STRATEGISCHE ONDERZOEKSCENTRUM FLANDERS MAKE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aan Flanders Make aangerekend.

Flanders Make is het strategisch onderzoekscentrum voor de Vlaamse maakindustrie. De strategische doelstelling van Flanders Make is de versterking op lange termijn van de internationale competitiviteitspositie van de Vlaamse maakindustrie. Hiertoe ondersteunt Flanders Make in een open innovatiemodel en vanuit zijn vestigingen over heel Vlaanderen bedrijven (groot en klein) met industriegedreven, precompetitief en uitmuntend onderzoek in twee toepassingsdomeinen: producten (voertuigen en machines) en productie (assemblage). Flanders Make is een centrale actor in de transitie naar een gedigitaliseerde industrie waarbij belangrijke productiviteitsgroei tot stand gebracht wordt.

Aan bedrijven die met Flanders Make samenwerken biedt Flanders Make een uitgebreid aanbod aan infrastructuur voor het testen en valideren van producten en productie. Flanders Make telt vandaag meer dan 700 onderzoekers die voltijds als een unieke community samenwerken aan een gemeenschappelijke industriële onderzoeksagenda. Conform het convenant werd de jaarlijkse subsidie aan Flanders Make voor het werkingsjaar 2022 zoals de voorgaande jaren structureel verhoogd met 6,5 miljoen euro op basis van behaalde hefboomvoorwaarden.

In 2022 is de evaluatie van Flanders Make uitgevoerd met het oog op een nieuw convenant voor de werkingsperiode 2023-2027.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	47.423	47.423	47.423	47.423	47.423	47.423

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid en de subsidie werd uitgevoerd zoals voorzien en bepaald in het convenant.

EBO-1EFB2LC-WT – REGENERATIEVE GENEESKUNDE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft het initiatief RegMed XB, wat staat voor "regenerative medicine, cross-border".

De regeneratieve geneeskunde is een nieuwe tak van de geneeskunde waarbij het doel is om patiënten terug gezond maken door bijvoorbeeld een nieuwe nier, huid of kraakbeen te bouwen uit gekweekte cellen en biomaterialen. Hiertoe worden technieken uit verschillende wetenschappelijke disciplines gecombineerd.

In 2021 werd een meerjarig beleid uitgewerkt i.s.m. VIB en de Nederlandse partners. In 2022 werd een evaluatie uitgevoerd en een roadmap opgesteld voor de verdere implementatie in Vlaanderen voor de komende 3-5 jaren.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	3.102	2.000	2.000	3.102	2.000	2.000

Inhoudelijke toelichting:

1.102 keuro VAK/VEK aan onderbenut budget werd herverdeeld naar imec (Beslissing VR_23122022_Imec) om aldaar verder herverdeeld te worden naar de consortiumpartners binnen het AI- en CS-programma.

De rest van de subsidie werd uitgevoerd zoals voorzien. Eén miljoen werd gebruikt voor de financiering van het project BioJoint en één miljoen werd voorzien voor het project ORBIT.

EBO-1EFB2LW-IS – VIB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het strategisch onderzoekscentrum VIB aangerekend.

VIB verricht basisonderzoek naar de werking van het menselijk lichaam, planten en micro-organismen. VIB is een onafhankelijk onderzoeksinstituut, gefinancierd door de Vlaamse overheid, met meer dan 1.600 wetenschappers met meer dan 77 nationaliteiten. Hierbij ligt de nadruk op het vertalen van basisonderzoek van de KUL, universiteit Antwerpen, UGent, Vrije Universiteit Brussel en Universiteit Hasselt. Ook communicatie over het werk van VIB en de toepassingen van biotechnologie is een kerntaak.

In 2022 werd een nieuw convenant afgesloten met VIB voor de periode 2022-2026. De vastleggingen werden hiervoor verhoogd met 12.000 keuro waarvan 2.000 keuro investeringsmiddelen betreft.

Met de bijkomende middelen werd de werking van VIB substantieel versterkt. VIB zal zich, op basis van haar 5-jaren strategisch plan (2022-2026), richten op verschillende initiatieven rond strategisch basisonderzoek, technologie ontwikkeling en transfer, translationeel onderzoek gericht op de Grand Challenges, Big data en AI, algemeen beheer en een incubator programma.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	78.190	78.224	78.224	78.190	78.236	78.235

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

De 34 keuro VAK/VEK verhoging betreft een indexering voor het NERF deel.

EBO-1EFB2LX-IS – VITO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het Strategische Onderzoekscentrum VITO aangerekend. VITO heeft als maatschappelijk doel het verrichten van strategisch basisonderzoek in de domeinen energie, leefmilieu, materialen en aardobservatie met het oog op het stimuleren van duurzame ontwikkeling en het versterken van het economische en maatschappelijke weefsel in Vlaanderen. VITO spitst zich hierbij toe op 5 thema's, namelijk duurzame chemie, duurzaam materialenbeheer, duurzaam landgebruik, duurzame gezondheid en duurzame energie. Het onderzoeksprogramma voor duurzame energie bestaat uit het opzetten van een markt gebaseerd duurzaam energiesysteem voor de grootstedelijke omgeving en is ingebed in de EnergyVille-samenwerking (onderzoekssamenwerking VITO, imec, KU Leuven, UHasselt).

VITO streeft verder naar optimale afstemming en samenwerking met de speerpuntcluster Flux 50. Voor het onderzoeksprogramma duurzame materialen werkt VITO samen met de speerpuntcluster SIM, het Vlaamse programma Vlaanderen Circulair, het EIT Raw Materials en Energyville. Ook met alle overige speerpuntclusters heeft VITO samenwerkingsovereenkomsten afgesloten.

VITO voert in opdracht van de Vlaamse overheid eveneens referentietaken uit. Daarnaast zijn er 5 addenda bij het huidige convenant, waarvan addendum 2 i.v.m. waterklimaathub ook op dit begrotingsartikel wordt aangerekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	63.467	63.467	63.467	59.867	59.867	59.867

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid en de subsidie werd uitgevoerd zoals voorzien en bepaald in het convenant.

2. ISE 2: Valorisatie Onderzoekresultaten

2.1. Strategische doelstellingen - Tot de internationale top behoren in het valoriseren van kennis

In dit ISE ligt de focus op het valoriseren van academische kennis tot economisch en/of maatschappelijk nut. Tevens zorgt innovatie die de markt bereikt voor een sterke economisch positie, wat leidt tot een verhoging van de inkomsten en welvaart.

De Vlaamse overheid stimuleert de valorisatie van onderzoekresultaten aan de universiteiten en hogescholen o.a. via de subsidies aan de Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) van de vijf associaties en subsidies voor hun interfaceactiviteiten.

2.2. Operationele doelstellingen

- Iedere associatie heeft, op basis van de vereisten in het IOF-en-interfaceactiviteitenbesluit van 2019, een strategisch plan 2019-2023 voor hun IOF en interfaceactiviteiten opgesteld.
- Het actieplan 2019-2023 van TTO-Flanders, de koepel voor samenwerking tussen de interfacediensten van de associaties onderling, bevat eveneens acties voor samenwerking met het VLAIO Netwerk.
- Gestandaardiseerde rapportering van uitgebreidere data van output en besteding van de subsidie via FRIS.

We zetten de dialoog verder tussen de bedrijfswereld (sectorfederaties, kleine en grote ondernemingen), maatschappelijke actoren en de kennisinstellingen (de quadrupel helix aanpak) over manieren om een vraaggedreven ('Flipped') 'Technology Transfer' verder aan te wakkeren. We willen tot experimenten komen waarbij de onderzoeksvraag in samenspraak met ambitieuze ondernemers, vanuit de markt en/of vanuit maatschappelijke noden kan geformuleerd worden.

We werken aan impactindicatoren voor IOF en de TTO's die consistent zijn met de uitbouw van het Vlaamse innovatie-ecosysteem.

Concrete realisaties van valorisatie van kennis in de associaties worden via "TTO succesverhalen" samen met "blikopener filmpjes" op de nieuwspagina van het FRIS-onderzoeksportaal met het brede publiek gedeeld

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar
VALORISATIE ONDERZOEKSRESULTATEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
2022	VAK			VEK		
	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	0	0	0	0	0	0
Toe-lagen IS	59.768	59.768	59.768	59.768	59.768	59.768
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	59.768	59.768	59.768	59.768	59.768	59.768

Inhoudelijke toelichting:

Het geplande beleid werd verder uitgevoerd zoals voorzien.

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Geen ontvangstenartikelen.

Uitgaven

EB0-1EFB2MS-IS – HOGER ONDERWIJS IOF - INTERFACEDIENSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aangerekend voor de interfaceactiviteiten en de Industriële Onderzoeksfondsen (IOF).

De IOF zijn interne bestemmingsfondsen ter versterking van het valoriseerbare wetenschappelijk onderzoek in de schoot van de associaties/universiteiten. De middelen worden onder de universitaire associaties verdeeld via een op performantie gerichte verdeelsleutel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	59.768	59.768	59.768	59.768	59.768	59.768

Inhoudelijke toelichting:

De vijf associaties gebruiken deze middelen om de activiteiten uit te voeren voor het realiseren van de doelstellingen van hun strategische plannen 2019-2023.

Uit de jaarlijkse rapportering blijkt dat er intensieve succesvolle samenwerkingen zijn met de industrie, regionale en internationale actoren, koepelorganisaties waaronder het VLAIO Netwerk. De geleverde inspanningen om het praktijkgericht onderzoek en de onderzoekers van de hogescholen nauwer te betrekken werpt vruchten af.

Via IOF-gefinancierde onderzoeksprojecten wordt verfijndere kennis verworven voor concrete oplossingen voor maatschappelijke of bedrijfsvraagstukken. De IOF-mandatarissen vervullen een liaisonrol tussen de onderzoeker en de potentiële klant, de industrie, kmo's, maatschappelijke actoren... Tevens begeleiden ze de onderzoeker in het volledige valorisatietraject bijgestaan door de experts van de interfacediensten (TTO's).

Dankzij deze valoriseerbare kennis kunnen er succesvolle economisch rendabele onderzoekssamenwerkingen ontstaan waarmee de instellingen extra inkomsten kunnen genereren, zie vierde geldstroom in de jaarrekening. Het verwerven van patenten voor het beschermen van de verworven intellectuele eigendom en het oprichten van spin-offs worden slechts zeer beperkt ondersteund met IOF en interfaceactiviteiten subsidies.

Via het online FRIS-platform (Flanders Research Information Space) kan iedereen de informatie van de IOF-projecten en IOF-mandaten van de universiteiten en de hogescholen en de contactgegevens van de TTO-interfacediensten en de onderzoekers vinden. Daarnaast is er ook info over publicaties en patenten en meerdere succesverhalen van het valoriseren van hun kennis naar concrete producten en diensten voor de maatschappij te vinden.

3. ISE Zonder ISE
Zonder ISE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
2022	2e aanpassing BA	BU	2e aanpassing BA	BU	2e aanpassing BA	BU
ESR-ont- vangsten OW	0	0	0	0	0	0
Toe- lagen OI	0	0	0	0	0	0
Overige OL,OP, andere	107	131	0	0	0	0

3.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

EB0-9EFBAZZ-OP – ONTVANGSTEN PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds Vlaanderen Azië werd in 1996 opgericht met als doel investeringen van Vlaamse kmo's in de Zuidoost-Aziatische groeimarkten aan te moedigen. In 2001 werd dit Fonds opgeheven. De komende jaren worden er nog een aantal terugbetalingen verwacht.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
2022	AO	TO	LO
2e BA	107	0	0
BU	131	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Dit begrotingsartikel omvat de terugbetalingen van de gemaakte investeringen. ESR-matig kan er op dit begrotingsartikel enkel het kapitaalsdeel geregistreerd worden (ESR 86.10) terwijl de interesten op EB0-9EABAZZ-OW gezet zijn.

In 2022 werden er 3 schijven ontvangen resulterende in een ontvangst van 131 keuro.

VIII. BELEIDSVELD IV: WETENSCHAPSCOMMUNICATIE

Het Wetenschapscommunicatiebeleid (Programma EG) van de Vlaamse overheid wil het grote publiek en specifieke doelgroepen informeren over onderzoek en doorbraken op het vlak van wetenschappen en technologische innovatie, de doelgroepen sensibiliseren voor het belang van deze domeinen en hen waar mogelijk actief betrekken bij de voortgang ervan.

1. ISE 1: Wetenschapscommunicatie

Wetenschapscommunicatie omvat alle initiatieven die burgers informeren over en betrekken bij het wetenschapsgebeuren via een interactie tussen onderzoekers en/of wetenschapscommunicatoren met de maatschappij. Wetenschapscommunicatie is een belangrijk instrument in de operationalisering van een quadruple-helix-beleid.

Een nieuw meerjarig beleidsplan wetenschapscommunicatie wordt opgemaakt rond vier assen:

- Vlaanderen op de kaart zetten als topregio op het vlak van wetenschap, technologie en innovatie,
- Het brede publiek toegankelijk, objectief en genuanceerd informeren over de voortgang en de doorbraken in deze domeinen,
- Iedereen sensibiliseren voor het maatschappelijk, economisch en cultureel belang van wetenschappen en technologie,
- Jongeren stimuleren tot studie- en beroepskeuzes in deze richtingen.

1.1. Strategische doelstellingen - Informeren over wetenschap en dialogeren met en betrekken van burgers bij de wetenschap.

We ondersteunen initiatieven die wetenschappen populariseren naar verschillende doelgroepen. Dit om het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en technologische innovatie te versterken.

1.2. Operationele doelstellingen

- Subsidies verlenen aan (structurele) partners. Enkele van die partners zijn de expertiscellen wetenschapscommunicatie, F.T.I vzw (doe-centrum Technopolis), Vlaamse Olympiades, Volkssterrenwachten, RVO-society, EOS Wetenschap.
- Subsidies verlenen aan projecten, al dan niet via projectoproepen. Bijvoorbeeld voor wetenschapsfestivals, projecten wetenschapsjournalistiek of de oproepen rond Citizen Science.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar
WETENSCHAPSCOMMUNICATIE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	3.167	3.659	3.659	3.593	4.119	3.567
Toe-lagen IS	7.306	6.814	6.814	7.306	6.780	6.780
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	10.473	10.473	10.473	10.899	10.899	10.347

Inhoudelijke toelichting:

Sinds BA 2021 werd er een uitsplitsing uitgevoerd, wat deze lijn betreft. Een nieuw begrotingsartikel (EB0-1EGB2OW-IS) werd gecreëerd voor alle subsidies die ressorteren onder een IS-aanrekening: universiteiten, sommige hogescholen enz.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenartikelen.

Uitgaven

EB0-1EGB20A-WT – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel (begrotingsartikel EB0- EB0-1EGB20A-WT) worden de volgende verbintenissen aangerekend:

- Popularisering van de wetenschap: een aantal horizontale projecten rond wetenschapscommunicatie.
- Bekendmaking wetenschapsbeleid: voor de uitvoering van het beleid in wetenschapscommunicatie wordt er samengewerkt met een aantal structurele partners.

De kredieten zijn hoofdzakelijk gericht op de ondersteuning (via subsidies) van acties die door de structurele partners en andere actoren in het veld worden georganiseerd. Het betreft hier specifieke meerjarige verbintenissen met o.a. de

Vlaamse Volkssterrenwachten, de Vlaamse Olympiades, SciMingo, Natuur en Wetenschap en Jeugd, Cultuur en Wetenschap, Breinwijzer, enz.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	2.361	2.853	2.853	2.787	3.313	2.761

Inhoudelijke toelichting:

- In 2022 werd er vanuit EB0-1EGB2OW-IS 492 keuro VAK en 526 keuro VEK herverdeeld naar dit artikel. Aanleiding was een interne budgetterschikking tussen de Wecomlijnen in functie of de eindbegunstigde al dan niet tot de Vlaamse consolidatiekring behoort.
- Het beschikbare budget werd volledig besteed. Na ontvangst en goedkeuring van de inhoudelijke en financiële verantwoording van de afzonderlijke initiatieven die op dit artikel aangerekend werden zullen de saldi in de loop van 2023 uitbetaald worden.

EB0-1EGB2OB-WT – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING-RVO SOCIETY

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de werkingstoelage aan de RVO Society aangerekend. RVO society inspireert jongeren, leerkrachten en burgers met educatieve en vrijetijdsactiviteiten over technologie en wetenschappen. Binnen RVO society is ook SCIVIL, het Vlaams kenniscentrum voor Citizen Science actief. Scivil begeleidt en ondersteunt wetenschappers, kennisinstellingen en middenveldorganisaties die Citizen Science projecten willen organiseren.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	806	806	806	806	806	806

Inhoudelijke toelichting:

De inhoudelijke en financiële verantwoording van de werkingssubsidie 2022 moet ingediend worden op 15 mei 2023. Indien in deze verantwoording voldaan is aan de vereisten van het Convenant 2018-2022 en er o.m. aangetoond wordt dat 8 van de 9 KPI's gerealiseerd werden zal het saldo van de subsidie (20%) uitbetaald worden.

Verder zal het geplande beleid uitgevoerd worden.

EB0-1EGB20C-IS – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING-FTI

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de jaarlijkse werkingssubsidie toegekend aan Flanders Technology International VZW.

De modaliteiten m.b.t. de toekenning van deze werkingssubsidie worden bepaald in het convenant tussen de Vlaamse overheid en FTI 2019-2023 en in het Ministerieel Besluit van 13 januari 2022, gewijzigd door het gezamenlijk wijzigingsbesluit van 2 augustus 2022.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	4.394	4.394	4.394	4.394	4.394	4.394

Inhoudelijke toelichting:

De inhoudelijke en financiële verantwoording van de subsidie moet ingediend worden uiterlijk op 30 april 2023. Indien er 10 van de 12 KPI's gehaald worden zal het volledige saldo (20% van het subsidiebedrag) uitbetaald worden.

Verder zal het geplande beleid uitgevoerd worden.

EB0-1EGB20S-IS – HOGER ONDERWIJS EXPERTISECELLEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aangerekend voor de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de universiteiten en hogescholen binnen de associaties. Deze expertisecellen organiseren een gevarieerd aanbod van wetenschapscommunicatie-activiteiten en dragen zo bij aan het wetenschapscommunicatiebeleid van de Vlaamse overheid. Zij stimuleren hun wetenschappers om hieraan hun medewerking te verlenen en werken hiervoor – waar mogelijk – samen over de grenzen van instellingen en associaties heen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	2.141	2.141	2.141	2.141	2.141	2.141

Inhoudelijke toelichting:

De inhoudelijke en financiële verantwoording van de subsidie moet ingediend worden uiterlijk op 30 april 2023. Indien er 7 van de 9 KPI's gehaald worden zal het volledige saldo (20% van het subsidiebedrag) uitbetaald worden. Verder zal het geplande beleid uitgevoerd worden.

EB0-1EGB2OW-IS – HOGER ONDERWIJS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel EB0-1EGB2OW-IS (en begrotingsartikel EB0-1EGB2OA-WT) worden de volgende verbintenissen aangerekend:

- Popularisering van de wetenschap: horizontale projecten
- Bekendmaking wetenschapsbeleid: voor de uitvoering van het wetenschapscommunicatiebeleid wordt er samengewerkt met een aantal structurele partners aan de doelstellingen uit het beleidsplan wetenschapscommunicatie./

De kredieten zijn hoofdzakelijk gericht op de ondersteuning (via subsidies) van acties die door de structurele partners en andere actoren in het veld worden georganiseerd. Het betreft hier specifiek de ondersteuning van projecten van universiteiten en hogescholen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2022	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	771	279	279	771	245	245

Inhoudelijke toelichting:

- In 2022 werd er vanuit EB0-1EGB2OW-IS naar EB0-1EGB2OA-WT492 keuro VAK en 526 keuro VEK herverdeeld naar dit artikel. Aanleiding was een interne budgetterschikking tussen de Wecomlijnen in functie of de eindbegunstigde al dan niet tot de Vlaamse consolidatiekring behoort.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- *Flanders Technology International (FTI)*

Omschrijving

FTI heeft als missie om wetenschap en technologie dichterbij de mens te brengen. FTI exploiteert het doe-centrum Technopolis in Mechelen. Via een brede waaier van (outreach) initiatieven richt F.T.I zich tot schoolgaande kinderen en jongeren en tot het grote publiek. Hieronder: De Dag van de Wetenschap, wetenschapsshow's, en - theater, wetenschapspopulariserende tentoonstellingen, educatief materiaal, Technopolis on Tour, enz.

1.4. Stimuleren van STEM-studiekeuze en -loopbanen

STEM-agenda 2030

Het STEM-actieplan 2012/2020 kreeg een vervolg met de STEM-Agenda 2030. De STEM-agenda wil een hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen. Men richt zich op STEM-specialisten maar ook op het algemeen versterken van STEM-competenties in de ruime maatschappij, de "STEM-geletterdheid". Deze benadering is nodig om de transformaties die onze samenleving doormaakt (digitaal, duurzaam,...), en die versneld worden door Covid-19, blijven te ondersteunen en blijvend te faciliteren.

De agenda heeft als missie de verbinding te leggen tussen de bestaande beleidsinitiatieven op basis van de aandacht voor STEM-competenties die hieraan inherent verbonden is. De agenda wil verdiepend en complementair zijn door versterkend en verbindend te werken en hierdoor versnippering en overlap tegengaan.

De STEM-Agenda realiseert dit door een aangepaste governance en het creëren van een gedragen netwerk dat zich baseert op de filosofie van de quadruple helix. De verschillende betrokken beleidsdomeinen blijven de handen in mekaar slaan voor de verdere concretiseren en operationalisering van de STEM-agenda.

Het beleidsdomein EWI blijft daarvoor inzetten op het connecteren van de verschillende beleidsdomeinen en de verschillende stakeholders in het veld. Dit om de grote diversiteit aan activiteiten zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen en de impact te vergroten. Deze regierol is toebedeeld aan VLAIO.

Een STEM-academie in elke gemeente

De beleidsdoelstelling 'een STEM-academie in iedere gemeente' wordt aangejaagd door (lokale) samenwerking met onder andere lokale besturen en het bedrijfsleven. We blijven deze (lokale) samenwerkingen verder ondersteunen en faciliteren. Dit zowel door de verdere ondersteuning van bestaande STEM-partnerschappen als door het samenbrengen van deze partnerschappen, STEM-academies en andere organisaties op bovenlokaal niveau.

Er wordt financiële steun voorzien voor het stimuleren van het organiseren van STEM-academies, met aandacht voor diversiteit en kwaliteit. De steun zal geflankeerd worden door bijkomende netwerkinitiatieven in samenwerking met de STEM-partnerschappen. De middelen hiervoor zijn voorzien in het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (2,5 miljoen euro in VAK/VEK)

IX. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

Taakomschrijving

Het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie focust zich in de eerste plaats op het voorbereiden, het monitoren en het evalueren van het beleid.

Het Departement streeft naar excellentie in fundamenteel onderzoek, strategische kennisontwikkeling en de valorisatie van deze kennis. Noodzakelijke voorwaarden hiervoor zijn menselijk kapitaal en onderzoeksinfrastructuur. Het Departement legt in zijn opdracht de nadruk op de ontwikkeling van een aantrekkelijk en duurzaam ondernemingsklimaat en de stimulering van innovatie en ondernemerschap.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	853	2.581	0	41.501	41.501
2e aanpassing BA-JR	853	2.581	0	50.142	50.480
BU	1.617	1.239	0	46.163	46.032

1.1. PROGRAMMA EA - EB0 – DEPARTEMENT EWI

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	173	28	0	10.049	10.049
2e aanpassing BA-JR	173	28	0	11.176	11.176
BU	315	0	0	10.590	10.398

EB0-1EAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt het volgende aangerekend:

- De loonkost van de personeelsleden van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) inclusief de personeelsleden van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO).
- De loonkost en de forfaitaire vergoedingen van de regeringscommissarissen bij de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) en de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM).

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	8.672	8.672
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	9.256	9.256
BU	0	0	0	9.241	9.187

Inhoudelijke toelichting:

Het budget van dit artikel is tussen 2^e aanpassing BA en 2^e aanpassing BA-JR toegenomen met 584 keuro en dit ten gevolge van herverdelingen in het kader van:

- de index: +528keuro
- het Europees Voorzitterschap: +58 keuro
- de Ecocheques: +57 keuro
- de aansluiting bij het selectiecentrum AGO op 01/03/2022 : -59 keur

Het beschikbare krediet werd bijna volledig ingezet. Meer bepaald was er een saldo op:

- VAK van 14.548,63 euro (0,16%).
- VEK van 69.144,48 euro (0,75%).

Het verschil tussen VAK en VEK heeft als basis dat er voor FUTO's en ECOcheques budget werd vastgelegd op VAK 2022 en dat de betaling ervan zal gebeuren op VEK 2023.

EB0-1EAB2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt het volgende aangerekend:

- Werkingsuitgaven van het departement EWI zoals onder meer de:
 - algemene informaticakosten
 - algemene werkingskosten
 - schadevergoedingen aan derden
 - investeringskosten informatica
 - algemene investeringskosten
 - algemene communicatiekosten

- Buitenlandse zendingen van de Vlaamse minister, de leden van haar kabinet en de delegaties die zij leidt, alsmede voor zendingen van derden in haar opdracht.
- Kosten inzake het N-project 'Innovatie voor toekomstgericht transversaal beleid' (gekend als PIO).
- Algemene werkingskosten betreffende de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO).

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	1.349	1.349
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.352	1.352
BU	0	0	0	1.349	1.211

Inhoudelijke toelichting:

Het budget van dit artikel is tussen 2^e aanpassing BA en 2^e aanpassing BA-JR toegenomen met 3 keuro en dit ten gevolge van herverdelingen in het kader van:

- het Europees Voorzitterschap: +10 keur
- de aansluiting bij het selectiecentrum AGO op 01/03/2022 : - 7 keur

De gerealiseerde uitgaven lagen in lijn met de voorziene uitgaven en dat resulteerde in een saldo op:

- VAK van 2.804,29 euro op VAK (0,21%) en
- VEK van 141.485,91 euro op VEK (10,46%)

Het verschil tussen VAK en VEK heeft als basis dat er op het einde van 2022 nog noodzakelijke vastleggingen werden gerealiseerd die pas in 2023 aanleiding zullen geven tot betalingen (op VEK 2023).

EBO-1EAB4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt de loonkost aangerekend van de vervangers binnen het departement EWI. Het gaat meer bepaald over de vervangers van personeelsleden met verlof voor opdracht en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	28	28
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	568	568
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Op dit fonds werden geen uitgaven gerealiseerd in 2022.

EBO-9EABAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft de eigen ontvangsten werking en toelagen binnen het variabel krediet van het Departement EWI.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	173	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	173	0	0	0	0
BU	315	0	0	0	0

De 315 keuro die ontvangen werden bestaan uit de volgende delen;

- 24 keuro terugbetaling restsaldo Space Days 2022
- 13 keuro terugbetaling aan interesten ikv lening Aziëfonds Vlaanderen (voor het kapitaaldeel zie EBO-9EFBAZZ-OP)
- 278 keuro ontvangsten mbt Europese projecten (Microbiome, Sapphire, Vanguard, BeReady).

EBO-9EABTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel landen de terugvorderingen van lonen van personeelsleden met verlof voor opdrachten en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

(duizend euro)

**2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	28	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	28	0	0	0
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Op dit fonds werden geen ontvangsten gerealiseerd in 2022.

1.2. PROGRAMMA EA - ECO – AGENTSCHAP INNOVEREN & ONDERNEMEN

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	680	2.553	0	31.452	31.452
2e aanpassing BA-JR	680	2.553	0	38.966	39.304
BU	1.302	1.239	0	35.573	35.634

ECO-1EAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de uitgaven voor lonen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	28.616	28.616
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	31.573	31.573
BU	0	0	0	32.178	32.069

Ogenschijnlijk wordt het budget overschreden, maar er werd een technische ESR correctie geboekt voor de provisie niet opgenomen vakantiedagen ad 605 keuro VAK en 496 keuro VEK. Deze werd een het budget toegevoegd.

ECO-1EAB2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het krediet voor werkingsuitgaven van het Agentschap VLAIO.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	1.935	1.935
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.935	2.085
BU	0	0	0	1.820	2.113

De uitgaven lagen met 1.820 keuro VAK wat lager en met 2.113 keuro VEK wat hoger dan begroot. Aan het VEK budget werd in december 2022 28 keuro toegevoegd voor de Europese subsidie van EEN. Het budget bedroeg finaal 2.113

keuro, hetgeen volledig werd benut. Het VAK overschot bedraagt 6% van het budget, vnl. te wijten aan een aantal facturen in december 2022 die lager dan verwacht waren.

EC0-1EAB4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het variabel krediet voor personeelsuitgaven (lonen).

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	806	806
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	3.563	3.563
BU	0	0	0	820	820

Het budget bedroeg 806 keuro VAK en VEK. Daarnaast is er nog 2.757 keuro aan overdracht zichtbaar op dit begrotingsartikel. T.o.v. de verwachte personeelsuitgaven van 806 keuro werd finaal 820 keuro aan uitgaven geboekt. De uitgaven van lonen lagen een klein beetje hoger dan begroot wegens een hogere loonkost van de aan te rekenen medewerkers op het variabel krediet. Het betreft medewerkers die werken voor Europese programma's waarvoor ook middelen ontvangen worden via het variabel krediet van Vlaio.

ECO-1EAB4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het variabel krediet voor werkingsuitgaven van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

(duizend euro)

2022	AO	TOO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	95	95
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.895	2.083
BU	0	0	0	755	632

Bij BA2022 waren voor 95 keuro aan uitgaven begroot. De uitgaven lagen een stuk hoger (755 keuro VAK en 632 keuro VEK) dan verwacht wegens meeruitgaven in kader van ambulante handel en ondernemingsloket. Dankzij het opgebouwde overdrachtssaldo van dit variabel krediet kunnen deze uitgaven toch gerealiseerd worden.

ECO-9EABAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de eigen ontvangsten werking en toelagen binnen het variabel krediet van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	680	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	680	0	0	0	0
BU	1.302	0	0	0	0

Er waren voor 680 keuro aan ontvangsten verwacht. In realiteit werd voor 1.302 keuro aan ontvangsten gerealiseerd, waarvan 632 keuro vanuit

EFRO/Interreg/NCP en 627 keuro voor uitvoering van Europese projecten en 44 keuro diverse andere ontvangsten. Dit alles was hoger dan voorzien.

ECO-9EABTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de eigen ontvangsten werking en toelagen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	2.553	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	2.553	0	0	0
BU	0	1.239	0	0	0

Er werd 553 keuro aan ontvangsten begroot binnen Europese projecten. Daarnaast was 2 miljoen begroot als ontvangst vanuit het netto-actief van het Federaal Participatiefonds (FPF). Finaal waren de Europese ontvangsten hoger dan verwacht, maar werd de 2 miljoen niet ontvangen vanuit het FPF, wat de ontvangsten van 1.239 keuro verklaart.

Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	11.973	8.591
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	23.914	11.256
BU	0	183	0	7.650	7.698

1.3. PROGRAMMA EB - EBO – DEPARTEMENT EWI
(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	11.973	8.591
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	23.914	11.256
BU	0	183	0	7.650	7.698

EBO-1EBB2AB-WT – INTERNATIONALISERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de volgende subsidies / werkingsmiddelen van internationale samenwerking aangerekend :

- Lidgeld internationale netwerken waaronder AAL, ERRIN, ECRN. enz...
- Deelname internationale beurzen – vervolgworkshop BNCT.
- Ontvangen buitenlandse delegaties.
- Zendingen uitgevoerd door experts in het kader van OESO, UNESCO en allerhande activiteiten.
- Allerhande projecten en toetredingen
- Allerhande projectfinanciering.
- Unesco Trustfonds Wetenschappen.
- UNU-CRIS.

Binnen het Unesco Trustfonds Wetenschappen (zgn. FUST) worden projecten die in 2020 door de Vlaamse regering voor financiering werden geselecteerd verder gefinancierd.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	581	626
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	581	626
BU	0	0	0	321	344

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden aangewend voor:

- Conceptie, voorbereiding en uitvoering van acties met betrekking tot economie, wetenschap en innovatie.

Op dit begrotingsartikel worden onder meer (beleids)evaluaties aangerekend van het EWI-beleidsdomein.

In de loop van 2022 werden de evaluaties afgerond van: Team Bedrijfstrajecten vzw, het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO), het strategisch onderzoekscentrum Flanders Make, RVO-Society, de Vlaamse volkssterrenwachten, het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand Humane en Sociale Wetenschappen (VABB-SHW), het convenant met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR; onder meer ter ondersteuning van de werking van het Gezaghebbende Panel ingesteld voor het VABB-SHW), de Alamire Foundation, en van twee projecten gefinancierd binnen het (FWO-)programma Internationale Onderzoeksinfrastructuur (IRI), evenals (diverse aspecten van) het IRI-programma zelf. De kosten voor de uitvoering van deze evaluaties werden niet allemaal op VAK 2022 aangerekend, maar het geheel van de afgeronde evaluaties wordt vanuit beleidsmatig oogpunt vermeld.

In 2022 werden ook de evaluaties opgestart of voorbereid waarvan de aanrekening is gebeurd op de begrotingskredieten (VAK) van 2022. Het betreft de evaluaties van: KVAB, F.T.I vzw, Expertiscellen Wetenschapscommunicatie, EOS Wetenschap vzw, VITO (en dit tegelijk met de evaluatie van het beheersreglement referentietaken 2021-2023), de Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) en de interfaceactiviteiten, de Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF) en de Omkadering van Jonge Onderzoekers (OJO).

Daarnaast werd ook een brede bevraging van onderzoekers in Vlaanderen opgezet onder meer in functie van een aantal evaluaties die in 2023 worden uitgevoerd.

Verder werden op dit begrotingsartikel ook ad-hoc-studies aangerekend.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	1.220	1.245
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.220	1.245
BU	0	0	0	909	933

EBO-1EBB2AD-WT - BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN - VARIO

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) geeft advies omtrent het beleid inzake onderzoek, ontwikkeling, innovatie en ondernemerschap.

De VARIO heeft het voorziene budget volledig gebruikt om haar beleidsmatige opdracht uit te voeren.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	308	308
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	308	308
BU	0	0	0	297	298

EBO-1EBB2AG-WT - BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN - COF. STEUNPUNT DUURZAAM MATERIALENBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aangerekend voor de cofinanciering van het Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer in een Circulaire Economie (SuMMa+).

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	200	200
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	200	200
BU	0	0	0	200	200

EBO-1EBB2AH-PR - PROVISIE O&O

Op dit begrotingsartikel worden de O&O -middelen in het kader van de opstappen ingeschreven.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	3.452	0
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	0	0
BU	0	0	0	0	0

De O&O middelen op dit begrotingsartikel bedroegen bij BO 2022 bedroeg het VAK 8.489 keuro en het VEK 3.037 keuro. Doorheen 2022 werden deze herverdeeld en ingezet voor de volgende dossiers;

EBO-1EBB2AH-PR		VAK	VEK
BO 2022		8.489.000	3.037.000
Herverdeling	Energyville	-3.000.000	0
BA 2022	VITO - Waterclimate	-3.000.000	-2.512.000
BA 2022	Bijkomend voor steunpunt circulaire economie (SUMMA) in kader van de beheersovereenkomst	-12.000	-12.000
BA 2022	APM - Energiekosten	-1.000.000	-500.000
BA 2022	FWO	-625.000	0
BA 2022	Orpheus - Opstap convenant	-150.000	0
BA 2022	Guess UG UA/ECOOM	-250.000	0
BA 2022	VLIZ - VLIZ-Ilvo (InocOcean); kunst in opdracht	0	-13.000
Herverdeling	Amail-3 (VUB & RVO)	-452.000	0
Totaal		0	0

EBO-1EBB2AI-WT - EX FFEU**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Ten gevolge van de opheffing van het Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige uitgaven (FFEU) via het programmadecreet 2016, worden de kredieten van het FFEU geïntegreerd in de normale werking en begroting van de Vlaamse Gemeenschap en haar agentschappen.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	13.007	0
BU	0	0	0	0	0

EBO-1EBB2AJ-WT - ONDERSTEUNING VLAAMS UNESCO TRUSTFONDS VOOR WETENSCHAPPEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Vlaams Trustfonds (FUST) ter ondersteuning van wetenschappelijke activiteiten van UNESCO is specifiek bedoeld voor het ondersteunen van UNESCO-activiteiten en -projecten binnen het domein van de wetenschappen.

De FUST-projecten geven een specifieke invulling aan de volgende hoofdactielijnen:

- het bevorderen van de kennis en de capaciteit voor de bescherming en duurzaam beheer van de oceanen en de kusten;
- het bevorderen van internationale wetenschappelijke samenwerking voor het systeem 'Aarde', de biodiversiteit en het verminderen van ramprisico's;
- het versterken van de rol van de ecologische wetenschappen en de biosfeerreservaten;
- het versterken van de waterzekerheid.

Het is de bedoeling om de uitstraling van Vlaanderen te vergroten door het uitdragen van Vlaamse expertise en deze te kaderen in de activiteiten van multilaterale organisaties. Binnen elke activiteit is een partnerschap voorzien, met een financiële inbreng van:

- Vlaanderen;
- UNESCO;
- partner(s).

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	1.301	1.301
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.301	1.301
BU	0	0	0	1.301	1.301

EBO-1EBB2AK-WT - UNU-CRIS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het United Nations University – Institute on Comparative Regional Integration Studies (UNU-CRIS) is opgericht in 2001 in Brugge als onderzoeks- en opleidingsinstituut. Het opereert onder de vlag van de United Nations University (UNU). Zoals omschreven in haar missieverklaring focust de instelling op nieuwe patronen in regionale en globale samenwerking en bestuur. Via haar onderzoeksactiviteiten wil de instelling wetenschappelijk onderzoek verbinden met beleidsvorming, met als doel bij te dragen aan de realisatie en het behoud van vrede en stabiliteit. Het instituut fungeert als bron van informatie en kennis voor het Verenigde Naties (VN)-systeem en in het bijzonder de VN-instanties die actief zijn op het vlak van regionale integratie. UNU-CRIS werkt samen met de instituten en initiatieven in de hele wereld die zich bezighouden met vraagstukken van regionale integratie en samenwerking.

Het instituut wordt sinds 2001 via opeenvolgende samenwerkingsovereenkomsten (Memorandum of Understanding of MoU) door de Vlaamse Overheid gefinancierd. Aansluitend op dit MoU bestaat er ook een strategisch plan waarin de missie, de strategische doelen, de operationele werking en de key performance indicator's voor de opvolging van het instituut verder worden geconcretiseerd.

De nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2022 – 2026 tussen UNU, UGent, VUB en de Vlaamse Gemeenschap ter ondersteuning en financiering van UNU-CRIS trad in werking op 1 januari 2022.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	1.000	1.000
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.000	1.000
BU	0	0	0	1.000	1.000

EB0-1EBB2AV-IS - HOGER ONDERWIJS - ECOOM-STORE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit nieuwe begrotingsartikel bevat zowel de budgetten voor ECOOM als voor STORE

- ECOOM: bevat de subsidie aan het Expertisecentrum onderzoek en ontwikkelingsmonitoring aangerekend.
- STORE: bevat de subsidie aan het Steunpunt Ondernemen en Economie aangerekend. In 2021 werd het beleidsonderzoek rond clusters en ondernemerschap geïntegreerd in ECOOM. Het oude begrotingsartikel (EB0-1EBB2AF-WT) werd afgesloten.
- In 2022 werd ECOOM belast met de uitvoering van een bijkomend onderzoeksvoorstel rond student-ondernemerschap in Vlaanderen.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	3.600	3.600
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	3.600	3.600
BU	0	0	0	3.600	3.600

EB0-1EBB4AC-WT - BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is de uitgavenzijde van het Fonds voor het Wetenschaps- en Innovatiebeleid – EB0-9EBGTAC-OW. De decretale basis ligt vervat in artikel 5 van het decreet van 22 november 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1995, gewijzigd bij het Programmadecreet 2017.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	311	311
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	2.697	2.976
BU	0	0	0	22	22

EB0-9EBBTAC-OW - BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het Fonds voor Wetenschaps- en Innovatiebeleid. De decretale basis van dit Fonds ligt vervat in artikel 5 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1995 gewijzigd bij het Programmadecreet 2017. Dit begrotingsartikel is verbonden met het uitgavenartikel EB0-1EBB4AC-WT.

Tot 2021 ontving de POD Wetenschapsbeleid jaarlijks data uit FRIS. Voor de aanlevering van deze data, werd een vergoeding berekend pro rata lopende projecten. Normaliter zullen hier vanaf 2022 geen inkomsten meer op verschijnen tenzij het om de afwikkeling van kosten gaat voor aangeleverde data tijdens de voorgaande jaren.

(duizend euro)

2022	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	0	0
BU	0	183	0	0	0

In 2022 werd een vergoeding van 183 keuro ontvangen voor de gegevens van de statistische O&O enquête 2020 (gegevens 2018 en 2019) van de profitsector en de non-profitsector.

X. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkking en Toelagen (ESR-aggregaat)

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

I. Regelgevingsagenda EWI 2022-2023

Nr.	Naam initiatief	Aard initiatief	Trekker	Inhoudelijke bepalingen	Voorziene planning /stand van zaken procedure VR	Datum inwerking-treding
1	Coördinatie Decreet voor organisatie en financiering van wetenschaps- en innovatiebeleid	BVR + instemmingsd ecreeet	Dep EWI	Coördinatie (niet inhoudelijke wijziging) van Basisdecreet W&I	Einde legislatuur procedure afgerond.	Nog te bepalen
2	Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regels voor de thematische oproep voor circulaire economie bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO)	BVR	Dep EWI/FWO	Kader besluit financiering onderzoek voor circulaire economie	Advies IF en wetgevingsadvies aangevraagd en ontvangen	Nog te bepalen
3	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de de Vlaamse Regering van 23 februari 2018 tot regeling van de cofinanciering van onderzoek en ontwikkeling in het kader van overheidsopdrachten	BVR	Dep EWI/VLAIO	Wijzigingsbesluit mbt overgang PIO van Dep EWI naar VLAIO	Nog te bepalen	Nog te bepalen
4	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2018 tot regeling van de Vlaamse deelname aan en/of subsidiëring van internationale onderzoeksinfrastructuren	BVR	Dep EWI/FWO	Wijzigingsbesluit mbt aanpassingen aan de procedure voor financiering internationale onderzoeksinfrastructuur	Nog te bepalen	Nog te bepalen

5	BVR rechtsbasis GDPR	BVR	VLAIO	BVR tot wijziging diverse steunmaatregelen wat betreft de opname van een rechtsbasis GDPR en tot oprichting databank beleidsinformatie ondernemen en innovatie	Nog te bepalen	Nog te bepalen
6	Waarborgregeling	Decreet + BVR	PMV	Aanpassing in het licht van WCO's bij bedrijven + verhoging overzichtelijkheid decreet en uitvoerende besluiten en betere afstemming op elkaar	Aangenomen door parlement op 10 december 2021	Nog te bepalen
7	decentralisatie ambulante handel	decreet/BVR	VLAIO	Mede door wijzigingen in de vennootschapswetgeving dient de wetgeving Ambulante handel herbekeken te worden, alsmede ook in het licht van verdere decentralisatie en verhoogde autonomie van de steden (regeerakkoord)	Aangenomen door parlement op 1 maart 2023	nog nader te bepalen
8	Wijziging decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid	Decreet	VLAIO	Doelmatige inzet van het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid richting kernversterking door aanpassing van de categorieën van kleinhandel, het toepassingsgebied van de vergunningplicht en de handhaving, samen met een moratorium op de bouw van nieuwe handelsvestigingen	Definitief goedgekeurd door parlement op 21 april 2023	Nog nader te bepalen
9	BVR bevordering ondernemerschap	BVR	VLAIO	Omvorming en actualisering van het BVR tot toekenning van steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap	Definitief goedgekeurd VR 25 november 2023	01/01/2023

10	BVR ruimtelijke economische projecten	BVR	VLAIO	BVR tot regeling van het juridisch kader voor ruimtelijke economische projecten	In opmaak	Te bepalen
11	Wijziging BVR KMO-Portefeuille	BVR	VLAIO	BVR tot bijsturing van de kmo-portefeuille	Goedgekeurd door VR op 25 november 2023	01/01/2023
12	Wijziging BVR EP+ en STRES	BVR	VLAIO	BVR tot bijsturing van de ecologiepremie plus en strategische ecologiesteun	In opmaak	Te bepalen
13	BVR toekenning steun stijgende energieprijzen	BVR	VLAIO	BVR tot toekenning van steun voor de stijgende energieprijzen t.g.v. de oorlog in Oekraïne	Goedgekeurd door de VR op 21 april 2023	21 april 2023
14	BVR compensatie indirecte emissiekosten (CIE)	BVR	VLAIO	BVR tot vervanging van het BVR CIE t.g.v. nieuwe Europese richtsnoeren CIE	Goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 3 februari 2023	3 februari 2023

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Resolutie Vlaams Parlement: over de kansen van artificiële intelligentie en de voorwaarden voor de implementatie ervan in Vlaanderen.

1° d) strategisch basisonderzoek over AI op topniveau in Vlaanderen te stimuleren, de AI-implementatie in het Vlaamse bedrijfsleven te ondersteunen en een flankerend beleid te voeren dat gericht is op bewustmaking, opleiding en ethische omkadering, zoals is opgenomen in het Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie.

en

1° f) de nodige middelen uit te trekken en de financiering van het onderzoeksprogramma rond AI regelmatig te evalueren, en daarbij de focus te leggen op internationale excellentie en de economische en maatschappelijke valorisatie in Vlaanderen, ook via spin-offcreatie.

- ➔ Momenteel wordt het Vlaams Onderzoeksprogramma AI doorgelicht in een evaluatieoefening en wordt bekeken hoe dit programma kan verlengd worden. De conclusies van de evaluatieoefening en de toekomstvisie van het onderzoeksprogramma moeten bijdragen aan een duurzame besteding van dit programma dat bijdraagt aan de economische ontwikkeling van AI in Vlaanderen. Daarbij wordt de mogelijkheid om een langdurige ondersteuning via een convenant als optie bekeken.

1° e) verder te werken rond onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I) en de implementatie van AI in specifieke domeinen en sectoren (zorg, smart cities, industrie 4.0), en daarbij de samenwerking met de speerpuntclusters en andere kennisactoren te versterken, zoals is opgenomen in het Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie.

- ➔ De O&O&I-instrumenten (TETRA, COOCK, ICON, ...) van VLAIO zullen blijvend ingezet worden om bedrijven te verbinden met kenniscentra die hen begeleiden in het innoveren en experimenteren van AI. Er worden regelmatig nieuwe oproepen in dat kader gelanceerd.

1° g) in navolging van de digitale ervaringslabo's in elke provincie, verder in te zetten op de ondersteuning van kmo's zodat ze experimenteren met het datagedreven werken en het ontwikkelen van een digitale strategie. In het verlengde daarvan moeten de kmo's ook worden toegeleid naar Europese innovatiesubsidies.

- ➔ Naast de digitale ervaringslabo's in elke provincie worden nu ook enkele European Digital Innovation Hubs in Vlaanderen uitgerold (één gericht op AI geleid door imec, één gericht op de maakindustrie geleid door Flanders Make en één gericht op energie in de bebouwde omgeving geleid door EnergyVille), deze consortia zullen bedrijven begeleiden in hun digitale transformatie, helpen van het bekomen van Europese financiering, bekomen van vaardigheden stimuleren en een ecosysteem voorzien binnen hun desbetreffende thematiek.
- ➔ Daarnaast wordt er in Vlaanderen ook ingezet op Testing & Experimentation Facilities (TEF), een concept en oproep dat voortkomt uit het Digital Europe

Programme. Vlaamse organisaties nemen deel aan 3 TEFs: imec aan deze rond Smart Cities & Communities en Edge-AI en ILVO aan deze rond Agrifood en de Vlaamse overheid heeft in deze gevallen ook de nodige cofinanciering voorzien. De TEFs moeten een wereldecchte omgeving voorzien waar bedrijven AI-toepassingen moeten kunnen testen, de TEF rond Edge-AI is dan weer een voorloper van de pilootlijnen uit de EU Chips Act dat focust op chiptechnologie dat Edge-AI toelaat. Dit moet er uiteindelijk toe leiden dat proof-of-concepts sneller hun weg naar de markt kunnen vinden.

- ➔ Vanuit het EWI-beleidsdomein gaat er een bijzondere aandacht uit naar het Digital Europe Programme dat ook subsidies omvat voor innovatieve kmo's. Sinds 2020 is een Nationaal Contactpunt (NCP) aangesteld dat ook kmo's naar dit programma moet toeleiden. Dit gebeurt naast de gebruikelijke focus van het NCP Flanders op bijvoorbeeld het Horizon Europe Programma dat onderzoek naar digitale technologieën en waar Vlaamse kmo's bij betrokken kunnen worden.

2° a) het draagvlak en de kennis bij de burgers over de mogelijkheden en risico's van AI, alsook hun vertrouwen bij het gebruik van AI-toepassingen te vergroten door op buitenlandse voorbeelden gebaseerde acties te implementeren, voor zover die voldoende meerwaarde bieden. Dat kan onder meer door:

- 1) het Kenniscentrum Data en Maatschappij de opdracht te geven om samen met het kenniscentrum burgerwetenschap Scivil een draaiboek op te stellen naar het voorbeeld van het Canadese CIFAR, aan de hand waarvan discussiemomenten worden georganiseerd in het kader van participatie en burgerwetenschap. Ervaringen uit het amai!-project kunnen daarbij een leidraad vormen*
- ➔ Dergelijke nieuwe activiteiten moeten eerst worden opgenomen in het jaarplan van het Kenniscentrum Data & Maatschappij. Het jaarplan voor werkjaar 2024 van het Kenniscentrum Data & Maatschappij wordt dit najaar opgemaakt; op aangeven van het Kenniscentrum en in overleg met de stuurgroep van het Kenniscentrum Data & Maatschappij. Dit voorstel kan daarin in overweging worden genomen. Daarnaast zet het Kenniscentrum al in op het verhogen van vertrouwen in AI doorheen hun reeds vastgelegde activiteiten en communicatie.
- 2) te onderzoeken of er een AI-risicoclassificatieraamwerk kan worden opgesteld naar analogie van het informatieclassificatieraamwerk van het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid van de Vlaamse overheid. De overheden en administraties kunnen dat beslissingsinstrument gebruiken om de risico's van de AI-toepassingen die ze gebruiken, in te schatten en vervolgens de gepaste maatregelen te nemen om die risico's aan te pakken. De recente evaluatie door het Kenniscentrum Data en Maatschappij van de manier waarop VDAB omgaat met AI-toepassingen, biedt inspiratie.*
- ➔ Vanuit het EWI-beleidsdomein en het Kenniscentrum Data & Maatschappij gaat er bijzondere aandacht naar de AI Verordening die momenteel op Europees niveau wordt onderhandeld. Een dergelijk classificatie is het best daarop gebaseerd. Daarnaast is het voor elke sector en beleidsdomein om als groep een advies te vragen aan het Kenniscentrum dat een dergelijke

AI-risicoclassificatieraamwerk omvat voor hun betreffende domein. Dit laatste past in het dienstenaanbod van het Kenniscentrum.

3) *te onderzoeken hoe binnen de Vlaamse bevoegdheden invulling kan worden gegeven aan de oproepen van de Europese Commissie waarbij het oprichten van AI-algoritmeregisters naar het voorbeeld van Helsinki en Amsterdam wordt ondersteund.*

→ Dit kan worden onderzocht maar er wordt bij dergelijke (wettelijke) omkadering toch vooral naar het federale niveau bekeken die daar de toezichthoudende bevoegdheid daarover heeft. Wat op dat vlak op Vlaams niveau gebeurt zal bijgevolg vooral suggestief zijn en niet hard te maken.

4) *een (grafisch) sjabloon te ontwikkelen voor datagedreven AI, waarbij aan de gebruikers duidelijk gemaakt wordt wat de belangrijkste implicaties zijn op het vlak van het gebruik van hun data, zonder dat een overvloed aan informatie de effectiviteit van de informatie ondergraaft.*

→ Dergelijke activiteiten worden veelal opgenomen door het SolidLab Vlaanderen initiatief dat burgers de controle over hun data terug moet geven en daarbij ook sociaal onderzoek doet naar hoe Vlamingen tegenover het gebruik van hun data door derden staan en wat nodig is om hen het vertrouwen terug te geven. Onderzoeksgroep UGent-imec-Mict, ook verbonden aan het Kenniscentrum Data & Maatschappij, draagt hiertoe bij.

2° a) *een uniforme en wetenschappelijk onderbouwde communicatie te voeren over AI.*

→ Dit kan enkel door het volledige ecosysteem rond het Vlaamse Beleidsplan AI en daarbuiten worden opgenomen maar valt ook onder *Thought Leadership* van het Kenniscentrum Data & Maatschappij dat de nodige omkadering daarvoor moet voorzien.

3° a) *de zeven ethische richtlijnen van de EU over AI formeel te onderschrijven, met als doelstelling ze zowel te implementeren in de eigen werking als te hanteren in relaties met private partners, bijvoorbeeld bij overheidsopdrachten.*

→ Uiteindelijk zullen deze ethische richtlijnen hun weg vinden naar alle AI-activiteiten in Vlaanderen via het uitrollen van de AI Verordening maar het is absoluut nodig om daar vandaag al op in te zetten als men bijvoorbeeld subsidies toekent. Dit lijkt ons eerder iets voor het Vlaams Parlement om te initiëren gezien het een beleidsoverschrijdend (zowel gericht op bedrijven als de overheid zelf) betreft. Het Kenniscentrum Data & Maatschappij kan daarbij ten dienste staan om dit proces mee te begeleiden.

3° d) *in overleg met de federale overheid een actieve rol te spelen in het beleidsproces rond artificiële intelligentie op Europees en internationaal niveau, en daarbij steeds te pleiten voor transparantie en ethiek, zowel wat de toepassingen betreft, als wat het governancesysteem betreft dat daarop moet toezien.*

→ Feit is dat AI-materie veelal op Europees niveau wordt besproken binnen de raads werkgroep TELECOM en deze binnen de samenwerkingsakkoorden voor Europees beleid onder Categorie 1 vallen, wat betekent dat het exclusief wordt opgevolgd door federale attachés bij de Permanente Vertegenwoordiging (PV) van België bij de EU. Desalniettemin worden de

belangen hiervoor vanuit Vlaanderen dusdanig groot ingeschat dat er iemand vanuit het Departement EWI gedeeltelijk naar de PV wordt gedetacheerd om deze ontwikkelingen van nabij op te volgen. Zonder een wijziging van de samenwerkingsakkoorden blijft deze, voorlopig goedwerkende, samenwerking echter op vrijwillige basis.

3° f) in geval van overheidssteun aan O&O&I voldoende aandacht te hebben voor ethische overwegingen door het Kenniscentrum Data en Maatschappij de opdracht te geven om:

- 1) universiteiten en andere kennisinstellingen op te roepen om onderzoekprojecten die verband houden met AI, aan een ethische toetsing te onderwerpen;
 - 2) binnen het budget dat Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) uittrekt, bij de beoordeling van O&O-bedrijfsprojecten een ethische toetsing te integreren;
- Ook deze opdrachten kunnen besproken worden in de discussies van het jaarplan 2024 van het Kenniscentrum Data & Maatschappij.

3° g) de bestaande monitoringsinstrumenten beter af te stemmen op AI en het monitoringsysteem van de adaptatie en implementatie van relevante digitale en AI-toepassingen in de Vlaamse economie en het bedrijfsleven verder te optimaliseren.

- Het EWI-beleidsdomein zet sinds 2021 in op een meting van het gebruik van AI door bedrijven in de vorm van de jaarlijkse 'AI Barometer' door het kenniscentrum ECOOM. Deze opdracht wordt als essentieel geacht om de ontwikkeling van AI in Vlaanderen, en de impact van de acties die de Vlaamse overheid onderneemt, op te volgen. De editie daarvan die toepassing heeft op het jaar 2022 wordt binnenkort gelanceerd.

3° h) de bestaande monitoringsinstrumenten beter af te stemmen op AI en het monitoringsysteem van de adaptatie en implementatie van relevante digitale en AI-toepassingen in de Vlaamse economie en het bedrijfsleven verder te optimaliseren.

- De vraag om met het buitenland de kunnen benchmarken is reeds uitvoerig onderzocht door ECOOM maar niet realistisch ingeschat. De reden daarvoor is omdat de bevragingen van bv. Eurostat en OESO zich enkel richten op de ICT-diensten van een bedrijf en deze van de AI Barometer breder gaan en zich richten op alle mogelijke diensten van een bedrijf die mogelijks gebruik maken van AI. De resultaten van de AI Barometer zijn zo een meer vollediger weergave van het gebruik van AI bij bedrijven maar niet vergelijkbaar met de andere gelijkaardig cijfermateriaal.

Resolutie Vlaams Parlement: over de nieuwe beheersovereenkomst van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) 2022-2027

1° in de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en PMV:

a) de unieke positie van PMV als investeringsmaatschappij te bestendigen met de fundamentele kerntaken als uitgangspunt, die bestaan in het ondersteunen van:

- 1) investeringen die een meerwaarde hebben voor de Vlaamse economie;*
- 2) financieel gezonde bedrijven met veel potentieel;*
- 3) ondernemingen die op de private markt geen kapitaal kunnen verkrijgen;*

- In de missie van PMV-groep staat duidelijk vermeld dat PMV de partner is van ambitieuze ondernemingen en projecten, die inzetten op maatschappelijke impact en financieel rendement. De missie van PMV-groep bestaat erin om er – door haar tussenkomst – voor te zorgen dat ondernemingen met een realistisch businessplan en toekomstgerichte infrastructuur- of vastgoedprojecten met een positief maatschappelijk rendement en een bekwaam management in staat zijn om de financiering te vinden die zij nodig hebben. PMV-groep streeft ernaar om de drempels te verlagen voor toegang tot kapitaal. De PMV-groep staat de Vlaamse ondernemingen bij hun groei, digitalisatie, verduurzaming en hun internationalisatie, ofwel via rechtstreekse financiering, ofwel onrechtstreeks, via fondsen.

b) verder in te zetten op de realisatie van de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals of SDG's) via een haalbaar bevraging- en rapporteringssysteem voor het opvolgen van de vooruitgang en de resultaten;

- PMV-groep draagt via haar activiteiten bij aan het streven naar de Sustainable Development Goals (SDG's). PMV-groep monitort en evalueert de maatschappelijke meerwaarde van haar investeringsportefeuille (zie de rapporteringsverplichtingen in artikel 14.3). Aan de hand van de ESG-criteria (Environmental, Social and Governance) wordt de duurzaamheid en de ethische weerslag van een investering in een bedrijf of in een economisch veld beoordeeld en gemeten. PMV-groep verbindt zich ertoe om zich te conformeren aan de normen die gelden voor light green fondsen, zoals bepaald in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation, en streeft ernaar de lat inzake verduurzaming van haar werking en activiteiten steeds hoog te blijven leggen.

c) een kader met strategische doelstellingen en richtsnoeren uit te werken met het oog op duurzaamheid, digitalisering en maatschappelijke meerwaarde om zo gefundeerde en onderbouwde investeringsbeslissingen te nemen met telkens een evenwichtige balans tussen de economische en maatschappelijke meerwaarde, en over de uitvoering ervan te rapporteren aan het Vlaams Parlement;

- In de missie en het strategische kader van PMV-groep (artikel 2 van de samenwerkingsovereenkomst) wordt hiernaar duidelijk verwezen.

d) in het bijzonder met betrekking tot de verduurzaming van de Vlaamse economie een nadrukkelijker rol van PMV te verankeren door onder andere:

- 1) een uitdrukkelijke opname van verduurzaming in de missie van PMV;
- 2) het doortrekken van verduurzaming in de verschillende strategische richtlijnen van het strategisch kader;
- 3) steeds te voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden aan de kwalificatie 'lichtgroen' in de classificatie van de Europese taxonomie. Dat betekent dat bij iedere investeringsbeslissing rekening zal worden gehouden met de impact op milieu, maatschappij en governance (ESG-impact);
- 4) die aangescherpte strategische focus op verduurzaming ook duidelijk te vertalen in de rapportering en evaluatie;

- In de missie en het strategisch kader van PMV-groep (artikel 2 van de samenwerkingsovereenkomst) wordt vermeld dat PMV als investeringsmaatschappij moet bouwen aan een duurzame Vlaamse economie. PMV-groep draagt via haar activiteiten bij aan het streven naar de Sustainable Development Goals (SDG's). PMV-groep monitort en evalueert de maatschappelijke meerwaarde van haar investeringsportefeuille. Aan de hand van de ESG (Environmental, Social and Governance)-criteria wordt de duurzaamheid en de ethische weerslag van een investering in een bedrijf of in een economisch veld beoordeeld en gemeten. PMV-groep verbindt zich ertoe om zich te conformeren aan de normen die gelden voor light green fondsen, zoals bepaald in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation, en streeft ernaar de lat inzake verduurzaming van haar werking en activiteiten steeds hoog te blijven leggen.

e) steeds te blijven waken over toegankelijkheid, beheersbare planlast en het verlagen van drempels om ondernemingen, en in het bijzonder kmo's, met een beloftevol businessplan vlot toegang te verlenen tot de instrumenten van PMV;

- PMV-groep treedt op als hefboomfinancier of facilitator. Dit betekent dat PMV-groep ernaar streeft om maximaal private middelen te mobiliseren voor bedrijven en projecten die een toegevoegde waarde bieden voor Vlaanderen. Zij streeft ernaar om de drempels te verlagen voor toegang tot financiering en streeft om Vlaamse ondernemingen bij te staan bij hun groei, digitalisatie, verduurzaming en hun internationalisatie, ofwel via rechtstreekse financiering, ofwel onrechtstreeks, via fondsen.

f) verdere stappen te zetten in de transparante houding van PMV tegenover het Vlaams Parlement, met het oog op het tijdig formuleren van aanbevelingen aan de Vlaamse Regering en de raad van bestuur, door onder andere:

- 1) minstens voor de investeringen in fondsen de achterliggende overwegingen en beoogde doelstellingen transparant weer te geven;
- 2) voor de overige instrumenten te onderzoeken op welke manier de transparantie verhoogd kan worden zonder dat getornd wordt aan de noodzakelijke confidentialiteit;
- 3) daarbij vooral aandacht te hebben voor de mate waarin het Vlaams Parlement zijn controlefunctie kan uitoefenen met betrekking tot het investeringsbeleid van PMV op het vlak van de maatschappelijke doelstellingen;
- 4) in het kader daarvan in overleg te gaan met het parlement over een methodologie met de noodzakelijke vertrouwelijkheidsclausules voor het evalueren

van de investeringsportfolio in het algemeen, de prestaties van PMV en het realiseren van de doelstellingen;

5) best practices van andere (publieke) investeringsmaatschappijen te bekijken, wat de transparantie over zeer omvangrijke investeringen betreft;

6) naar aanleiding van de publicatie van het jaarverslag jaarlijks te rapporteren en in dialoog te gaan met het parlement;

- In artikel 14 van de samenwerkingsovereenkomst zijn de rapporteringsverplichtingen van PMV-groep opgenomen. Naast de algemene informatie- en rapporteringsplicht van PMV nv ten aanzien van het Vlaamse Gewest als aandeelhouder en het vraagrecht van het Vlaamse Gewest, verbindt PMV-groep zich ertoe om het Vlaamse Gewest periodiek en overeenkomstig de modaliteiten zoals in de samenwerkingsovereenkomst uiteengezet, te informeren omtrent de activiteiten van PMV-groep.

2° duidelijkheid te creëren over de verhouding tussen het investeringsbeleid van PMV enerzijds, en de rol die andere publieke investeringsmaatschappijen vervullen anderzijds;

- In artikel 4 van de samenwerkingsovereenkomst wordt de verhouding met andere investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid verduidelijkt.

“Partijen streven ernaar om de middelen van de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid, zoals bedoeld in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid, zo efficiënt mogelijk in te zetten. Zij erkennen derhalve dat gelijktijdige rechtstreekse investeringen door PMV-groep en andere Vlaamse investeringsmaatschappijen in principe als suboptimaal worden beschouwd en zoveel als mogelijk vermeden dienen te worden. Voor zover de andere Vlaamse investeringsmaatschappijen gehouden zijn om dezelfde beperkingen te respecteren, verbindt PMV-groep zich ertoe de nodige afstemming met LRM en andere Vlaamse investeringsmaatschappijen te voorzien teneinde te vermijden dat in nieuwe investeringsdossiers rechtstreeks wordt geïnvesteerd vanuit meerdere Vlaamse investeringsmaatschappijen.”

Op deze regel zijn twee afwijkingen:

- bestaande investeringen in portefeuille ondernemingen waarin ook LRM en/of één of meerdere andere Vlaamse investeringsmaatschappijen geïnvesteerd hebben;
- de waarborgregelingen zoals bedoeld in het decreet van 6 februari 2004 en het decreet van 10 december 2021 houdende een generieke waarborgregeling voor ondernemingen (hierna: “waarborgregeling”) wel degelijk gecombineerd kunnen worden met investeringen vanuit LRM of andere Vlaamse investeringsmaatschappijen.

3° te zorgen voor de nodige flexibiliteit in de positionering van PMV in het licht van de huidige turbulente economische omgeving, en de toekomstige klimaatuitdaging en energietransitie.

- Ter bevestiging van de autonomie van PMV en PMV-groep heeft de decreetgever met het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid aan PMV het statuut van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

toegekend. Hieruit volgt ook dat de raad van bestuur op een onafhankelijke manier moet kunnen beslissen over de strategie, ter uitvoering van de Missie en het Strategisch Kader zoals gedefinieerd in deze samenwerkingsovereenkomst. De raad van bestuur van PMV of de vennootschapsorganen of investeringscomités van PMV-groep waaraan zij de beslissingsbevoegdheid heeft gedelegeerd, beslissen autonoom om middelen onder de vorm van kapitaal, leningen of een combinatie daarvan te investeren in ondernemingen en projecten die beantwoorden aan het vastgelegde investeringskader rekening houdend met de bedrijfseconomische zowel als de ESR-matige implicaties.

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Identificatie Rekenhofrapport		[publicatiedatum]	
<p>Aanbeveling 1 – Als Vlaanderen meer buitenlandse topprofessoren wil aantrekken, is het wenselijk dat de Vlaamse overheid, rekening houdend met het dubbele doel van brain gain en reversed brain drain, doelstellingen bepaalt voor het aantal groep I- en groep II-onderzoekers en het aandeel buitenlandse onderzoekers in het Odysseusprogramma.</p>			
Omschrijving acties ¹	Uitvoering gepland tegen ²	Status In te vullen met: - “Gepland” ³ - “In uitvoering” - “Uitgevoerd”	Toelichting bij de status ⁴
<p>1Nog meer inzetten op het excellentie criterium door 100% van de middelen te verdelen o.b.v. de oproep i.p.v. via BOF-sleutel.</p> <p>Dit werd gerealiseerd via de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen van 10 november 2011 op 29 mei 2020 (hierna besluitwijziging genoemd) (art. 23).</p>	29 mei 2020	Uitgevoerd	<p>Een specifieke doelstelling o.b.v. type of nationaliteit vooropstellen is niet aangewezen omdat dit het excellentieprincipe niet ondersteunt.</p> <p>De verdeling van het budget tussen type I- & II-onderzoekers gebeurt o.b.v. het excellentieprincipe rekening houdend met de beschikbare middelen en het aantal aanvragen per type.</p> <p>We kiezen er hier voor om volop prioriteit te geven aan het excellentie criterium door een 100% verdeling via oproep. Dit werd reeds ingevoerd bij de oproep in 2020. Gezien de dubbele doelstelling van het Odysseusprogramma gaan we geen aantallen</p>

¹ Het gaat zowel om acties die al gerealiseerd zijn, als om acties die nog (gedeeltelijk) uitgevoerd moeten worden. Bij de omschrijving wordt eveneens vermeld op welk inhoudelijk structurelement en, indien mogelijk, op welke beleidsdoelstelling de actie betrekking heeft.

² In deze kolom wordt de geplande realisatiedatum van de actie ingevuld. Die datum kan in het verleden of in de toekomst liggen.

³ “Gepland” wordt ingevuld als de actie nog niet gerealiseerd of nog niet in uitvoering is.

⁴ In deze kolom wordt inhoudelijke toelichting gegeven over de planning en uitvoering. Bij vertraging wordt het nieuwe tijdsplan beschreven. Indien geen acties worden vermeld, kan dat hier worden gemotiveerd.

buitenlandse onderzoekers
vastleggen.

2

3

...

Aanbeveling 2 – De Vlaamse overheid dient de minimale aanstellingspercentages voor de Odysseusonderzoekers op te nemen in het betrokken besluit.

Omschrijving acties	Uitvoering	Status	Toelichting bij de status
----------------------------	-------------------	---------------	----------------------------------

1Aanpassing in het Odysseusreglement i.p.v. het besluit, maar in de praktijk zal dit evenzeer nageleefd moeten worden.	2 juni 2020	Uitgevoerd	
--	-------------	------------	--

2

...

Aanbeveling 3 – De Vlaamse overheid moet de Odysseustoelage voorbehouden aan onderzoekers die op het moment van de kandidaatstelling een hoofdaanstelling hebben aan een buitenlandse instelling.

Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij de status
1Via besluitwijziging (art. 20) werd ingeschreven dat de onderzoeker op de datum van de indiening een hoofdaanstelling aan een buitenlandse instelling dient te hebben. Voor de besluitwijziging was dit nog uiterlijk één jaar voor de indiening. Gezien de besluitwijziging erg kort voor de lancering van de oproep plaatsvond is hier evenwel voor een overgangperiode gekozen en zal deze aanpassing ingaan bij de oproep van 2022.	30 maart 2022 (oproep 2022)	Uitgevoerd	Er is een besluitwijziging geweest op 29 mei 2020 maar hierbij is een overgangperiode bepaald waardoor de aanpassing pas zal ingaan bij oproep 2022.
2			
...			

Aanbeveling 4 – De Vlaamse overheid kan bepalen dat de universiteiten de groep II-onderzoekers minstens in een tenure track-positie moeten aanstellen.

Omschrijving acties ⁵	Uitvoering gepland tegen ⁶	Status	Toelichting bij de status ⁸
		In te vullen met:	

⁵ Het gaat zowel om acties die al gerealiseerd zijn, als om acties die nog (gedeeltelijk) uitgevoerd moeten worden. Bij de omschrijving wordt eveneens vermeld op welk inhoudelijk structurelement en, indien mogelijk, op welke beleidsdoelstelling de actie betrekking heeft.

⁶ In deze kolom wordt de geplande realisatiedatum van de actie ingevuld. Die datum kan in het verleden of in de toekomst liggen.

⁸ In deze kolom wordt inhoudelijke toelichting gegeven over de planning en uitvoering. Bij vertraging wordt het nieuwe tijdsplan beschreven. Indien geen acties worden vermeld, kan dat hier worden gemotiveerd.

		- “Gepland” ⁷ - “In uitvoering” - “Uitgevoerd”	
1. Aangepast via besluitwijziging (art. 20 §5).	29 mei 2020	Uitgevoerd	Reeds toegepast bij de oproep 2020.

Aanbeveling 5 – Het FWO moet de reglementaire voorwaarden van het programma mee garanderen gedurende het volledige Odysseusproject. Het moet de universiteiten in het nominatieformulier uitdrukkelijk laten bevestigen dat de genomineerde kandidaten zullen blijven voldoen aan de reglementaire voorwaarden.

Omschrijving acties ⁹	Uitvoering gepland tegen ¹⁰	Status In te vullen met: - “Gepland” ¹¹ - “In uitvoering” - “Uitgevoerd”	Toelichting bij de status ¹²
1 Iedere universiteit moet bij een voordracht type II via een bindende engagementsverklaring van zowel de universiteit (rector) als het desbetreffende departement (departementshoofd) bij het aanvraagdossier bevestigen dat de onderzoeker minstens in een ZAP-tenure track-mandaat of gelijkwaardig zal aangesteld worden bij goedkeuring. Er is afgesproken dat het FWO hier ook strikt op toeziet en de aanvragen bij wie dit onderdeel niet in orde	Oproep 2020	Uitgevoerd	Reeds toegepast bij de oproep 2020.

⁷ “Gepland” wordt ingevuld als de actie nog niet gerealiseerd of nog niet in uitvoering is.

⁹ Het gaat zowel om acties die al gerealiseerd zijn, als om acties die nog (gedeeltelijk) uitgevoerd moeten worden. Bij de omschrijving wordt eveneens vermeld op welk inhoudelijk structurelement en, indien mogelijk, op welke beleidsdoelstelling de actie betrekking heeft.

¹⁰ In deze kolom wordt de geplande realisatiedatum van de actie ingevuld. Die datum kan in het verleden of in de toekomst liggen.

¹¹ “Gepland” wordt ingevuld als de actie nog niet gerealiseerd of nog niet in uitvoering is.

¹² In deze kolom wordt inhoudelijke toelichting gegeven over de planning en uitvoering. Bij vertraging wordt het nieuwe tijdsplan beschreven. Indien geen acties worden vermeld, kan dat hier worden gemotiveerd.

is bij aanvraag onontvankelijk verklaart. Deze strikte aanpak wordt bovendien ook gehanteerd bij type I.

Aanbeveling 6 – Het FWO dient een sjabloon met evaluatiecriteria te ontwikkelen voor de intermediaire en ex-postevaluatieverslagen van de universiteiten. Het FWO kan aan de hand van de evaluatieverslagen het Odysseusprogramma evalueren.

Omschrijving acties ¹³	Uitvoering gepland tegen ¹⁴	Status	Toelichting bij de status ¹⁶
		In te vullen met: - “Gepland” ¹⁵ - “In uitvoering” - “Uitgevoerd”	
1. De intermediaire en ex-post wetenschappelijke verslaggeving van het Odysseusproject wordt aangescherpt.	September 2021	Uitgevoerd	Zie het document “richtlijnen voor rapportering” voor de aangescherpte verslaggeving.
2. Er zal ook een sjabloon worden ontwikkeld voor de evaluatie van de Odysseusmandaathouder door de universiteit.	September 2021	Uitgevoerd	Het uitgewerkt sjabloon is beschikbaar op de website.

Aanbeveling 7 – Het FWO en de universiteiten dienen meer inspanningen te doen om het Odysseusprogramma bekend te maken bij toponderzoekers in het buitenland.

Omschrijving acties ¹⁷	Uitvoering gepland tegen ¹⁸	Status	Toelichting bij de status ²⁰
-----------------------------------	--	--------	---

¹³ Het gaat zowel om acties die al gerealiseerd zijn, als om acties die nog (gedeeltelijk) uitgevoerd moeten worden. Bij de omschrijving wordt eveneens vermeld op welk inhoudelijk structurelement en, indien mogelijk, op welke beleidsdoelstelling de actie betrekking heeft.

¹⁴ In deze kolom wordt de geplande realisatiedatum van de actie ingevuld. Die datum kan in het verleden of in de toekomst liggen.

¹⁵ “Gepland” wordt ingevuld als de actie nog niet gerealiseerd of nog niet in uitvoering is.

¹⁶ In deze kolom wordt inhoudelijke toelichting gegeven over de planning en uitvoering. Bij vertraging wordt het nieuwe tijdsplan beschreven. Indien geen acties worden vermeld, kan dat hier worden gemotiveerd.

¹⁷ Het gaat zowel om acties die al gerealiseerd zijn, als om acties die nog (gedeeltelijk) uitgevoerd moeten worden. Bij de omschrijving wordt eveneens vermeld op welk inhoudelijk structurelement en, indien mogelijk, op welke beleidsdoelstelling de actie betrekking heeft.

¹⁸ In deze kolom wordt de geplande realisatiedatum van de actie ingevuld. Die datum kan in het verleden of in de toekomst liggen.

²⁰ In deze kolom wordt inhoudelijke toelichting gegeven over de planning en uitvoering. Bij vertraging wordt het nieuwe tijdsplan beschreven. Indien geen acties worden vermeld, kan dat hier worden gemotiveerd.

		In te vullen met:
		- “Gepland” ¹⁹ - “In uitvoering” - “Uitgevoerd”
1. Er is reeds meer ingezet op de brede internationale verspreiding van de Odysseusoproep 2020 (Euraxess website publicatie, verspreiding via Vlaamse afgevaardigden in het buitenland,...) en dit zal naar de toekomst toe bij volgende oproepen ook het geval zijn.	Oproep 2020	Uitgevoerd

¹⁹ “Gepland” wordt ingevuld als de actie nog niet gerealiseerd of nog niet in uitvoering is.

**XIV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET
GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'**

Niet van toepassing.